ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

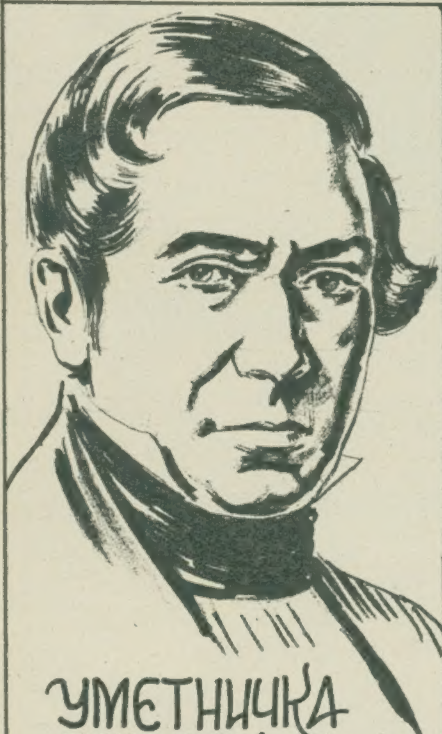
БРОЈ 1376

12.5.1978. ● ИЗЛАЗИ

6 динара

Ripley **Веровали или не!**

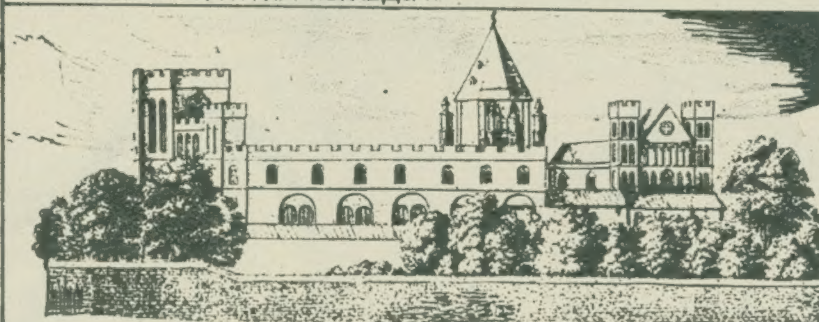

УМЕТНИЧКА ПОРОДИЦА
ХОСЕ ДЕ МАДРАСО
(1781–1859)
ПОЗНАТИ ШПАНСКИ СЛИКАР БИО ЈЕ ОТАЦ 2 СЛИКАРА, ДЕДА 2 СЛИКАРА И ПРАДЕДА 2 СЛИКАРА.
ЊЕГОВ ТАСТ, ЊЕГОВ ШУРАК И ЊЕГОВ ЗЕТ ТАКОЂЕ СУ БИЛИ СЛИКАРИ.

АУСТРАЛИЈСКИ ТОРБАР
ВОМБАТ
КОПА ДО СВОЈЕ ПОДЗЕМНЕ ЈАЗБИНЕ ТУНЕЛ КОЈИ МОЖЕ ДА БУДЕ ДУГАЧАК ДО 30 МЕТАРА.

СТРАХ ЗА ТОБЏИЈЕ
КРИСТОФ
(1767–1820)
КРАЉ ХАИТИЈА НАРЕДИО ЈЕ ДА СЕ НА СТРАЖЊЕМ ДЕЛУ ЈЕДНОГ ТОПА ИЗГРАВИРА ЊЕГОВО ЛИЦЕ ДА БИ СЕ СВАКИ ВОЈНИК КОЈИ БИ ДОШАО У ИСКУШЕЊЕ ДА ОДСТУПИ, СУОЧИО С ЊЕГОВИМ ЉУТИТИМ ПОГЛЕДОМ.

ОПАТИЈА У БЕРТОНУ
У ЕНГЛЕСКОЈ ПОКРАЈИНИ СТЕФЕДШИРУ ПОДИГНУТА ЈЕ САМО ЗБОГ ТОГА ДА БИ СЕ УМИРИЛО СТАНОВНИШТВО КАДА СУ ПОЧЕЛЕ ДА КРУЖЕ ГЛАСИНЕ КАКО ЋЕ 1000. ГОДИНЕ БИТИ СМАК СВЕТА.

ОСУЂЕНА НА НЕПИСМЕНОСТ
АГАТОКЛЕА ПОЛТОРАЦКАЈА
(1754–1822)
ЈЕДНА ОД НАЈБОГАТИЈИХ ЖЕНА У ОНДАШЊОЈ РУСИЈИ БИЛА ЈЕ ЗБОГ ФАЛСИФИКАТА ОСУЂЕНА ДА ДО КРАЈА ЖИВОТА НЕ СМЕ ДА ЧИТА И ПИШЕ.
ДОБРО ОБРАЗОВАНА У ДЕТИЊСТВУ — УМРЛА ЈЕ, У 65. ГОДИНИ, НЕПИСМЕНА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● у немачком граду Бремену подигнут је споменик јунацима познате бајке браће Грим „Музиканти из Бремена" — магарцу, псу, мачку и петлу.

● стручњаци тврде да су длаке из човечје браде исте јачине као бакарна жица. Разуме се — бакарна жица исте дебљи...

● у једном америчком научном центру, у сали за састанке, удобне и меке фотеље замењене су неудобним и тврдим столицима. Време трајања састанака скратило се после тога за четрдесет процената. Научни-

ци су свој метод предложили неким индустријским фирмама. Тамо су резултати били још бољи: педесет одсто уштеђеног времена.

● ако слоница-мајка угине доносећи на свет своје младунче, оно ипак неће остати си-

роче. „Новорођенче" ће усвојити друга женка из истог крда. Ако, пак, долазећи на свет угине младунче, мајка не напушта његово тело већ га преноси с места на место све док не почне да се распада.

● чехословачки стручњаци са успехом користе отпатке који се добијају при преради лана за израду панел-плоча потребних индустрији намештаја. Они тврде да ланене плоче по јачини и трајању не заостају за дрветом.

● енглески владар Хенри VI кажњавао је смрћу свакот Ирца који би носио бркове.

● највећи слепи миш живи на тихоокеанским острвима, у Аустралији и Индонезији и познат је под именом летипас или „летећа лисица". Овај циновски слепи миш има распон крила и до 120 сантиметара.

● два холандска технолога конструисала су у сарадњи с јапанском фирмом „Канон" машину за писање која може да стане на длан. „Комуникатор" — како су назвали машину — намењена је првенствено не-

мим особама: на њему може да се у минуту откуца сто педесет слова, што је довољно за споразумевање са околином.

● амерички научници извели су необичан опит: кавез с пет особа поставили су у део зоолошког врта одређеног за мајмуне

који се ту иначе слободно крећу. Мајмуни су се понашали као посетиоци зоолошких вртова: окупљали су се око кавеза и хранили његове становнике.

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ПАЈИНА ПРОДАВНИЦА СЛАТКИША

ШТА ЖЕЛИТЕ, МОМЦИ?

ЈА БИХ ЗА ДИНАР ОНИХ БОМБО-НА!

ЈА БИХ ЗА ДИНАР ТИХ ИСТИХ БОМБОНА!

ДОК САМ ЈОШ ГОРЕ... РЕЦИ... 'ОЋЕШ ЛИ И **ТИ** ЗА ДИНАР ОВИХ БОМБОНА?

НЕЋУ!

А ШТА ОНДА 'ОЋЕШ?

ТЕ ИСТЕ БОМБО-НЕ... АЛИ ЗА **ДВА** ДИНА-РА!

12/4

ЋУТАЊЕ ЖИВАНА ЂУРЂЕВИЋА

— ДОТЕРАЈТЕ ТЕ БАНДИТЕ НА ДЕБЕЛО БРДО ДА ИХ ЈА ИСПИТАМ! — НАРЕДИО ЈЕ ЧЕТНИЧКИ КОМАНДАНТ НИКОЛА КАЛАБИЋ. — ХОЋУ ДА НАПРАВИМ ВЕСЕЉЕ!

Пас је лајао као помаман, отимао се с ланца, гребао предњим шапама земљу и вртео се у круг.

Живан се пробуди. Шта је шарову? Нешто се дешава у дворишту чим псето толико кидише. Устао је. Снажни ударци у врата пот пуно су га расанили. Напољу су се чули гласови. Брзо се обукао и погледао на суседни кревет где су спавали петнаестогодишња Цвета и четрнаестогодишњи Марко. Чим је отворио врата, на њега се бацише четници.

— Ту си, птицо! — повикао је брадоња који је први навалио.

НЕКО ЈЕ ИЗДАО

Било је мајско јутро 1943. године, једно од оних лепих јутара каква се само могу видети у селу заогрнутом шумом, воћњацима и озелененим пропланцима.

Кућа педесет двогодишњег Живана Ђурђевића у Балиновићима, у ваљевском крају, налазила се с краја раштрканог села, у подбрђу издвојена у шуми, сама... Скромну зграду од два одељења, амбар, вајат, чардак, пушницу, млекар, све је то радишни Живан сам направио. Жена му је умрла пред рат. Остао је сам са четворо деце. Деци је био и отац и мајка. Наговарали су га људи да се ожени, али он није хтео ни да чује. Скупио децу око себе, сам их пере, сам им кува, стиже на њиву, понешто заради, донесе... Син Бора умро му је изненада у осамнаестој години. Беше то 1942. године.

Живана су сви волели. Дође човек у невољи код њега: „Живане, помагај!", вели, а Живан њему џак жита. „Узми, вратићеш кад будеш имао." Не каже да одваја од уста своје деце.

Село је шушкало да је његова кућа партизанска и партијска база. У ствари, у њој су се често крили чланови Окружног комитета Милица Павловић Дара, Миле Милатовић, Сретен Читаковић и Жика Гајић. Ту је неколико пута навраћао и Милош Минић, инструктор Покрајинског комитета Комунистичке партије за Србију. У Живановој кући уточиште је налазио и лекар Милош Миша Пантић кога су Немци и четници тражили на све стране.

Многе куће у Балиновићима и на целом подручју биле су партизанска упоришта. Живан је знао сваку везу и стазу до ње и уопште много података о партизанској организацији ваљевског краја јер је држан за веома поузданог.

Чим су четници упали у кућу, схватио је да је издан. Никада му, међутим, не би пало на памет да је то учинио сељанин коме је неколико дана раније дао џак жита да нахрани гладну децу.

Живан је поклекнуо под ударцима. Неколико четника трунуло је на врата вајата у којем су спавали Живанов двадесет двогодишњи син Радомир и истакнути ваљевски комуниста Милан Китановић.

КОГА ЈОШ ИМА УНУТРА

Радомир се појавио на вратима глумећи буновност. Четници су га зграбили за косу и извукли у двориште.

— Кога има још унутра?

Мирним гласом младић је објаснио да с њим спава неки шверцер дувана из Бајине Баште, додајући да он често навраћа у њихову кућу на конак. Четници му нису поверовали. Ударцима су га оборили на земљу. Китановић је изгубио живце и припуцао из вајата. Брадоње су се муњевито окренуле и осуле рафале из шмајсера. Решетали су кров и зидове дрвене зградице. После непуног минута све се утишало. Радомира су натерали да уђе у вајат и изнесе мртвог Китановића. Младић је послушао. Китановић је спавао на тавану, одатле је пружио отпор и тамо погинуо. Радомир га је тешком муком спустио на под. Глава му је почивала на прагу, а тело у унутрашњости просторије.

Четници су у убијеном човеку наводно препознали толико траженог комунисту доктора Мишу Пантића. Када је на коњу стигао њихов капетан Алекса Црњак, одушевљено су му саопштили да је „црвени" доктор коначно долијао.

— А шта каже Живан? — опрезно је упитао Црњак.

— Каже да је то неки шверцер дуваном! Лаже!

Црњаку је тешко ишло у главу да је доктор тако лако смакнут. Али, ако тако кажу моји људи, а они у овом крају познају све живо, зашто то не би било истина — мислио је капетан, радујући се унапређењу. Господин Калабић ће ме изљубити од радости. Е, па неће више Алекса Црњак да буде капетан! А тај Живан ће ми пропевати! Хоће, вала, кад га Дангић и Дивљак пропусте кроз шаке! Позвао је једног четника и наредио му да појаше коња и хитно однесе обавештење о ликвидацији доктора Пантића команданту Николи Калабићу у село Зарожје.

Храброст о којој ће се увек говорити: отац и син Живан и Радомир Ђурђевић

— И питај господина команданта хоће ли да му доведем ухваћене да их он саслуша! — додао је на крају.

Гласоноша је одмах одјахао. Црњак га је испратио погледом, а затим се дао на испитивање Живана и Радомира. Обојица су тучена говеђом жилом и мучена, али нису хтели ништа да одају. Неки четник, који се мувао око Црњака, показао је прстом на Марка и Цвету.

— Шта ћемо са овом децом?!

— Она да стоје ту у дворишту и да гледају! — одбрусио је Црњак.

ГНУСАН ЗЛОЧИН

Отац и син упорно су понављали да је убијени шверцер дуваном и да они не знају ништа о комунистима, мада то није било истина: Живан је био члан Партије од 1942. године, а Радомир секретар актива СКОЈ-а у селу.

Капетан Црњак је беснео од љутине. Већ је видео себе као човека који је успео да разбије комунистичку организацију ваљевског краја, о чему би био извештен и Дража Михаиловић, а сад, ево, све му то измиче из руку, јер Ђурђевићи ћуте као заливени.

Паде му на памет да Живана и његову децу води од куће до куће и показује народу као изроде. Тако је поворка стигла у село Бобову. На заузимање неког сељанина, Црњаковог познаника, Марко и Цвета су пуштени.

Чувши да је доктор Пантић окончао и да се у рукама његових кољача налазе комунисти који много знају о партијској организацији, Калабић је сијао од среће. Поручио је капетану Црњаку да доведе бандите на Де-

бело Брдо где су четници имали базу у једној кафани, усамљеној згради у том крају. Обећао је да ће направити весеље и о свему обавестити Дражу Михаиловића.

— Ја ћу да их испитам, да виде ко је Никола Калабић!

Радомир није могао ништа да му исприча, јер је на путу за Дебело Брдо убијен приликом покушаја бекства. И да је стигао жив на Брдо ништа не би одао.

Живан је ћутао. Опет су га мучили. Чупали су му бркове и нокте, батинали га, везивали у квргу... Покушали су милом и обећањима. Нудили су му живот у замену за податке о члановима партијске организације. Ћутао је.

Треће вечери заложили су ватру на ливади иза шуме и направили ражањ! Везали су га за ражањ! Полако су распаљивали жар!..

Четници су питали, а Живан ћутао. После два дана Душан Милићевић, чија се кућа налазила у близини, кришом је сахранио полуугљенисани Живанов леш.

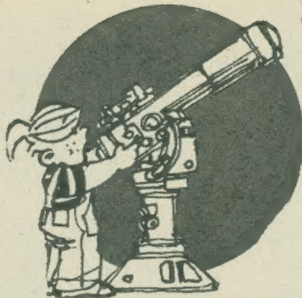

Живан је одликован Орденом народног хероја 27. новембра 1953. године. Гнусан злочин који су четници извршили над њим, вероватно јединствен, говори о њиховим злоделима. Живанова кћи Цвета умрла је 1951. Од целе породице у животу је само најмлађи син Марко. Станује у Ваљеву.

М. Тодоровић

ЗАБАВНИКОВА ОПСЕРВАТОРИЈА

Драги Забавниче,

Чуо сам да ће ускоро наша планета да прође кроз реп неке комете. Да ли ће тада многи људи поумирати због отровних гасова који се у том репу налазе?

Мирко Лучић, Крагујевац

ДОЛАЗИ КОМЕТА!

— С ВРЕМЕНА НА ВРЕМЕ, НАШОМ ПЛАНЕТОМ СЕ ПРОНЕСЕ ГЛАС ДА ЋЕМО СЕ СУДАРИТИ С НЕКОМ КОМЕТОМ, АЛИ ДА СЕ ТА ВЕСТ ЧУВА У НАЈВЕЋОЈ ТАЈНОСТИ, ЗБОГ ПАНИКЕ КОЈА БИ ЗАВЛАДАЛА.

Половином 16. века неки хроничар је записао да је 1538. године једна „звезда репатица“ пролетела поред наше планете, али **„да није изазвала неке веће несреће на Земљи, сем што је у једном селу поред Рима, једна крава отелила теле са две главе.“** Изгледа да је пролазак следеће сличне комете много више узбудило светску јавност, јер је двадесетак година касније забележено: **„Дошло је до масовног помора мачака у граду Вестфалију“**, док је 1680. године **„једна кокошка снела јаје на коме су биле утиснуте сјајне звезде“** — замислите само, зато што је у тренутку тог чина погледала у небо којим је управо пролетела комета!

Одвајкада, с времена на време, нашом планетом су се шириле гласине да ће свет ускоро нестати због судара са неким небеским телом, најчешће са кометом, али да се „та вест чува у највећој тајности“, нормално због панике која би завладала.

И појавила се!

Први који су покушали да помоћу науке спасу Земљане од **„божјих џелата“** — како су називане комете, били су Њутн (17. век) и Халеј (18. век): они су објаснили да су то само обична небеска тела која се крећу по одређеним законитостима и да се те путање могу и израчунати. — У то време, наравно, они нису могли да изврше и спектралне анализе тих небеских тела, помоћу којих би добили и прецизне податке о њиховом хемијском саставу и структури.

Али, још тада, средином 18. века Едмунд Халеј, директор Гриничке опсерваторије, утврдио је да неке комете периодично пролазе поред Земље, попут Халејеве (име је добила по овом астронауту, у знак признања, мада је он није и открио) за коју је математичким прорачунима доказао да ће се појавити у Земљиној близини око 1758—59. године. И појавила се!

Касније је утврђено да се од 467. године пре нове ере, па све до 1910, када је последњи пут виђена, ова комета појављивала у Земљиној близини тридесет пута, а трајање њеног обиласка око Сунца у том размаку (2377 година) износило је између 74 и 77 година.

Гута их атмосфера

Данас се зна да се комете састоје из језгра састављеног од једног или више чврстих делова, обавијеног гасовитим омотачем — комом — по коме и носи назив. Неке од њих, које су пролазиле поред Земље, имале су реп дугачак и преко 250 милиона километара. Извесне комете имају чак и два репа, а код неких је он у облику спирале, што се објашњава ротирањем кометине главе око своје осе.

А то се догађа када наша планета прође кроз тај реп састављен од разних, често и отровних гасова? И зашто је тај реп видљив чак и милионима километара?

Реп комете је, у ствари, састављен од истих елемената као и њена глава, само што је сила кохезије, односно привлачења, између тих честица знатно слабија: под дејством сунчевог зрачења оне се претварају у гасове — јоне и неутрално наелектрисане честице — и блеште рефлектујући светлост.

Космички ватромет

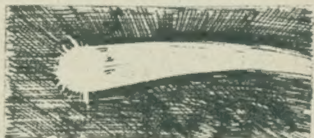
Језгро комете може имати пречник десетак километара и бити тешко 100 милијарди тона, јер се састоји од слеђеног метана, амонијака, воде и честица различитих елемената. И мада ови подаци изгледају застрашујући, та глава комете износи само десетомилионити део масе Земље.

Поуздано је утврђено да у том кометином репу има и дицијана, веома отровног једињења, сродног цијановодоничној киселини, што је, наравно, изазвало поновни страх од „небеских џелата.“ Али, зашто на Земљи није дошло ни до каквих катаклизми када је од почетка 19. века наша планета два пута прошла кроз реп Халејеве комете? „Судњи час“ је, значи, по ко зна који пут, био одгођен!

Чак ни 1919. године, када је последњи пут Халејева комета прошла поред Земље, најосетљивији апарати нису успели да у нашој атмосфери открију постојање отровних материја, насталих због проласка кроз реп овог небеског тела. Из једноставног разлога: густина молекула гасова у њему је знатно мања од најквалитетнијег вакуума, који може да се направи на Земљи, у вештачким условима. Те ретке и евентуалне отровне молекуле одмах „прогута“ Земљина атмосфера и тако неутралише њихово дејство.

А што се тиче судара са њом, амерички научник, нобеловац Херолд Јури је израчунао да, ако до њега дође (мада је вероватноћа готово једнака нули), онда би се то десило сваких 11,6 милиона година. А ваљда наша генерација Земљана није баш те среће!

Сем тога, на нашој планети нису откривени никакви трагови кометиних елемената, док су астро-

наути из „Апола 16“ пронашли остатке ових небеских тела на — Месецу. То је још један доказ да Земљина атмосфера представља одличан одбрамбени зид од ових нежељених посетилаца из свемира. Према томе, нема никакве бојазни да ће се 29. априла 1986. године, када Халејева комета опет треба да прође поред Земље, на нашој планети десити нека страшна несрећа. Јер, тада ће Земљани, као и толико пута раније, бити само сведоци јединственог космичког ватромета.

Б. Ј.

ХЕРАКЛ ЛИНКЕС

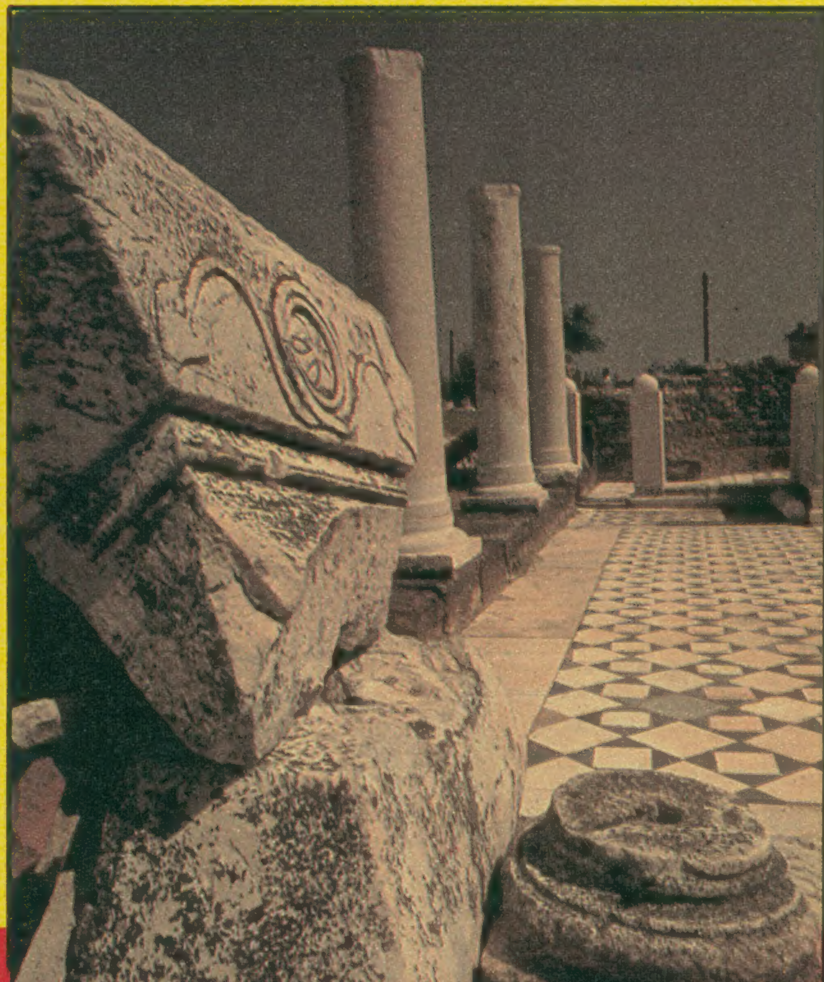
НЕМЕЗА И ТИТ — Непосредно уз северни зид Већнице смештене су две статуе на постољима и једно постоље без статуе (која до данас није пронађена). Женска статуа у природној величини представља Немезу, грчку богињу правде и судбине. Обучена је у пеплос, дугу и широку женску хаљину од четвороугаоног комада вунене тканине са богатим наборима. На сваком од четири угла хаљине налази се кићанка. Мушка статуа представља знаменитог грађанина Хераклеје, Тита Флавија Ореста. Ова статуа и постоље ископани су из темеља варварског зида од блата. Непознати варварин на тај начин је спасао статуу од сигурног уништења.

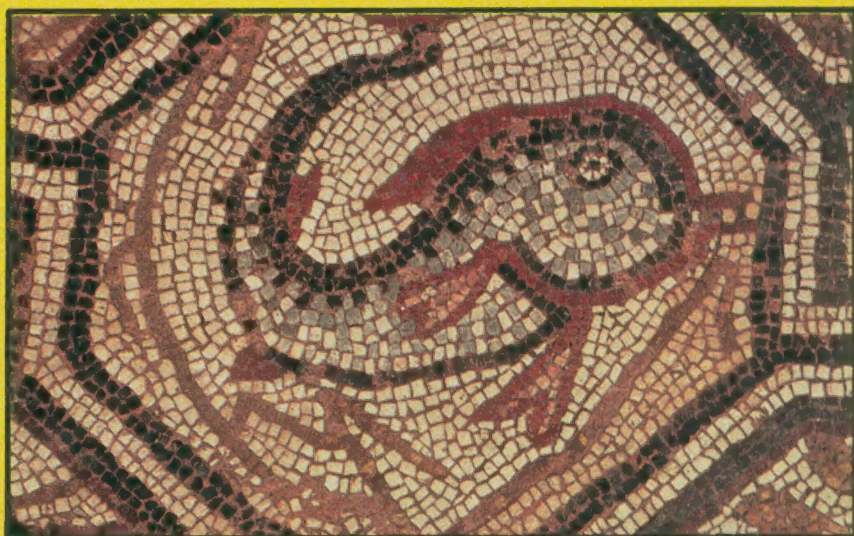

ПОРТИК СУДНИЦЕ — Грађевина портика, пространог ходника на стубовима или са сводовима, припада првим годинама 2. века наше ере. Дужа страна правоугаоног трема износи 17,45 а краћа 7,45 метара. На јужној страни смештена је колонада коју чине четири јонска стуба. На основу споменика који су ископани у портику закључено је да је припадао згради суднице-већнице (булеутериона).

АНТИКА НА НАШЕМ ТЛУ

МАЛА БАЗИЛИКА — Непосредно уз портик Већнице смештена је и Мала тробродна базилика са апсидом на источној страни. На другој, западној страни налази се пространа квадратна одаја за округлим базеном у средишту. Из плитке и широке мермерне посуде (фијале) избијала је вода која се разливала базеном. На основу свега овога закључено је да је цео ансамбл Мале базилике био крстионица. Базилика је довршена крајем 5. века наше ере, али се са сигурношћу може тврдити да лежи на римским темељима.

ВЕЛИКА БАЗИЛИКА — Комплекс Велике тробродне базилике, дугачке 36 м, чини девет просторија и у свакој се налазе подови од мозаика изузетне вредности. Мозаик на поду узаног четвртастог предворја, нартекса, на површини већој од 100 квадратних метара, представља ремек-дело античког сликарства. Коцкицама од камена, емајла и керамике, са око 20 боја и нијанси, постигнут је сликарски ефекат који превазилази све до сада познате подне мозаике. Представе животиња и биљака приказане су карактеристичним покретима и облицима, без сувишних детаља. Цео мозаик уоквирен је бордуром од 36 осмоугаоних поља. У њима су слике водених бића: делфина, риба, сипа, патака, лабудова, чапљи и других. Овај мозаик потиче из периода обнове града, непосредно по одласку Гота, из последњих деценија 5. века наше ере.

ЕЈА СТИС

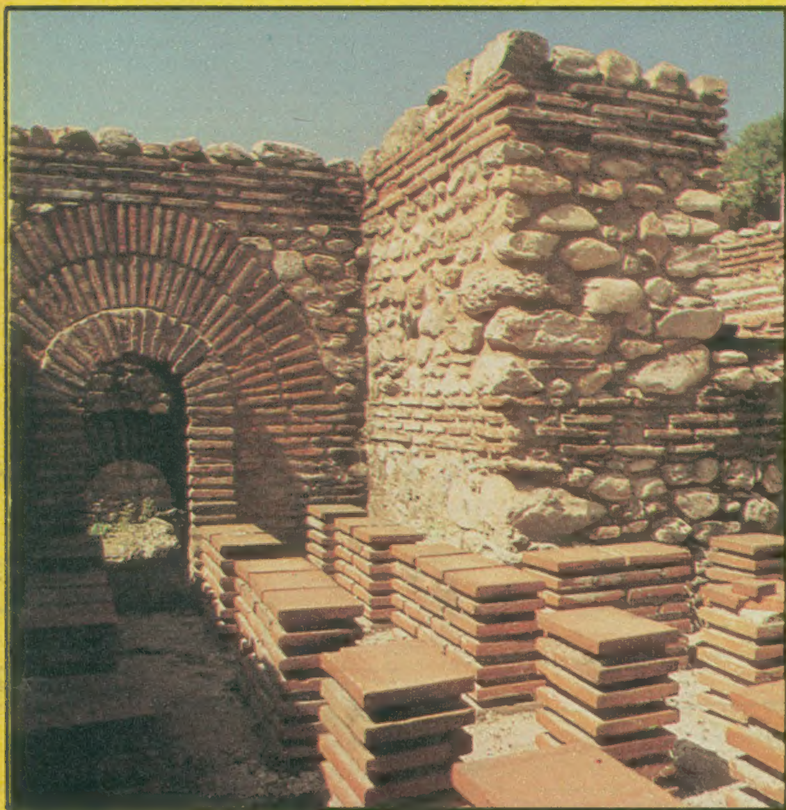
Хераклеја Линкестис, у близини Битоља, један је од најзначајнијих градова античке Македоније. Основао ју је Филип II Македонски као војно упориште, средином 4. века пре наше ере. Град је постојао готово пуних хиљаду година, све до краја 6. века наше ере, а име је добио по легендарном античком јунаку Хераклу (Херкулу).

Када су средином 2. века пре наше ере Римљани дошли у ове крајеве, напредак града се не зауставља. Штавише, Хераклеја у доба царства има статус колоније. Током 4, 5. и 6. века наше ере град је епископско седиште. Приликом ископавања археолози су прво наишли на средњовековне домове од камена и блата. Испод ових, нађен је рановизантијски, римски и хеленистички град, да би у најдубљем слоју открили позно бронзанодопско насеље домородаца из прве половине првог миленијума пре наше ере.

Источни Готи су 479. године са Геодорихом на челу опљачкали и запалили град. Међутим, непосредно по одласку Гота из ових крајева наступа период интензивне изградње. Током друге половине 6. века становништво се постепено смањује, да би крајем века живот у граду потпуно замро.

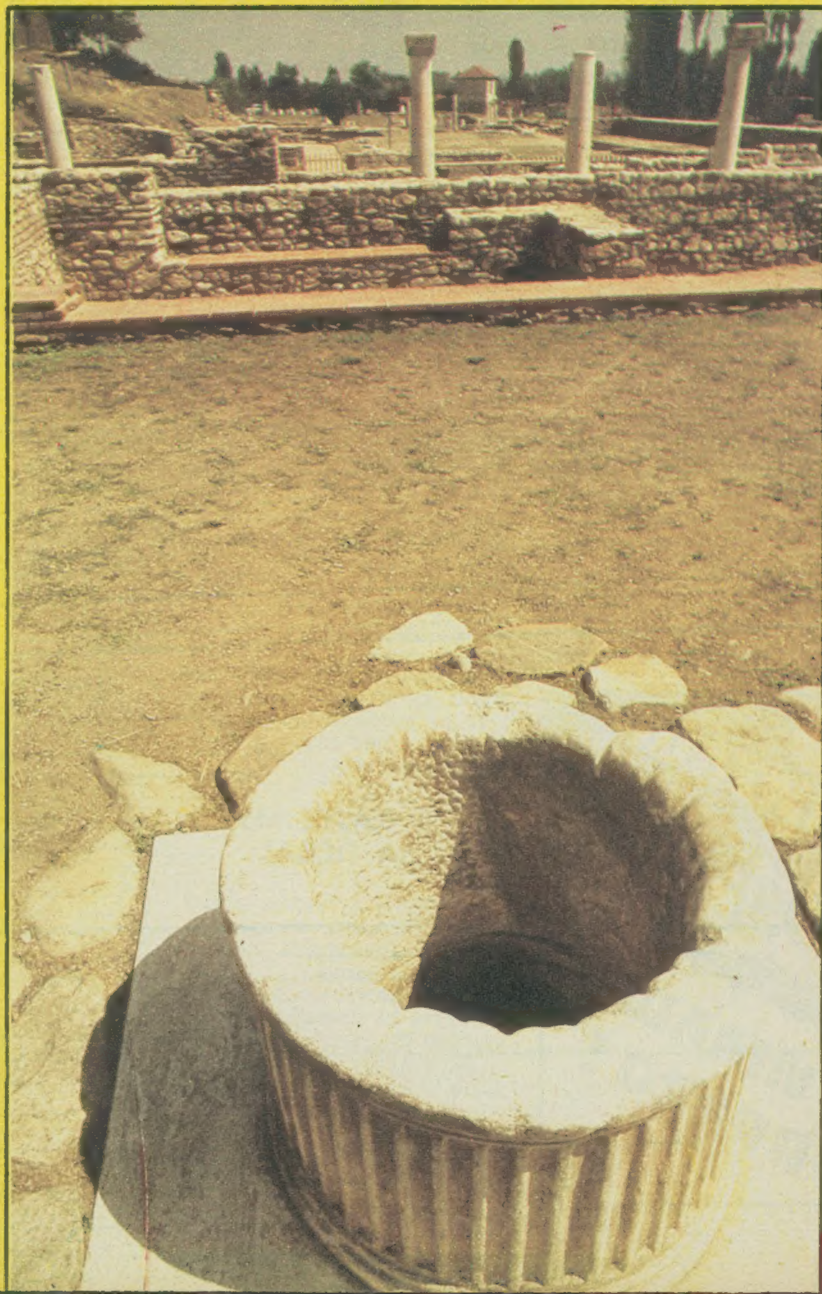
Текст и снимци: Д. Замуровић

ТЕРМЕ — Терме су се састојале од одаје за купање хладном водом (фригидаријум), млаком водом (тепидаријум) и врелом водом (калдаријум). Непосредно уз калдаријум смештена су три ложишта из којих је топао ваздух помоћу хипокауста (шупљина испод пода) одвођен у сале за купање.

ЕПИСКОПСКИ ДВОР — Састоји се од једног централног дворишта и низа одаја око њега. У четири одаје нађен је под од мозаика. На северној страни налази се апсидална дворана која је служила као трпезарија. У средишту дворишта смештен је бунар са мермерним оквиром украшеним канелурима.

РИМСКО ПОЗОРИШТЕ — Претпоставка о постојању позоришта у Хераклеји стара је готово исто толико колико и истраживање овог подручја. Међутим, тек када је 1935. године Антун Жегура, тадашњи професор латинског језика битољске гимназије, пронашао коштани жетон — улазницу за позориште — постало је јасно да остаци позоришта стоје закопани негде у околини. Најзад, 1968. године, на падини брда које се спушта све до Велике базилике — откопано је западно крило гледалишта. Позориште је служило за приказивање драмских представа, али и за борбе са зверима и борбе гладијатора. На западном делу смештен је кавез за животиње, док је под оркестре, места за хор, прекривен ситним жутим песком који је служио за упијање проливене крви. Касније, пошто је театар изгубио своју функцију, обрађена седишта од белог прилепског мермера служила су као грађевински материјал, па је велики део позоришта уништен.

ОД ЧЕГА ЈЕ СТРАХОВАЛА ДОРОТИ КАРУЗО

ГРЕШКА ДОКТОРА Х.

Енрико Карузо

Као и обично, Дороти је пре представе отишла у гардеробу свог славног мужа јер, иако је лекар изјавио да Енрику није ништа и да може слободно да пева, није слутила добро.

Карузо је стајао испред умиваоника и испирао грло, а слуга Марио ужурбано припремао костим и вртео главом гледајући Дороти.

— Погледајте, крв ... — окрене се Карузо према забринутој жени која је видела да се вода заруменела.

— Драги, сувише си јако трљао зубе! — рекла је она што је мирније могла, а затим се тихо обратила Марију: **— Позови доктора да донесе адреналин!**

Познати тенор је чуо ове речи и оштро је погледао:

— Добро, не паничи! Врати се у гледалиште и не дижи се ма шта се догодило. Буди мирна јер ће публика гледати у тебе ...

Премрла од страха, Дороти га је послушала и отишла из гардеробе.

КРВАВИ ПЕШКИРИ

Оперска сезона 1920. почела је те вечери у Бруклинској музичкој академији. Енрико Карузо певао је Неморина у Доницетијевом „Љубавном напитку“. Та га је улога највише замарала, али га је његов лични доктор уверавао да нема потребе да одустане јер певачеве честе главобоље и назеб нису разлог за бригу.

Кад је Дороти села у први ред, гледалиште је већ било пуно. Радознала публика се утишала и на дигригентов знак завеса се подигла.

Сигурно је стигао доктор и сад ће бити све у реду — помислила је Дороти и предала се слушању.

Смејући се, Енрико је истрчао на мали сеоски мост у црвеној перици, свиленој кошуљи и пругастим чарапама. Из џепа му је вирила велика црвена памучна марама. Публика је запљескала.

Дошао је до рампе и запевао. Кад је завршио, окренуо је публици леђа и извадио мараму. Стигао је на време да упадне и заврши другу фразу своје арије, а затим се на пљесак поклонио и поново окренуо леђа да се накашље.

Кад се окренуо према сали, шапат је прошао двораном: његова кошуља била је крвава. Али, он је наставио да пева као да се ништа није догодило и жамор се стишао. Дороти је непомично седела, обневидела од страха.

Карузо је и даље певао, овог пута арију за време које се није могао окренути. Приближио се порталу позорнице, а његов секретар Зирато му је неприметно додавао пешкире. Он их је примао један за другим, брисао уста и настављао. Око њега на позорници лежали су крвави пешкири. Кад је завршио арију, први чин је био готов и завеса се спустила.

НЕ ДАЈТЕ МУ ДА ПЕВА!

Двораном је једно време владала гробна тишина, а затим је наступила вика и опште комешање.

— Не дајте му да пева! Не дајте да настави! — проломили су се гласови и сви су окретали главе према Дороти.

— Ја сам судија Дајк, госпођо Карузо. Отпратићу вас до гардеробе — приступи јој један гледалац и она се сва дрхтећи и заплашена дигла и ухватила га под руку.

Енриков доктор ју је у гардероби уверавао да није ништа, да му је само прсла нека мала вена у корену језика.

Карузо је лежао измучен на каучу и први пут у својој каријери пристао је, на наговор помоћника директора Метрополитена Цилера, да откаже публици.

У колима до њујоршког хотела „Вандербилт“ само је рекао жени уморним гласом:

— Много сам исцрпљен, Доро ...

Те ноћи превртао се у кревету, а у 3 сата ујутру застењао немоћно и промрмљао:

— Немам ваздуха! Ваздуха! — и опкорачио прозор апартмана на последњем спрату. Дороти је у последњи час успела да га увуче у собу.

Следећих дана није помињао овај догађај. Осећао се већ знатно боље, па је наставио да увежбава партитуре из свог репертоара.

> ИАКО СУ МНОГИ ТВРДИЛИ ДА СЛАВНИ ТЕНОР БОЛУЈЕ ОД АКУТНОГ ЗАПАЉЕЊА ПЛУЋНЕ МАРАМИЦЕ, ЊЕГОВ ЛИЧНИ ЛЕКАР ОСТАО ЈЕ ПРИ СВОМЕ...

ГЛАС ЈЕ ОСТАО ИСТИ

Честе главобоље, назебе и учестале болове на левој страни тела Карузу је лечио његов лични доктор кога Дороти Карузо, у књизи сећања на свог мужа, наводи као „доктора Х“. Дороти није волела тог човека и чврсто је уверена да је он крив за смрт њеног мужа.

Доктор Х. је примењивао исте методе за разне болести славног тенора. Карузо би легао на метални сто, а доктор му је на стомак стављао плоче од цинка на којима су били џакови са песком. Кроз плоче је пуштао електричну струју од чега су џакови равномерно поскакивали. Веровао је да такве методе представљају супермасажу, растварају сувишно сало и лече главобољу.

Кад би се Карузо од таквих вибрација сав презнојио, затварао га је у електричну кабину. На тај начин губио је много у тежини, што је надокнађивао касније пијући воду на литре.

Енрика је све више мучио кашаљ и тупи бол на левој страни. Лекар га је стално пратио на представама и уверавао:

— Ништа озбиљно, само мали напад интеркосталне неуралгије. Можете да наставите ... Важно је да вам је глас остао исти.

Дороти је о томе касније забележила:

„Доктор Х. је био неумољив и смејао се нашем страху. Он је остајао при својој интеркосталној неуралгији и Крузове болове лечио тако што га је све више и све чвршће умотавао у завоје... Сматрао је себе главним лекаром и није се слагао с осталим лекарима који су тврдили да је у питању акутно запаљење плућне марамице. Његова дијагноза и даље је била „интеркостална неуралгија са могућим компликацијама тровања у цревима“. После сваке његове посете јадни Енрико остао би збуњен и узнемирен.“

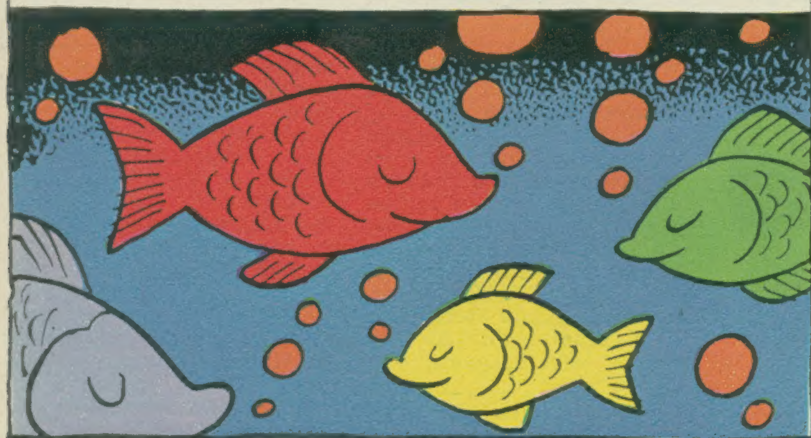
Карузо је замотан у завоје доктора Х. последњи пут певао у Метрополитену 24. децембра 1920. у Халивијевој опери „Јеврејка“. Умро је у родном Напуљу 2. августа 1921. у 48. години.

Д. К.

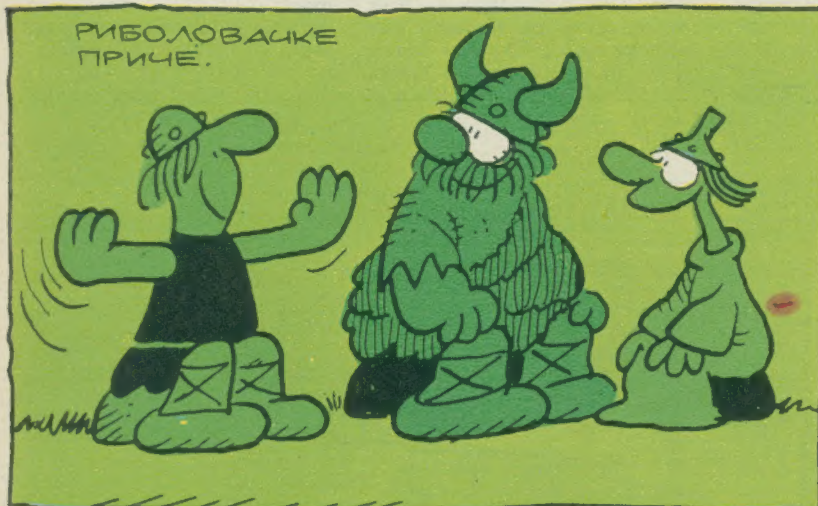
ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

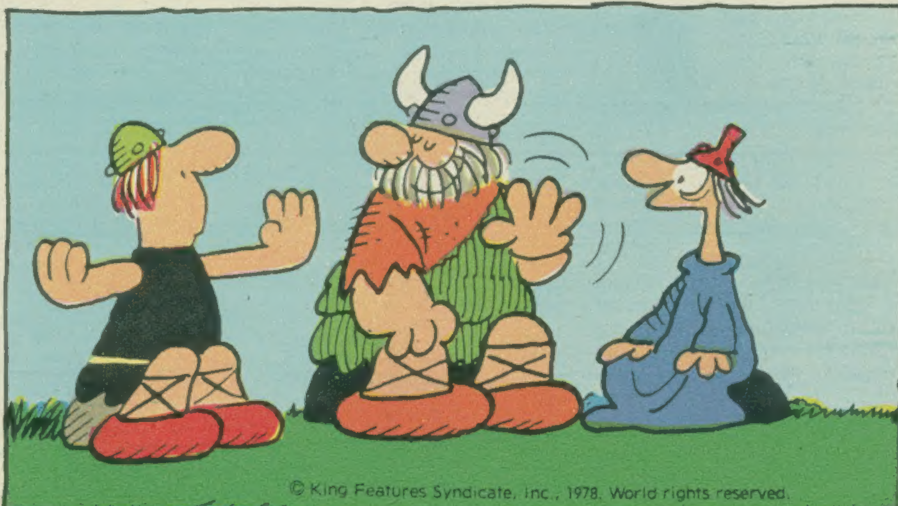
Знати оно што знаш и знати шта не знаш карактеристично је за онога који зна.
(Конфучије)

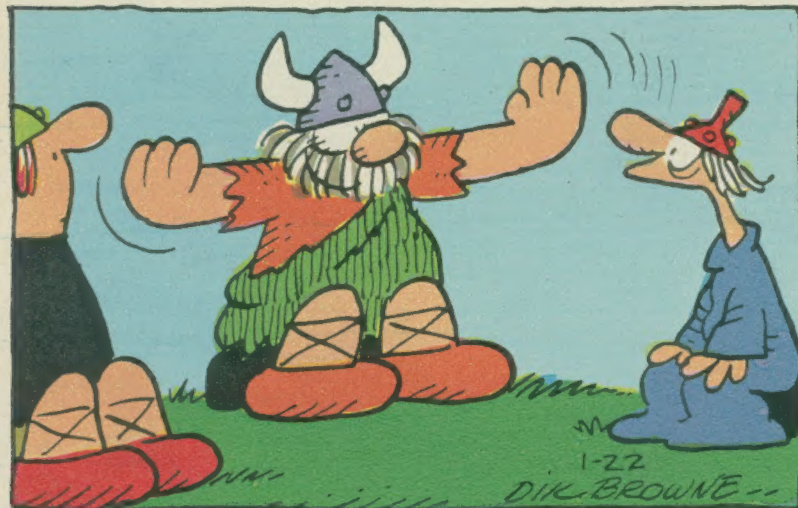
DIK BROWNE ХОГАР СТРАШНИ

МОРСКИ ПУСТОЛОВИ

ЗВЕЧАРКА НА ЖУТОЈ С

Џон Пол Џонс, са заставом северноамеричких устаника на свом гусарском једрењаку, одбио је помоћ адмирала Дорвилијеа... Одлучио је: Отећу један енглески ратни брод!

У позну јесен 1776. године у Брест, велику бретањску луку где су управо били укотвљени најјачи француски ратни бродови, уплови је мали једрењак. Кад се приближио „Бретањи", џиновском адмиралском броду са четири катарке, три палубе и сто десет топова великог калибра, бродић је савио главна једра и испалио један топовски хитац у знак поздрава.

Маркиз Дорвилије, адмирал Луја XVI, знатижељно је кроз дурбин испитивао непознати једрењак.

— Ко би то могао бити? — запита ађутанта. **— Такву заставу још нисам видео! Погледајте само: звечарка на жутом пољу! А испод ње пише: Не прилази ми!**

Адмирал је још неколико тренутака посматрао брод под необичном заставом, а онда наредио:

— Одговорите на поздрав!

— То је, господине, застава америчких устаника! — рече ађутант пошто је наредио да се испали хитац у знак отпоздрава. **— Али за ово „Не прилази ми!" нисам још чуо. У сваком случају, тај једрењак је амерички. Види се по имену: „Ренџер".**

Капетан „Ренџера" је сигналним заставицама замолио француског команданта за дозволу да га посети.

— Чим је амерички устаник, значи да је непријатељ Енглеза, а чим је непријатељ Енглеза, наш је пријатељ! — рече адмирал ађутанту. **— Одговорите му да сам почашћен што ће ме посетити!**

Маркиз Дорвилије се као војник дивио непознатом капетану који је имао храбрости да се на бродићу са осамнаест слабих топова пробије преко океана којим су господарили енглески бродови.

ОСВЕТА

Капетан „Ренџера" се спретно успентра из чамца на адмиралски брод, priђе адмиралу, скиде двороги шешир, поклони се и представи:

— Капетан Џон Пол Џонс! У служби Сједињених Америчких Држава!

— Част ми је што сам вас упознао! — рече адмирал проучавајући с још већом знатижељом неочекиваног госта. **— Ваше име је познато у Француској!**

Адмирал Луја XVI није претеривао. Французи су много слушали о подвизима Шкотланђанина Џон Пол Џонса који је као гусар задавао много јада Енглезима, јер није могао да им опрости што су у потоцима крви угушили устанак Шкотланђана у корист принчева Стјуарт 1746, годину дана пре него што се Џонс родио. Гусара који је, чим су северноамерички колони дигли устанак против матице земље захтевајући независност, први на јарбол свог брода окачио заставу независности: звечарку на жутом пољу.

Адмирал је повео госта у своју луксузну кајуту и послужио га вином.

— Шта вас је довело у Брест, капетане? — запита потом. **— Да се не желите придружити флоти мог краља који је непријатељ ваших непријатеља?**

— Не, господине! — гусар је умео отмено да се понаша. — Мада би то била превелика част за мене. Моја влада ми је поверила и наредила да у Холандији преузмем фрегату „Индијанку" коју је наручила и унапред исплатила амстердамском бродоградилишту. Чим овде, с вашим допуштењем, обновим залиху воде, крећем за Холандију!

— Дивим се вашој храбрости и желим вам срећу, али ми је дужност да вас опоменем да се чувате! — рече замишљено маркиз.

— Чега, адмирале? — на на изглед доброћудном, округлом лицу капетана Џонса засветлеше очи птице грабљивице. — Чега?

— Ви знате да Енглези не признају вашу владу и генерала Вашингтона! Зар не знате да је ваше име још познатије у Енглеској него овде, у Француској, с том разликом што вас ми сматрамо јунаком, а Енглези разбојником? Ако вас ухвате, обесиће вас! Холандија је савезник Енглеске и не верујем да ће вам предати „Индијанку"! Молим вас да будете разумни. Спреман сам да вам издам „гусарски патент" његовог величанства Луја XVI. Пловићете под француском заставом и нико неће смети да вас сматра нерегуларним војником!

— Захваљујем вам, маркиже, и жалим што морам да вас одбијем — поносно рече Џон Пол Џонс. **— Али ја не могу да пловим под другом заставом! Док будем жив, на катарци мог брода лепршаће застава Сједињених Америчких Држава! А што се тиче Енглеза, прочитали сте, ваљда, шта пише на мојој застави?**

НАПРЕД, ЂАВОЛИ!

Француски адмирал је био у праву. Кад је капетан Џонс, пошто је смело препловио Ламанш, пробивши се између бројних енглеских бродова, стигао у Амстердам, Холанђани су одбили да му предају „Индијанку".

— Добро ! — рекао је мирно капетан Џонс. **— Отећу један енглески ратни брод!**

„Ренџер" је готово месец дана пловио око британских острва и Ирске тражећи погодан плен. Џонс је потопио неколико мањих бродова, запалио луку Вајтхевен, пробио се кроз један непријатељски обруч. Кад је сазнао да је у луци Белфаст усидрена велика ратна фрегата „Дрејк" одлучио је да баш њу зароби и на њен јарбол истакне америчку заставу.

Био је празник. У белфастској луци одржавала се регата у којој је учествовало мноштво бродића и већих чамаца. Џонс је хладнокрвно, покривши цирадама име „Ренџер", без икакве заставе на јарболу, упловио у вучје раље.

„Ренџер" је полако, док су се око њега вртели учесници регате, пловио према усидреној фрегати. Видео је сигнале којима су с фрегате тражили да им одговори ко је и шта жели, али се није на то осврнуо. Кад је био на домету пиштоља, с „Дрејка" се одвојио чамац и запловио према „Ренџеру". Млади официр који се довезао чамцем, пре ће на „Ренџер" и бахато запита гусарског капетана:

СВИЛИ

— **Зато не одговарате на питања? Ко сте ви?**

Гусар се дуго смешкао. Онда процеди у слоговима:

— **Џон Пол Џонс! Не машајте се мача, господине!**

Затим се окрете морнарима који су стајали као запете пушке:

— Напад, ђаволи! Ватра!

»ДРЕЈК« СПУШТА ЗАСТАВУ

На јарбол је полетела звечарка на жутој свили, спало је платно с имена „Ренцер", грунуло је девет топова с десног бока гусарског брода, а сва једра на њему су се расцветала.

„Ренцер" се у брзом спретном маневру окретао око себе да би и топове на другом боку усмерио према противнику. Капетан Џонс је дохватио мегафон и викнуо пут „Дрејка":

— **Џон Пол Џемс, амерички гусар! Предајте се!**

„Дрејк" је одговорио плотуном. Џонс командовао:

— **По главном јарболу, пали!**

Планула је салва с левог бока „Ренцера". Главна катарка на фрегати се преломила и велика једра су се срушила на изненађене енглеске морнаре. После трећег плотуна с гусарског брода на енглеској фрегати су 42 морнара, од њих 160, били мртви.

„Дрејк" је лагано спустио заставу. Капетан Џон се окренуо тобџијама:

— **Браво, ђаволи! Били сте дивни!**

„Дрејк" је, с америчком заставом на јарболу и стотинак зарбољеника под палубом, полако исловио из Белфаста у пратњи „Ренцера".

★ ★ ★

Капетан Џон је наставио да крстари морима на новом броду под новом устаничком заставом која је имала тринаест звезда, за сваку побуњену државу по једну, борећи се за независност Америке. Краљ Француске Луј XVI одликовао га је и поклонио му златни мач. После мира којим су САД добиле независност амерички Конгрес је најзаслужнијим борцима за слободу исковао комеморативне медаље. Добили су их генерали Вашингтон, Вејн, Морган, Гејтс и Грин и један једини гусар: Џон Пол Џонс.

Легендарног оснивача ратне морнарице Сједињених Држава овековечио је у свом роману „Пилот" познати писац „Кожне чарапе" Фенимор Купер.

А. Р.

● ИЗ КАРАЂОРЂЕВИХ ВРЕМЕНА ●

ПАНИКА У СМЕДЕРЕВУ

МАЛО ЈЕ КО ЗНАО ИСТИНУ О ПОГИБИЈИ ВОЈВОДЕ ЂУШЕ, ТЕ СТРАХ ОД ОСВЕТЕ ЗАВЛАДА НА ОБЕ СТРАНЕ, И МЕЂУ ТУРЦИМА И МЕЂУ СРБИМА.

У другој половини маја 1804. године Карађорђе пође с војском од Пожаревца до Смедерева, опколи град и поче га тући топом. Смедеревски Турци, мирни до тада, пошаљу једну делегацију Карађорђу. Вожд их прими.

— **Бег Ђорђе** — рекоше Турци — **немој да се бијемо, иди ти на Београд, па шта са Београдом урадиш и ми ћемо пристати.**

Саслуша их Карађорђе, па пошто размисли рече да неће нападати град под условом да они не пређу одређену границу. И рече којом би она линијом ишла. Турци прихватише. Карађорђе онда одреди за војводу Смедеревске нахије Ђушу Вулићевића, који се међу првима из овог краја придружио Карађорђу и кога је овај поставио за старешину свих устаника Смедеревске нахије. Затим диже главнину снага и оде.

Време је полако протицало, а обе стране су се чврсто придржавале договореног. Међутим, једног октобарског дана Ђуша се поднапије у једној кафани, појаше коња и са два момка крене на ћуприју која је била граница између Срба и Турака.

— **Стој!** — викнуше турски стражари коњаницима.

Војвода Ђуша није ни хајао за то. Турци припуцаше и Ђуша паде мртав с коња, а она два момка пожурише натраг, у српски део.

Вест о Ђушиној погибији пролете сокацима. Нико није тачно знао како се то збило, али страх од неизвесности био је велики и градом завлада паника. Све што је било српско диже се да бежи. Колоне избеглог народа према Вучаку и Шутавом долу отегоше се.

Кад се у турском делу дозна за Ђушину погибију, наста метеж. Ни ту нико није знао шта се стварно догодило, али су многи слутили да се Срби спремају за напад кад је већ дотле дошло да на стражаре крене сам војвода Ђуша. Због тога се Турци повукоше у град и утврдише очекујући напад. Али, од напада не би ништа и не прође дуго, а Турци утврдише да су Срби напустили варош. Прво бојажљиво, а онда све храбрије, кренуше кроз српски део и — оргијање замени страх. Турци се разлетеше по опустелим српским кућама и настаде невиђена пљачка. Није било куће која није имала бурад са вином и ракијом. Пошто их није било могуће изнети, Турци почеше да пуцају у бурад. Ускоро је варош трештала од пуцњаве, као да се у њој води најжешћи бој. Вино и ракија текли су потоцима.

Чим је чуо за Ђушину погибију и за све оно што се после догодило, Карађорђе пожури са војском према Смедереву, сатера Турке у град и отвори топовску паљбу. Турци су били добро утврђени и чекали су спремни напад устаника. Међутим, без икаквог видљивог разлога Карађорђе поче повлачити војску. Али остави за собом скривених 600 добро наоружаних момака.

За главном Карађорђевом колоном ишла је, заостајући, мања група устаника. Кад Турци видеше да се Срби повлаче, излете из града и почну да гоне ону заосталу групу. Ови ударе у бег вичући из свег гласа:

— **Ето Турака, ето Турака!**

Пројуре тако поред оних 600 скривених момака, а Турци, занети гоњењем, нису ни приметили клопку. Ови их пусте да наставе гоњење и они улете у град и почну да убијају све што се није предавало. Видевши шта се дешава, Турци појуре натраг, али гоњени Карађорђем. Тако су се нашли између две ватре. Смедеревски град је пао 14. новембра 1805, а устаници су запленили 16 топова и много муниције.

М. С.

ЛОНАЦ КОЈИ ВЕНЕ

У једном познатом кинеском ресторану у Сан Франциску недавно се запослио Лик Чан, стручњак за справљање кинеских специјалитета. Али, у овај ресторан он није привукао сладокусце добро скуваном храном, већ начином украшавања посуда у које је сервира.

Наиме, уместо да ту храну ставља у стандардне посуде од метала, порцулана или стакла, Лик Чан је сипа у лонце и шерпе од кора лубеница, бундева, поморанџи или банана. Свакако, једно од његових ремек-дела је ова лубеница (на слици) у коју је сипао скувано месо, помешано са шампињонима, разним поврћем и зачинима.

А да би направио тај веома цењени кинески специјалитет било му је потребно само два часа рада, док је за прављење посуде утрошио читавих 10 сати.

— Треба нарочиту пажњу обратити на боју коре лубенице — каже Лин Чан — која мора да је свуда уједначена. А када из ње извадим „срж", тек онда на кори, иглом, нацртам шару, па на појединим местима скидам зелени слој, некад дебео само пола милиметра а некад и читав сантиметар. Највише ми се допада да у кори гравирам змајеве, јер они, за нас Кинезе представљају симболе среће и успеха.

Ипак, једина мана ових посуда је — што не могу да се перу, већ се после прве и једине употребе бацају. У противном, брзо би се сасушиле и увенуле.

ПОПОВ ВЕЛИЧАНСТВЕНИ

Стајао је дрхтећи пред вратима директорове канцеларије. Послали су по њега. Шта то треба да значи? Можда су коначно схватили да његове акробатске вештине и трикови нису довољно добри за њих. Или можда хоће да га избаце из школе.

Сцена се одигравала у просторијама познате московске Државне школе циркуског и естрадног знања. Осамнаестогодишњи студент који је са стрепњом ишчекивао речи директора звао се Олег Попов — име за које ће једнога дана сазнати цео свет.

Врата су се отворила.

— А то сте ви, Попове — рекао је директор пријатељским гласом.

— Мислим да нећу.

— Како то мислите? Постоји ли неки разлог због којег не можете да идете?

— Не. Али ипак не могу да гледам тог кловна.

— Глупости, наравно да можете.

— Не могу. Јер клови о коме причате — то сам ја!

Уђите. Хтео бих да вам дам један савет... Јуче сам био у клубу градитеља метроа. Наступио је неки млади кловн. Предлажем вам да одете да га видите. Можда ћете нешто научити.

ПИЛЕ У САМОВАРУ

Био је то први наступ Олега Попова и то пред публиком којој ће остати веран до краја живота — децом. Обучен као кувар, вешто је жонглирао шерпама, лонцима и кутлачама. Тачка можда и није била нарочита, али деца су била одушевљена, а директор — заваран.

То још није морало да значи да ће млади кловн успети да избегне осредњост. Таленат је имао, то је било несумњиво. Али имали су га и многи пре њега. Оно по чему се разликовао и што ће му касније донети славу била је решеност да што мање личи на друге.

Рођен у Москви 1930. године, као сва деца волео је циркус а највише, свакако, кловнове. Тада још није могао ни да сања да ће једнога дана и сам засмејавати људе.

Рат је изменио живот младог Попова. Када му је 1943. године отац погинуо на фронту, дечак на

На растанку учитељ је омиљеном ђаку поклонио своју кловновску капу. Било је то признање да је нови таленат рођен.

ЧАРОБЊАК СМЕХА

Први кловн на свету који се прославио без устаљених реквизита— огромног носа, црвених тачака на образима и смешне фризуре— био је Олег Попов.

себе преузима улогу хранитеља породице. Тако доспева у литографско одељење „Правде" где је научио да поправља штампарске машине и да барата алатом, што ће му касније добро доћи.

И данас славни кловн, не без поноса, истиче да већину компликованих реквизита за своје тачке прави сам. Ту спада и једна машина за прање веша која се на додир распада у парампарчад, аутомобил препун дрангулија које после експлозије лете у ваздух и самовар у којем се бело пиле претвара у црно.

Још док је радио у штампарији Олег је слободно време посвећивао спорту. Ускоро су вештина и изванредан осећај за равнотежу учиниле од њега звезду локалног омладинског клуба. Случај је хтео да су чланови клуба вежбали у згради Државне школе циркуса.

Олегова велика жеља — да присуствује једном од часова у школи — убрзо се остварила. То што је видео, знао је, могао би и сам да уради. И да би то себи доказао, остаје после часа да у празној дворани понови вежбе. На његову срећу, имао је публику — једну наставницу. Оно што је она, задивљена, видела осигурало је Олегу пријем у школу. Имао је тада свега четрнаест година.

ПОКЛОН СТАРОГ УЧИТЕЉА

Имао је среће да му учитељ буде и један од највећих совјетских кловнова старије генерације — Павел Боровиков. Када је 1949. године Олегово школовање завршено, воз којим је млади уметник кретао у свој поход на свет забаве испратио је и његов учитељ. Стари кловн предао је тада омиљеном ученику и своју годинама чувану кловновску капу.

Слава је дошла брзо. Нешто се у наступима овог младог кловна заиста разликовало од онога што су људи били навикли да виде. Рођен је нови тип кловна који није више само смешна маска већ препознатљиво људско срце.

Иако је задржао прешироко одело, остали реквизити класичног кловна њему нису потребни. Не треба му ни јарко црвена коса, ни огроман нос, ни пренаглашена шминка. Улази у арену смешећи се искрено. То је осмех који разоружава и одмах између извођача и публике ствара невидљиву нит симпатије.

У једној од својих нумера Олег улази у арену и гледа тачку на жици. У очима му се, одједном, јавља нека чудна искра. Зашто да и сам не покуша? Он то и чини са готово погибељним последицама у почетку, али, мало помало, у његовим покретима све је више сигурности. Не заборављајући комичне ефекте, на крају се претвара у правог чаробњака на жици. Танко уже постаје мрежа за спавање у којој се Олег, дремуцкајући, одмара. А онда, поново скок и још неколико беспрекорних акробација које изводи као да се креће по чврстом тлу.

И у тренутку када помислите да је сјајан, све још једном креће наопако и пред собом, убеђени сте, захваљујући одличној глуми и вештини, опет имате невештог почетника коме у сваком тренутку прети пад . . .

Ова већ

Ова већ славна тачка на жици можда је најбоља илустрација нове поруке коју овај модерни кловн кроз смех нуди људима. У њој је човек на моменте и смешан, али он ипак не престаје да се бори и не можете да му се, иако кроз смех, не дивите.

Тај благи хумор који одбија да се бави људским глупостима и манама освојио је свет. О томе говоре и тријумфалне турнеје које је педесетих и шездесетих година имао. Један за другим, освојио је својим шармом Париз, Рим, Лондон и Амстердам. Са истим одушевљењем гледали су га и у САД, Канади и на Куби. Смех који он нуди људима разумљив је свима.

Кажу да најсмешнији клов на свету и данас сваку нову тачку изводи прво пред децом — публиком којој највише верује. Ако се деца смеју, он зна да је успео.

М. И.

Велики број реквизита за своје тачке Попов прави сам. Ту спада и једна машина за прање веша која се на додир распада у парампарчад.

ТРАГИЧНА АВАНТУРА

МАРКА МАРУЛИЋА

ГРЕХ СПЛИТСКОГ ДАНТЕА

ЗАШТО ЈЕ ЈЕДАН ОД НАЈВЕЋИХ ПЕСНИКА 15. ВЕКА УНИШТИО СВОЈЕ ПРВЕ СТИХОВЕ МАДА СУ ИМ СЕ САВРЕМЕНИЦИ ДИВИЛИ? ОБЈАШЊЕЊЕ ЈЕ, ИЗГЛЕДА, У ЈЕДНОЈ КРВАВО ОКОНЧАНОЈ АВАНТУРИ ...

Да ли би хрватска књижевност имала свог првог великана у Марку Марулићу да није било једног трагичног догађаја из његове младости? На то питање не може се поуздано одговорити. Ипак, та крваво завршена авантура то лико је психички обележила песника, да се морала одразити и на његово дело.

Збивања из једне разуздане ноћи нису одмах доспела у јавност, иако су за последицу имала два живота мање. Чак је и дуго после Марулићеве смрти тај скандал брижљиво заташкаван, пошто је умро слављен као — светац! Други далматински светац после светог Јеролима ... Тек готово два столећа доцније описао је италијански путописац Ђузепе-Антонио Костантини догађај о којем се у Сплиту и даље говорило само у потаји, а који по свом садржају превазилази чак најсмелије Бокачове приче из „Декамерона".

ОВАКО ЈЕ МАРКА МАРУЛИЋА (1450—1524) ВИДЕО ВЕЛИКИ ВАЈАР МЕШТРОВИЋ. КАКО ЈЕ СТВАРНО ИЗГЛЕДАО МОЖЕМО САМО ДА НАГАЂАМО, ПОШТО НИЈЕ САЧУВАН НИЈЕДАН ПОРТРЕТ ИЗ ЊЕГОВОГ ВРЕМЕНА!

Када се, 18. августа 1450. године родио Марко Марулић, Сплит је већ три деценије живео под заставом Млетачке Републике. Био је једна од највећих лука медитеранског света који је тих година почињао да гори ренесансном грозницом. Марко је угледао свет као прво дете једне од петнаест породица сплитског племства. Име је добио по деди, сплитском зеленашу, а презиме Марулић — најчешће је, од неколико која је употребљавао!

УЗ ПЛАМЕН СВЕЋЕ

Та је збрка, додуше, била обична ствар у времену када је било отмено италијанизирати или латинизирати име и презиме и када начин на који се ово друго одређивало, још није био устаљен ... Тако се Марко презивао и Де Мароли, Марулус или Марул, па затим Печенић, Пеценић, Пецинић, Пицинић.

Марулићеви, који су — како се верује — дошли са византијског истока у 11. или 12. веку, нису спадали у велике богаташе. Али, Марко је, као и његова број на браћа и сестре, одрастао у обиљу, у кући која је знала за сјај сребрног посуђа и златом везену одећу. Међутим, у њој се надасве ценила књига. Једини Марулићев биограф из оног времена, иначе његов присни пријатељ Никола Божичевић, написао је да је Марко још као дечак не ретко остајао до дубоко у ноћ нагнут над неки кодекс (старинску књигу), обасјан пламичком свеће ... Ипак, младић који је без сумње волео науку и стекао изузетно образовање, волео је, исто тако, живот и забаву, волео је да се лепо одене, радовао се песми или купању на Бачвицама.

ЈУЛИЈА СА ДВА РОМЕА

Када се вратио из Падове у којој је, на једном од најстаријих у најугледнијих универзитета у Европи завршио студије права, Марко је у Сплиту водио живот уобичајен за ондашњу племићку младеж. Често је проводио вечери у дому Папалића, у кругу научника и уметника, где се у великој, готској дворани високих прозора и изрезбарене, дрвене таванице, свирало у леут и гитару, где су се читали стихови, расправљало о уметности.

Марко је већ тада био веома цењен — његови љубавни стихови пленили су ренесансна срца. Изгледа да је те прве своје песме доцније, у кајању, сам уништио, пошто никада нису пронађене. Вероватно су га подсећале на вече када је са једним од три брата Папалића, који му је био и најбољи пријатељ, кренуо — на већ уобичајено место.

Била је то једна узана улица с бока кнежеве палате, на коју је, са висине, гледао прозор спаваће собе кнежеве кћери. Два младића имала су са лепом Италијанком чудан договор: улазили су у њену собу наизменично. Док је један био унутра, други је, каваљерски, чувао стражу на улици. Да би се попели до прозора уз окомити камени зид, служили су се једним повећим гвозденим чекрком и дебелим, свиленим ужетом.

Те ноћи требало је да се пење Марулић, али пријатељ га је преклињао да му уступи ред. Толико му је, чини се, било стало до тога да је Марулић најзад ипак попустио, мада невољно.

До зоре је све текло као и обично. Марко је шеткао улицом, лево-десно поред чекрка. Али, када је време уобичајено за излазак прошло, почео је да брине. Пренуо га је тресак — са оног прозора нешто је пало на плочник. Марко се осврну и угледа велику, увезану врећу!

ЖИВА ЗАЗИДАНА

Полако је отворио и — умало се није онесвестио. Помолила се прво одсечена Папалићева глава, а затим, искасапљени и остали делови његовог тела. Као у бунилу, Марко је пренео тај крвави терет до свог врта и тамо га покопао. После тога, по писању италијанског хроничара, повукао се у самоћу, у Нечујам на Шолти, где је, одевен у кострет, постио, шибао се и живео далеко од света.

Да ли је тамо боравио годину, две или више, остало је неизвесно, као што није баш поуздано ни да ли је уопште ишао на Шолту одмах или тек много доцније, како наводе други историчари.

Углавном, Марулић, који је доцније постао један од најугледнијих Сплићана са многим важним функцијама у управи града, никада није могао да се опорави од шока који је доживео оне ноћи. Није се ни женио. **Трећи виновник трагичне авантуре, кнежева кћер, прошла је понајгоре: по очевом наређењу била је жива зазидана. Када је та зидина после много година срушена, пао је и њен костур са напола трулим деловима одеће ...**

На Марулићево књижевно дело ово се, евентуално, могло одразити тако што је оно изразито хришћанског карактера — у складу са потоњим, покајничким схватањима песника. Наравно, његова вредност је у другим одликама: „Јудиту", прву драму написану хрватским језиком, красе изванредни стихови, снажан песнички израз и патриотски дух. Јер, мада се њена радња догађа у библијској прошлости, јасно је да је уперена против Турака који су у Марулићево време озбиљно угрожавали Далмацију и Сплит.

По „Јудити", делу које је утрло пут наредном великану хрватске књижевности Петру Хекторовићу, назван је Марулић сплитским Дантеом. Оставио је он и многа друга дела на хрватском, италијанском и латинском, преводио је и са грчког, а први је наш научник који се систематски бавио и археологијом, па је и ту знаћајан колико и у књижевности.

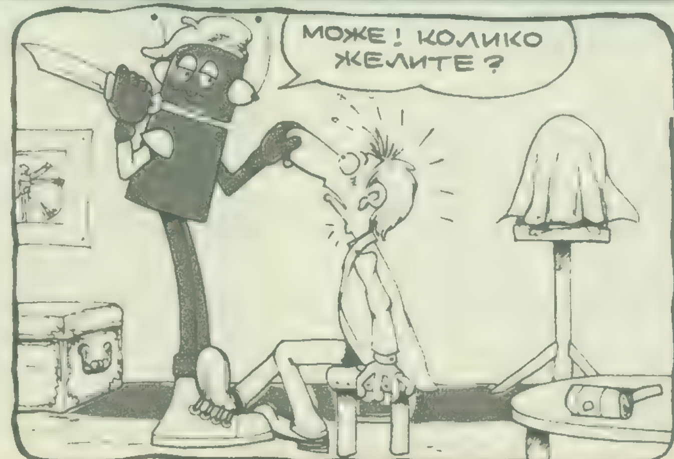
Ипак, о животу овог великог писца не зна се много. Чак није тачно утврђено ни место на којем се налазио Марулићев дом!

Гвоздени чекрк који је Марулићевог пријатеља одвео у смрт данас се чува у Музеју града Сплита.

М. Крстуловић

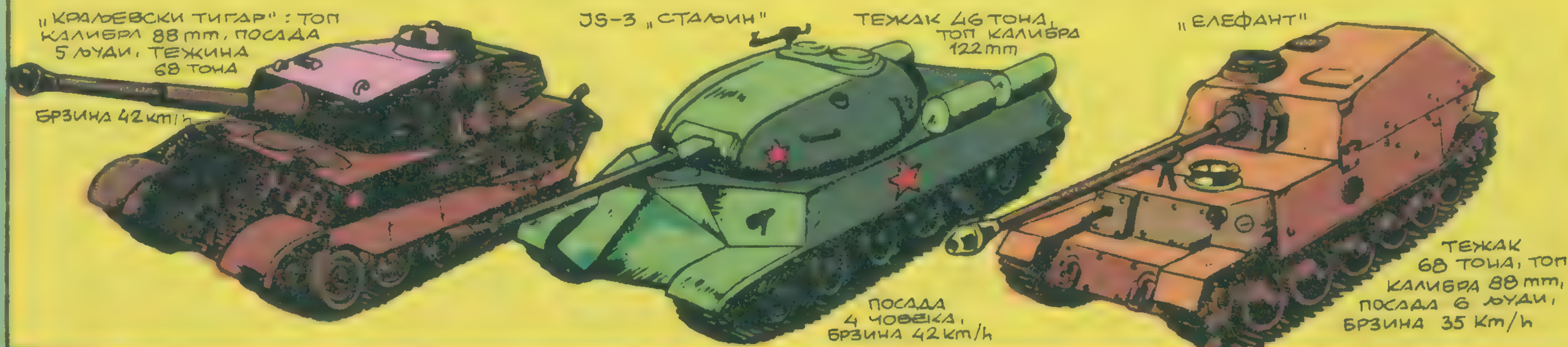
ШРАФКО

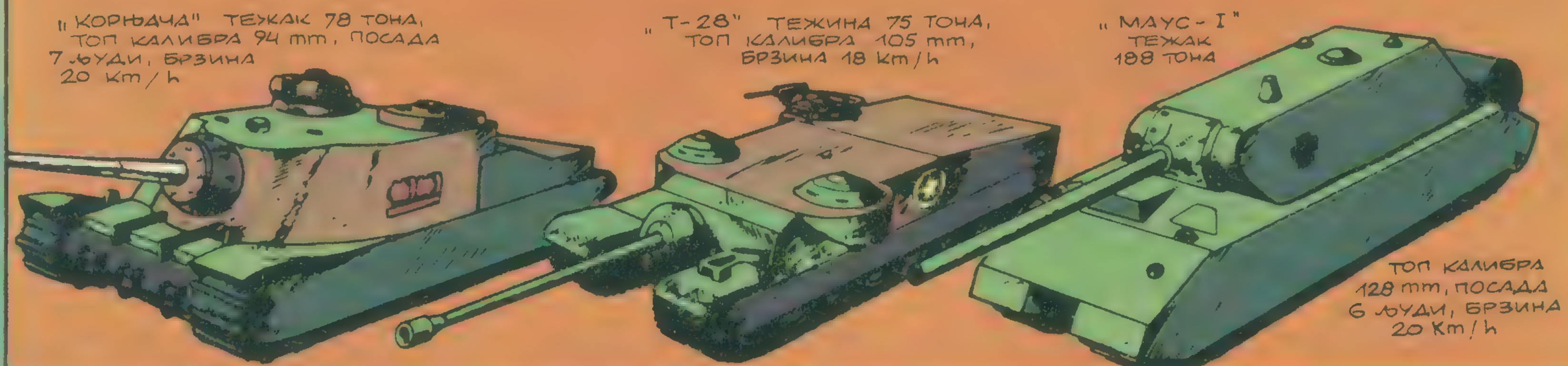

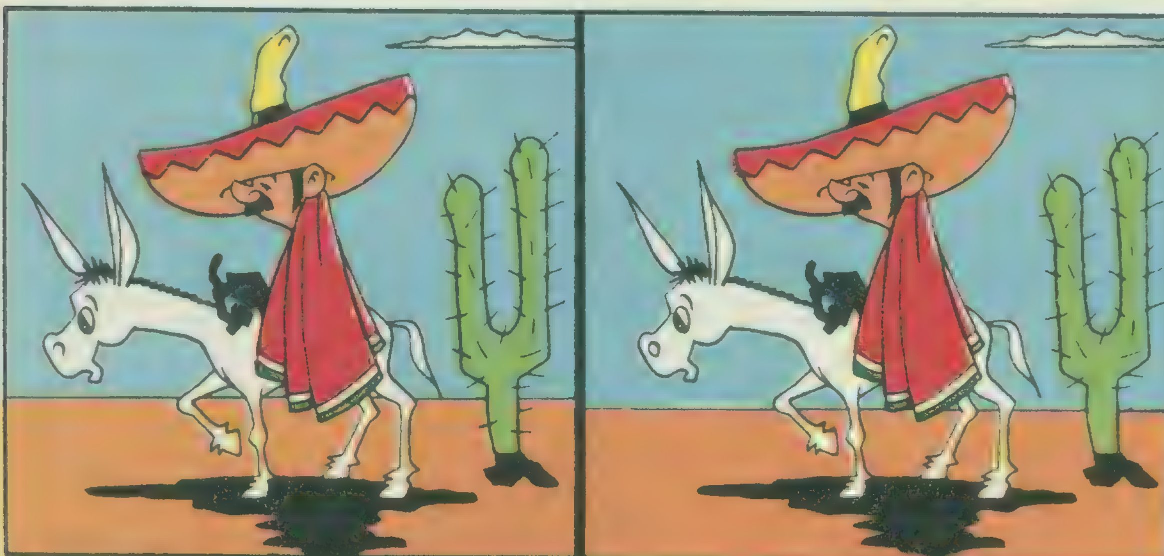
Слобода се брани и оружјем... 56

Током другог светског рата праве се савршенији и све тежи тенкови. Један од њих је немачки тенк звани „Краљевски тигар" (била се појавила варијанта тенка са цементном превлаком за заштиту од кумулативних зрна). Совјети имају свој тенк „Стаљин JS-3" који је одлично оклопљен и има неупадљиву силуету. Немачки ловац тенкова „Елефант" (слон) убрзо се показао недовољно ефикасним због слабе покретљивости.

Пројекти разних типова тенкова током рата често су застаревали пре него што су и били употребљени. То је био случај и са британским тенком „Корњача" (TORTOISE) који је узет у рад 1942. а завршен тек 1946. када је већ био застарео. Исту судбину доживео је немачки „Т-28". Немачки тенк „Маус-I" мада је у почетку имао изгледа на успех, јер је започет 1943. а завршен 1945, заробљен је пре него што су почеле пробе.

ЗА ЗАБАВУ

ОСАМ РАЗЛИКА

Ова два цртежа Мексиканаца на магарцу разликују се у осам појединости. Нађите их.

ОДГОВОР:

1) Пантљика на сомбреру; 2) набор на уху; 3) врх ципеле је краћи; 4) зулуф дужи; 5) ноздрва на магарцу; 6) хоризонт је нижи; 7) на кактусу има мање бодљи; 8) сенка испод магарца је краћа.

»МАТРЈОШКЕ«

Ових пет руских лутака популарно названих „Матрјошке" на први поглед изгледају потпуно исте. Међутим, само су четири исте док се пета разликује. Која?

ОДГОВОР:

„Матрјошка" број 4.

ОТРОВ ЗА „ПУСТИЊСКУ ЛИСИЦУ"

Сахрана са највишим почастима

Немачка Врховна команда саопштила је да је фелдмаршал Ромел умро од последица рана задобијених приликом авионског напада на његов аутомобил. Истина је, међутим, другачија.

Име генерала Ромела први пут се прочуло у мају 1940. године кад је на челу Седме оклопне дивизије муњевито продро дубоко у Француску. Две године касније, кад је са чувеним „Афричким корпусом" притисну Британце 10 км од Александрије, Хитлер га је унапредио у фелдмаршала, а Енглези су га прогласили најбољим војсковођом другог светског рата и дали му надимак „Пустињска лисица".

Ервин Ромел је сасвим заслужено стекао звучни надимак. Захваљујући лукавости и ванредном смислу за импровизације, задао је маршалу Монтгомерију и његовој Осмој армији грдне муке. У једној прилици Енглези су опасно прикљештили Ромелове јединице. „Пустињска лисица" је знала да извиђачи РАФ-а свакодневно из ваздуха снимају немачке положаје, па је наредио да две ноћи сва немачка моторна возила непрекидно крстаре тамо-амо кроз околну пустињу, остављајући у песку безбројне трагове. На основу извиђачких снимака Енглези су закључили да су немачке снаге далеко бројније и јаче него што су у ствари биле, па су се повукли.

Другом приликом, кад је издао наређење за напад, ађутант му је обесхрабрено саопштио да је само шест оклопних кола способно за окршај.

— Онда нападните прашином! — грмнуо је.

Сви немачки мотоцикли, аутомобили и камиони појурили су у концентричним круговима кроз пустињу. Кад је облак песка и прашине застро видик, шест Ромелових тенкова јурнуло је према непријатељским положајима. Уверени да их напада читава Ромелова дивизија, Енглези су одступили.

ПРОТИВ ХИТЛЕРА

Ромел је био војник од главе до пете. Никада није припадао Национал-социјалистичкој партији, занимала га је само војничка каријера, а о политици није много размишљао.

За време вешто вођених, али безизгледних борби у Африци, први пут је почео да размишља о фиреровом презирању људских живота. Знао је да је „афричка кампања" изгубљена, да су све жртве бесмислене, па је затражио од Хитлера дозволу да се повуче са Црног континента и спасе хиљаде и хиљаде својих војника.

— Победите или умрите! — грубо му је одбрусио Хитлер.

Пре него што су Немци капитулирали у Тунису, у мају 1943, Хитлер је наредио да Ромел напусти „Афрички корпус" и постане члан његовог ужег круга.

Изгледа да је тек у тешњем додиру с Хитлером и његовим најближим сарадницима Ромел схватио шта значи национал-социјализам: масовна убиства, гестаповски терор, конц-логори, злочини у окупираним земљама.

— Водио сам честити рат, а они су попљували моју униформу! — рекао је једном приликом војном команданту окупиране Француске генералу Карлу Хајнриху фон Стилпнагелу.

Кад је постало јасно да савезници припремају инвазију, Хитлер је одредио Ромела за команданта јединица које ће се супротставити инвазионим снагама у Нормандији. Искусном ратнику је одмах било јасно да нема ни довољно трупа ни довољно ратног материјала да заустави искрцавање. Одлучио је да покуша спасти оно што се још може: у априлу 1944. године тајно се састао с генералом Фон Стилпнагелом, једним од вођа генералске завере против Хитлера.

ОДГОВОР НА УЛТИМАТУМ

У нади да се може постићи нешто боље од безусловне капитулације коју су затражили савезници, Ромел је предложио да, не обавештавајући Хитлера, понуде Монтгомерију и Ајзенхауеру примирје.

— Повућићемо наше јединице до Зигфридове линије и препустити Западну Европу савезницима! — рекао је. — **На истоку ћемо наставити да се боримо против бољшевика на скраћеном фронту од ушћа Дунава до ушћа Њемена. Бранићемо западну цивилизацију! Заузврат, Американци и Енглези престаће да бомбардују наше градове. Моји верни тенкисти заробиће Хитлера. Изведићемо га пред немачки суд. Не би било добро да га убијемо и направимо га мучеником!**

Шестог јуна савезници су се искрцали у Нормандији. Ромел је 15. јуна послао Хитлеру ултиматум тражећи да се сместа поведу преговори о примирју. Дао је фиреру четири дана за одговор.

Два дана касније, 17. јула, док се Ромел враћао са првих линија фронта, изненада су се код Ливаора над његовим аутомобилом појавила два авиона с британским ознакама. Први је ракетом погодио кола из којих је излетела „Пустињска лисица". Затим је други из пикеа отворио ватру из митраљеза и топова. Ромела су пренели у болницу у бесвесном стању с фрактуром лобање, две ране на слепоочници, једном на јагодици и тешко повређеним левим оком.

Историчари су после рата у архивама РАФ-а потражили податке у том нападу. Нигде није забележено да је неки британски авион 17. јула предвече напао усамљени ауто код Ливаора.

Нема доказа, али је могуће, да је тај напад био Хитлеров одговор на Ромелов ултиматум.

ЧУДЕСНО ОЗДРАВЉЕЊЕ

Три дана после напада на Ромела, 20. јула 1944. године Хитлер је чудном игром случаја избегао смрт. „Операција Валкире", завера виших официра и антинацистички настројених цивила, није успела. Бомба коју је у „Вучју јазбину" унео гроф Клаус фон Штауфенберг, експлодирала је на два метра од Хитлера, убила три човека и десеторицу ранила.

Хитлерова освета била је сурова. Сви у које се и најмање посумњало да су учествовали у атентату или знали за њега, били су побијени са члановима својих породица. Историчар другог светског рата Вилијем Шајрер тврди да је било побијено укупно 4980 људи. Међу њима је био и Ромелов пријатељ, војни командант Француске Фон Стилпнагел. Пре него што су га задавили, гестаповци су од њега извукли признање у коме је поменуо и свој разговор с Ромелом.

„Пустињска лисица" је избегла непосредну Хитлерову освету, јер су лекари сматрали да ће умрети од

Ромел, стратег кога су поштовали и противници

задобијених рана. Зачудо, Ромел се опоравио. Почетком јесени већ је био у пуној снази само што му је лево око било парализано.

Тринаестог октобра увече у својој вили код Улма добио је обавештење да ће га следећег дана посетити генерали Бургдорф и Мајзл да би му предали наређење којим га Хитлер одређује за команданта једне новоформиране јединице.

— То ми се не свиђа! — замишљено рече Ромел седамнаестогодишњем сину Манфреду који је управо дошао у кратку посету. — **То је подмукла фиперова замка!**

Следећег дана у подне стигли су генерали Бургдорф и Мајзл. Галантно су пољубили руку Ромеловој жени, а домаћину су изразили Хитлерово задовољство на чудесном оздрављењу.

После ручка гости су изразили жељу да насамо поразговарају с фелдмаршалом. Ромелова жена, син и ађутант, капетан Адлингер су изишли из трпезарије.

Непун сат касније Ромел је ушао у салон у којем су га њих троје очекивали.

— Кроз пола сата бићу мртав! — рекао је мрачно. **— Пре него што су га удавили, Фон Стилпнагел је поменуо моје име. Хитлер ми препушта избор: да се сам отрујем, или да ме осуди јавни суд! Ако не извршим самоубиство, уништиће и вас и друге чланове наше породице. Ако се убијем, сахраниће ме са свим почастима, а ви ћете уживати пензију немачког фелдмаршала. Хитлер изричито жели да немачки народ не сазна за издају свог најпопуларнијег војсковође! То су ми Мајзл и Бургдорф испричали с циничним уживањем.**

На кратком путу од своје виле до Улма Ромел је испио отров. У Улму су Бургдорф и Мајзл предали леш болници. Примаријус је предложио да се изврши обдукција.

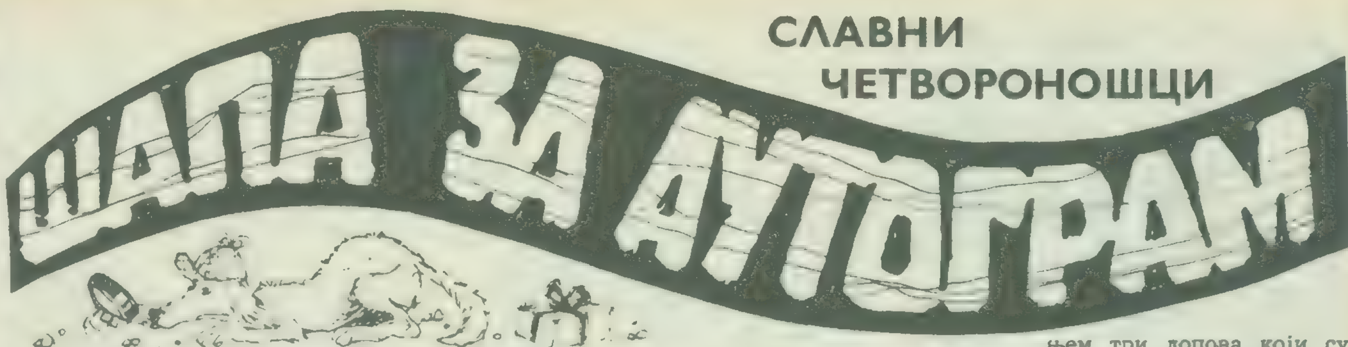
— Није потребно! — суво је рекао Бургдорф. — **Берлин се о свему побринуо!**

Канцеларија Трећег Рајха и Врховна команда су издали саопштења да је легендарни фелдмаршал Ервин Ромел умро од последица рана. Сахрањен је уз велику помпу 18. октобра 1944. године. Погребу су присуствовали највиши нацистички функционери и виши официри. Фелдмаршал Фон Рундштат је у име Хитлера одржао потресан говор.

После сахране Фон Рундштат је понудио руку Ромеловој жени. Она га је ошинула погледом пуним мржње и презира и окренула се.

А. Р.

Његово име знало је свако дете, а подвиге које је извео препричавала је цела земља...

Обавештење је стигло у подне. Био је јун 1954. године. Тражени човек, један војни дезертер, виђен је како улази у неку кућу у Мичаму, четврти у јужном делу Лондона. Локалној полицијској станици наређено је да се одмах позабави овим случајем.

Један од полицајаца коме је задатак поверен био је и Артур Холман. Чим је чуо наређење, помислио је и на свог пса, петогодишњег вучјака Рекса III:

— Биће посла и за Рекса — рекао је себи.

Метак у њушку

Овај црно-смеђи вучјак већ је имао за собом успешну каријеру полицијског пса и репутацију вештог ловца на криминалце. Само неколико тренутака пошто је вест стигла, Холман и Рекс већ су заузели положај иза куће за коју се претпостављало да је послужила као склониште бегунцу.

Време је пролазило, али се ништа није догађало. А онда, као да је нешто наслутио, Холман је изненада одлучио да види шта се дешава испред куће. Стигли су на време да виде како бегунац замиче за угао.

Рекс је сада могао да покаже шта уме. Покоравајући се на брзину изговореној наредби свог господара, он се једним скоком бацио у трк за бегунцем. Холман је заостао и у тренутку када је и сам изашао иза угла угледао је нешто што му је следило крв у жилама.

Прогоњени је стајао нишанећи на пса који му се приближавао. Два пута је човек пуцао право на Рекса, али је оба пута промашио. Код трећег покушаја пас му је већ био тако близу да га је метак погодио право у њушку. Од силине пуцња Рекс је полетео у ваздух, завртео се и беживотно пао на плочник. Изгледало је као да више никада неће устати.

Потеру су наставили полицајци који су, скривени у близини куће, чекали да ступе на сцену. После краће борбе бегунац је био принуђен да се преда.

Тек сада је Холман могао да се врати свом верном пратиоцу. Баш када је, верујући да је мртав, хтео да га подигне, Рекс се померио, полако подигао главу, а онда с напором успео да се усправи. Неким чудом метак му је само окрзнуо ухо; претрпео је шок, а опекотине од барута привремено су га ослепиле.

Рањени пас убрзо се опоравио. За изузетну храброст коју је у хватању бегунца показао добио је две медаље: једну од Народног диспанзера за животиње, а другу од Националног кинолошког друштва Велике Британије. Тако је постао први полицијски пас који је добио ова одликовања.

Пас — сведок

Ту Рексови подвизи не престају. Још једном његово име изговараће многи — овога пута храбри вучјак и његов господар прославили су се хватањем три лопова који су опљачкали банку у Батерсију. Овај случај претворио је паметног полицијског пса у националног хероја и љубимца деце широм Енглеске. Том приликом постао је — сведок на суду.

После сведочења у Централном кривичном суду Лондона хиљаде писама стизале су на Рексову адресу. Сви су хтели да имају слику славног пса и његов аутограм — отисак шапе.

До краја живота Рекс је учествовао у сто двадесет успешно изведених хапшења и постао први полицијски пас кога су обучили да открива дрогу. Доживео је, као што је и заслужио, и унапређење — премештај у „Летеће одељење“, у ствари, моторизовано одељење полиције. И овде је његово службовање пропраћено подвизима који су се данима препричавали.

Славни Рекс доспео је чак и на филм. Кажу да је његова „глума“ у „Полицијском псу“ бацила у засенак све остале глумце. Тако је Рекс доказао да је у свему што ради — увек најбољи.

Октобра 1956. храбри вучјак био је већ толико стар да су морали заувек да га успавају.

М. И.

БИМ И БУМ

ХЕЈ! ЈЕ Л' ИКО ВИДЕО МОЈЕ НАОЧАРИ?

ГЛУПАНЕ! ШТО НЕ ЗАПАМТИШ ГДЕ ИХ ИЗГУБИШ?

ВЕСТИ ИЗ ШУМЕ

ЗНАЧИ, ИЗГУБИО НАОЧАРИ? ЈЕДНОГ ДАНА ЋЕ И РОЂЕНУ ГЛАВУ ИЗГУБИТИ!

ГЛУПОСТИ! НИКО НЕ МОЖЕ ДА ИЗГУБИ СВОЈУ ГЛАВУ!

БАШ СИ ДУХОВИТ!

БАШ ЛИЧИ НА ИНСПЕКТОРА К'О ЈАЈЕ ЈАЈЕТУ!

ПОЖУРИ! МАМА ЋЕ УСКОРО ДА ПОЂЕ НА СВОЈУ УОБИЧАЈЕНУ ШЕТЊУ!

ЧИНОВСКИ БАЛОНИ

ЛЕПАК

ААА! ЧИМ УДАХНЕМ СВЕЖ МОРСКИ ВАЗДУХ ОСЕЋАМ СЕ ЛАКА К'О ПЕРЦЕ!

ШМРК!

ИЗГЛЕДА ДА И ИНСПЕКТОР УЖИВА У ЊЕМУ!

ШТА?

ИПАК СЕ И ТО ДОГАЂА, МАМА!

НЕБЕСА!

А ЛЕПО ГА ЈЕ КАПЕТАН ОПОМЕНУО!

БРР!

ИНСПЕКТОР ЈЕ ИЗГУБИО ГЛАВУ! БРЗО... ДА ЗОВЕМ ДОКТОРА!

ХЕЈ! ЗАШТО?

ШТА?

ЗНАЧИ, НАШ'О СИ ЈЕ! АЛ' ДА ЗНАШ... АКО ЈЕ ОПЕТ БУДЕШ ИЗГУБИО, БИЋЕ БАТИНА!

MIKE SENICH 1-29 18

BABALU стрип

И ТАКО СЕ ПРИНЦ ЗАЉУБИО У СНЕЖАНУ...

БАЈКЕ

...КАО ЈА У...

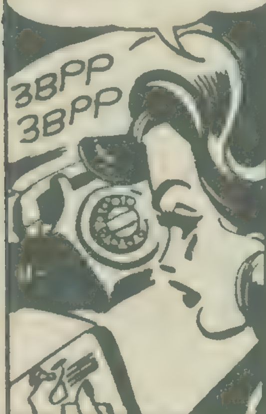
БАЈКЕ

...KOLOY'S ЖВАКАЋУ ГУМУ!

МАНДРАК: ИГРА СЛУЧАЈА

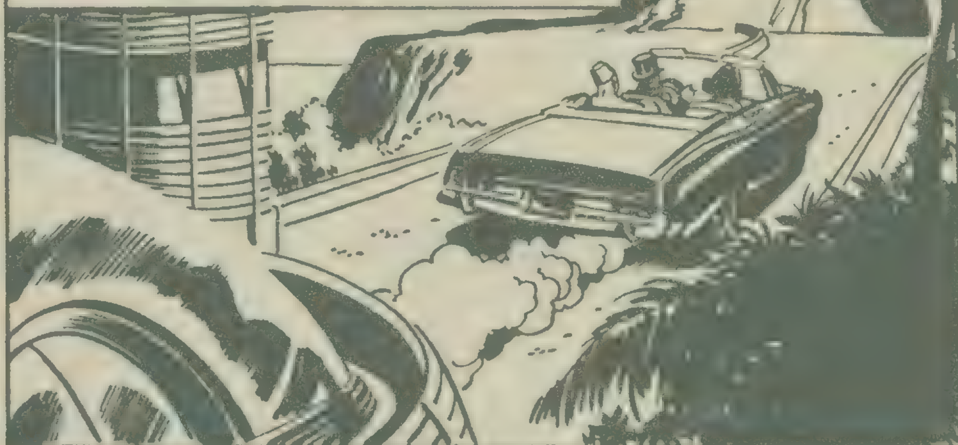

МАНДРАК, ЛОТАР И НАРДА НАПУСТИШЕ НЕОБИЧНО МАНДРАКОВО ИМАЊЕ ...

... НА КОМЕ СУ СЕ НАЛАЗИЛЕ МНОГЕ ПРЕПРЕКЕ - ЗИДИНЕ, ТУНЕЛИ И ПРОВАЛИЈЕ ...

НИКАКО ДА СЕ НАВИКНЕМ НА ОВАЈ ПУТ!
НИ ЈА, НАРДА!

НАЈЗАД, ИЗВАН ЗИДИНА МАНДРАКОВОГ ИМАЊА ...
ШТА ОБАВЕШТАЈНА СЛУЖБА ХОЋЕ ОД **БАРОНА**?
ТО ЋЕМО ТЕК САЗНАТИ!

МАЛО КАСНИЈЕ ...
АУТО
НЕШТО НИЈЕ У РЕДУ С КОЛИМА КАД СМО ДОШЛИ КОД АУТО-МЕХАНИЧАРА?
НЕ, НАРДА! ОВО ЈЕ НОВ ТАЈНИ УЛАЗ У ОБАВЕШТАЈНУ СЛУЖБУ!

ПРВО СУ СЕ СПУСТИЛИ У КАНАЛ ...
FALK and FREDERICKS
10-29

... А ОНДА СЕ ПЕЛИ ...
ЈЕ ЛИ ОВО НОВО?
ПОКРЕТНЕ МЕРДЕВИНЕ? ДА!

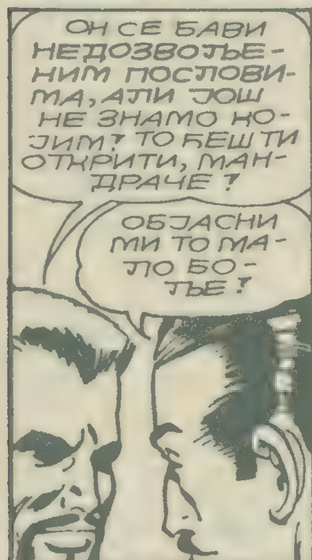

ЛИФТ СЕ ОВДЕ НИЈЕ КРЕТАО ВЕРТИКАЛНО ВЕЋ ХОРИЗОНТАЛНО ...
ЗБОГ ЧЕГА СВА ОВА ПРЕДОСТРОЖНОСТ?
ЗБОГ **ПОДЗЕМЉА** КОЈЕ ЖАРКО ЖЕЛИ ДА ПРОНАЂЕ ОВО МЕСТО И УНИШТИ ГА!

ОВДЕ СЕ НАЛАЗИО ОГРОМАН КОМПЈУТЕР СА ДЕТАЉНИМ ОПИСОМ СВАКОГ КРИМИНАЛЦА ...
ЗДРАВО, ЦЕДЕ! О ЧЕМУ СЕ РАДИ?
ДОЂИТЕ У САЛУ ЗА ПРОЈЕКЦИЈЕ!

ОВО ЈЕ **БАРОН**!
УУУ! БАШ ЈЕ ЗГОДАН!

ШТА ЈЕ УЧИНИО?
ЗАШТО ГА ГОНИТЕ?
??
ТО НИ МИ ЈОШ НЕ ЗНАМО!

ЗАШТО СИ МЕ ЗВАО АКО НИШТА НИЈЕ УЧИНИО?
ЗНАЛА САМ! СУВИШЕ ЈЕ ЛЕП ДА БИ БИО КРИМИНАЛАЦ!
НЕ ПРЕНАГЉУЈ, НАРДА! ТАЈ МОМАК НИЈЕ БАШ НЕВИНАШЦЕ!

ОН СЕ БАВИ НЕДОЗВОЉЕНИМ ПОСЛОВИМА, АЛИ ЈОШ НЕ ЗНАМО КОЈИМ! ТО ЋЕШ ТИ ОТКРИТИ, МАНДРАЧЕ?
ОБЈАСНИ МИ ТО МАЛО БОЉЕ!

ПОЛИЦИЈА ИЗ ВИШЕ ЗЕМАЉА ИНТЕРЕСУЈЕ СЕ ЗА ЊЕГА!
ИМАШ ЛИ НЕКИ ПОДАТАК О ЊЕМУ?

ТИ ЗНАШ ДА ОВАЈ КОМПЈУТЕР САДРЖИ ОПИСЕ СВИХ КРИМИНАЛАЦА НА ЗЕМЉИ...
... АЛИ, О БАРОНУ НИШТА! У ЧЕМУ ЈЕ ОНДА СТВАР?
0

УЗЕЋУ ТРИ ОВА АУТОМОБИЛА!
БАРОН ТРОШИ МИЛИОНЕ, АЛИ МИ НЕ ЗНАМО ОДАКЛЕ МУ ДОЛАЗЕ!
ДИЈАМАНТИ ЗА ДЕВОЈКЕ!
КЛАДИМ СЕ НА 10.000 ДОЛАРА!
FALK and FREDERICKS 11-5

ЖИВИ НА ПРИВАТНОМ ОСТРВУ! ПОСЛАЛИ СМО ТАМО ДВА СВОЈА АГЕНТА АЛИ, ОБОЈИЦА СУ НЕСТАЛИ!
(C) King Features Syndicate, Inc. 1967 World righ

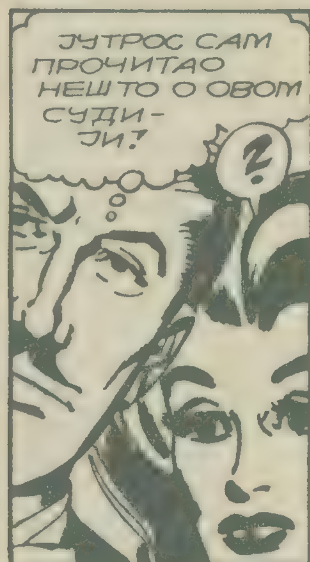

ВЕРОВАТНО СУ ИХ УБИЛИ! БАРОН ЋЕ ВЕЧЕРАС БИТИ У КАЗИНУ! ИДЕШ ЛИ ТАМО?
ДА!

ТЕ ВЕЧЕРИ...
ЗАШТО ЈЕ ОНА ГУЖВА ТАМО?
БАРОН СЕ КОЦКА!

ХЕЈ! ЕВО НОВЕ ЛЕПОТИЦЕ КОЈА ЋЕ НАМ ДОНЕТИ СРЕЋУ!
ОНАЈ ЧОВЕК ПОРЕД ЊЕГА ЈЕ САВЕЗНИ СУДИЈА! ШТА ЋЕ ОН ОВДЕ?

ДОБИЈА БРОЈ 17!
НАШ БРОЈ! САМО ВИ БУДИТЕ УЗ МЕНЕ ПА НЕЋЕТЕ ГУБИТИ!
БИЛО ЈЕ ДОСТА, БАРОНЕ!

ГЛУПОСТИ! СТАВИТЕ ОБЕ ГОМИЛЕ НА БРОЈ 27!

ЈУТРОС САМ ПРОЧИТАО НЕШТО О ОВОМ СУДИЈИ!
?

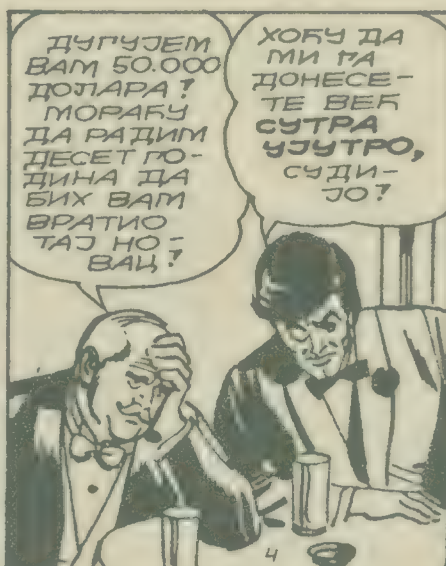

БРОЈ 27!
ЗАИСТА ТРЕБА ДА ПРЕКИНЕМО?
ЗАР САД КАД ДОБИЈАМО? НЕ! СТАВИТЕ СВЕ НА 34!
СУДИЈА СА БАРОНОМ?

ДА! И ЊЕГОВА ФОТОГРАФИЈА ЈЕ БИЛА У НОВИНАМА!
СУТРА СУЂЕЊЕ УЦЕЊИВАЧИМА
САВЕЗНИ СУДИЈА

ДОБИО ЈЕ БРОЈ 33!
ДО ЂАВОЛА! ИЗГУБИЛИ СМО! ДА ПОКУШАМО ОПЕТ?
НЕМАМ ВИШЕ ПАРА! ВЕЋ САМ ПОЗАЈМИО ОД ВАС!
КАКО САМ ЈА УОПШТЕ ДОСПЕО У КАЗИНО?
ПОРАЗГОВАРАЋЕМО О ТОМЕ!

НАРДА, САЧЕКАЈ МЕ ОВДЕ! НЕШТО МИ ЈЕ СУМЊИВО!

ДОК БУДЕМ БИО СА СУДИЈОМ, САЗНАЈ ИМЕ ОНЕ ЛЕПОТИЦЕ!
НЕ БРИНИ, БАРОНЕ!

ДУГУЈЕМ ВАМ 50.000 ДОЛАРА! МОРАЋУ ДА РАДИМ ДЕСЕТ ГОДИНА ДА БИХ ВАМ ВРАТИО ТАЈ НОВАЦ!
ХОЋУ ДА МИ ГА ДОНЕСЕТЕ ВЕЋ СУТРА УЈУТРО, СУДИЈО!

НЕМОГУЋЕ! ГДЕ ДА НАЂЕМ ТОЛИКЕ ПАРЕ?
УЧИНИЋЕТЕ МИ НЕШТО! УМЕСТО ДА МИ ВРАТИТЕ ДУГ...
ЈА БИХ ДА ВАМ СЕ ПРИДРУЖИМ!
ХЕЈ! ШТА ВИ ХОЋЕТЕ?

МИ ЗАПИСУЈЕМО ИМЕНА НАШИХ ГОСТИЈУ! ХОЋЕТЕ ЛИ МИ РЕЋИ СВОЈЕ ИМЕ И АДРЕСУ?
НЕ, НЕЋУ!

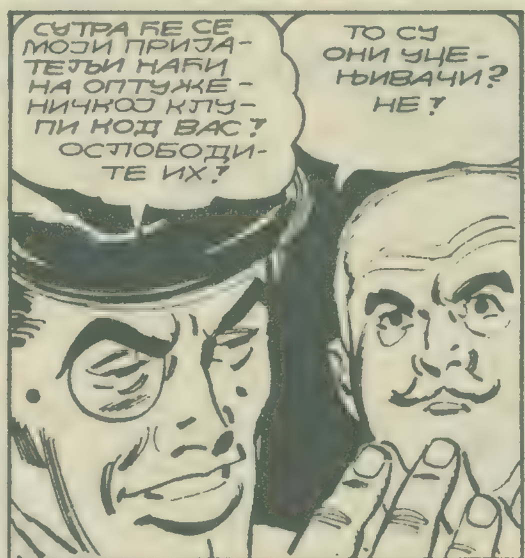

БАРОНА ЗАНИМА КАКО СЕ ЗОВЕ ОНА ДЕВОЈКА, АЛИ НЕЋЕ ДА КАЖЕ!
ТИ ЗНАШ ДА КОД ЊЕГА НЕ ПОСТОЈИ НЕ!

НЕ СВИЂА МИ СЕ ОВДЕ! ГДЕ ЈЕ МАНДРАК?

ЗА ТО ВРЕМЕ...
ИЗВИНИТЕ, ПОГРЕШИО САМ! МИСЛИО САМ ДА ВАС ПОЗНАЈЕМ!
?!
FALK and FREDERICKS 11-19

МАНДРАК ЈЕ УПОТРЕБИО ЈЕДАН ХИПНОТИЧКИ ТРИК. ИЗГЛЕДАЛО ЈЕ ДА ЈЕ ОТИШАО...
КО ЈЕ ОВО БИО? ПИЈАН ЈЕ, СИГУРАН САМ!

ДУГУЈЕТЕ МИ НОВАЦ, АЛИ ИМАМ ЈЕДАН ПРЕДЛОГ ЗА ВАС!
ШТА ТО?

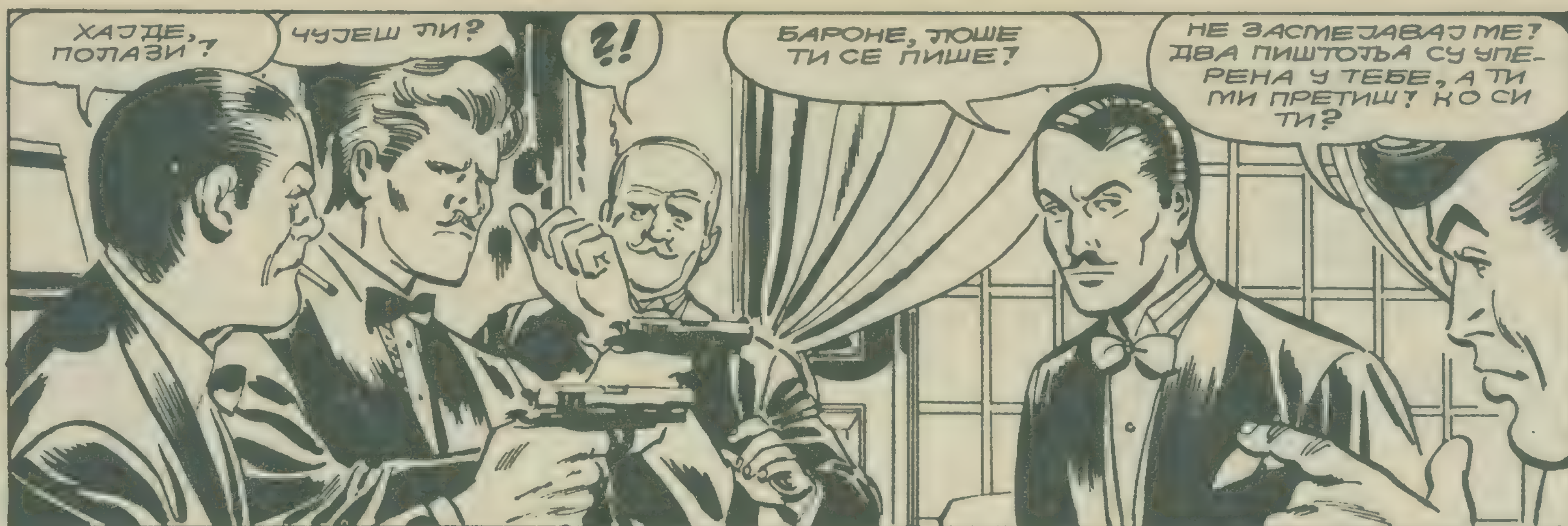

СУТРА ЋЕ СЕ МОЈИ ПРИЈАТЕЉИ НАЋИ НА ОПТУЖЕНИЧКОЈ КЛУПИ КОД ВАС! ОСЛОБОДИТЕ ИХ!
ТО СУ ОНИ УЦЕЊИВАЧИ? НЕ!

НЕ МОГУ ДА ИХ ОСЛОБОДИМ!
ЗАР ВИШЕ ВОЛИТЕ ДА ВАС ИСПРЕБИЈАМО И ИЗБАЦИМО ОДАВДЕ?
© King Features Syndicate, Inc., 1967. World rights res

СУТРА БИ У НОВИНАМА ПИСАЛО: „САВЕЗНИ СУДИЈА ПРЕТУЧЕН ЗБОГ ГУБИТКА НА КОЦКИ!"
ШТА ЋЕ БИТИ С ВАШОМ КАРИЈЕРОМ?
!

ИЗНЕНАДА, МАНДРАК ЈЕ ОПЕТ БИО ВИДЉИВ...
ШТА ЋЕ БИТИ С ВАМА, БАРОНЕ, КАД ОТКРИЈЕМО СВЕТУ ДА СТЕ ОБИЧАН УЦЕЊИВАЧ?
?!

ИЗБАЦИТЕ ГА ОДАВДЕ И УБИЈТЕ!

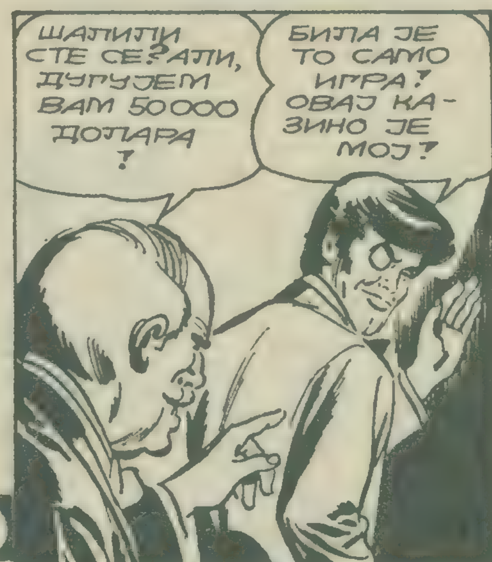

ХАЈДЕ, ПОЛАЗИ?
ЧУЈЕШ ЛИ?
?!
БАРОНЕ, ЛОШЕ ТИ СЕ ПИШЕ!
НЕ ЗАСМЕЈАВАЈ МЕ! ДВА ПИШТОЉА СУ УПЕРЕНА У ТЕБЕ, А ТИ МИ ПРЕТИШ! КО СИ ТИ?

ЗАШТО ЛИ НЕМА МАНДРАКА?

МАНДРАК ЈЕ ОПЕТ БИО ХИПНОТИЗЕР...
КРЕЋИ!
ШТА ЋЕТЕ УЧИНИТИ СА МНОМ?

КАКВО ЈЕ ТО БЛАТО?
ПИХ!
!?

ОСТАНИТЕ ТУ ГОРЕ!
!
?
FALK and FREDERICKS 11-26
ФАНТАСТИЧНО! САД САМ ТЕ ПРЕПОЗНАО! ТИ СИ МАНДРАК!

ЗАИСТА СИ ХЛАДНОКРВАН, БАРОНЕ! УЦЕЊУЈЕШ СУДИЈУ, А МЕНЕ ХОЋЕШ ДА УБИЈЕШ!
МА, САМО САМ СЕ ШАЛИО!

ШАЛИЛИ СТЕ СЕ? АЛИ, ДУГУЈЕМ ВАМ 50 000 ДОЛАРА?
БИЛА ЈЕ ТО САМО ИГРА! ОВАЈ КАЗИНО ЈЕ МОЈ!

АЛИ, НАРЕДИО СИ СВОЈИМ ЉУДИМА ДА МЕ УБИЈУ!
НЕ! „УБИТИ" ЈЕ ШИФРА ЗА „ПОЗОВИТЕ ТАКСИ"!

ИЗВИНИТЕ...
СТАНИТЕ!
ПУСТИТЕ ГА! НЕ МОГУ ВИШЕ ДА ГА ГЛЕДАМ!

ЗАИСТА ЖУРИМ!
НЕК ИДЕ, МАНДРАЧЕ!
АЛИ...

ОН КАЖЕ ДА ЈЕ СВЕ ОНО БИЛА ИГРА! ПА ИПАК, КАКО САМ МОГАО ДА ДОЗВОЛИМ СЕБИ ДА СЕ КОЦКАМ! МОРАЋУ ДА СЕ ПОВУЧЕМ ИЗ СЛУЖБЕ!

ЧУНИТЕ, СУДИЈО!
?

У КАЗИНУ...
ШШШ... ШШШ...
НЕ КРИВИТЕ СЕБЕ! ВАС СУ ДРОГИРАЛИ!
ШТА?

ЈОШ МИРИШЕТЕ НА ДРОГУ! ПОРЕД ТОГА, ОДБИЛИ СТЕ ДА УЧИНИТЕ ОНО ШТО ЈЕ ТРАЖИО ОД ВАС! НЕМАТЕ СЕ ЧЕГА СТИДЕТИ!

МАНДРАЧЕ, ХОЋЕШ ЛИ ДА СПУСТИШ ОВУ ДВОЈИЦУ?
ХМ! ПА, КАД СИ ТОЛИКО НАВАЛИО...

... ЕВО ТИ ИХ!

СЈАЈАН СИ!
ИДЕМ ДА ИСПРАТИМ СУДИЈУ! МИ ЋЕМО СЕ ОПЕТ ВИДЕТИ!

СВАКАКО, МАНДРАЧЕ! ЈЕДВА ЧЕКАМ ТАЈ НАШ СУСРЕТ!

КАЖЕТЕ ДА МЕ МАНДРАК ЧЕКА ДОЛЕ?
ДА! ПОЂИТЕ ЗА МНОМ!

БАРОНЕ, ДА МОТРИМО НА ЊЕГА?
НЕ БИ ТРЕБАЛО ДА ГА ПУСТИМО ДА ИЗИЂЕ ОДАВДЕ!
ВОДИМ ВАС КУЋИ, СУДИЈО!
ВРТИ МИ СЕ У ГЛАВИ!

ВРАТИЋЕ СЕ ОН САМ ОВАМО!

БАРОН ВАС ЈЕ ДРОГИРАО А ОНДА УЦЕЊИВАО КАД СТЕ ИЗГУБИЛИ НА КОЦКИ!
ОН ЈЕ ЧУДОВИШТЕ!

ПОГЛЕДАЈТЕ КАКО СЕ СМЕЈЕ! КАО ДА СЕ НИШТА НИЈЕ ДОГОДИЛО!
ДОЛИЈАЋЕ ОН!
САМО ДА ПРОНАЂЕМ НАРДУ...

ЗАШТО БАШ ОВДЕ ДА МЕ ЧЕКА?
НЕ ЗНАМ! ТАКО МИ ЈЕ КАЗАО!

?

!
FALK and FREDERICKS 12-10

РЕКАО САМ НАРДИ ДА ОСТАНЕ ОВДЕ! ГДЕ ЛИ ЈЕ ОТИШЛА?
ВИ СТЕ МАНДРАК?

НАРДА ВАМ ЈЕ ОСТАВИЛА ПОРУКУ! БИЛА ЈЕ УМОРНА И ОТИШЛА КУЋИ ТАКСИЈЕМ!
ШТА?

ИДЕМО, СУДИЈО!
ВИДИМО СЕ УСКОРО, МАНДРАЧЕ!

ОВО СУ МОЈА КОЛА, СУДИЈО! УЂИТЕ!
ХВАЛА! СТАНУЈЕМ ТУ БЛИЗУ!

НАРДА ЈЕ У ПОДРУМУ!
СЈАЈНО СИ ОБАВИЛА ПОСАО!

ШТА ХОЋЕТЕ ОД МЕНЕ?

ХВАЛА ВАМ ШТО СТЕ МЕ ИЗВУКЛИ ИЗ ОНОГ КАЗИНА!
ДРАГО МИ ЈЕ ДА САМ ВАМ ПОМОГАО!

ДА ПОЗОВЕМ НАРДУ? СИГУРНО ЈЕ ВЕЋ СТИГЛА КУЋИ!
ЗВРР! ЗВРР!
НЕ ЈАВЉА СЕ! ИДЕМ КОД ЦЕДА!

МАНДРАК СЕ УПУТИО У ОБАВЕШТАЈНУ СЛУЖБУ...
ЈЕСИ ЛИ САЗНАО НЕШТО О БАРОНУ?
МНОГО!

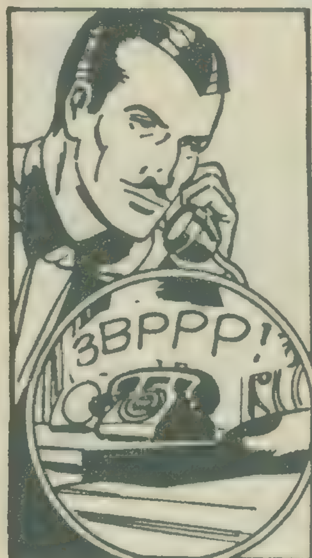

ОН ЈЕ ВЛАСНИК ТОГ КАЗИНА, А МОЖДА И НЕКИХ ДРУГИХ! УХВАТИО САМ ГА КАД ЈЕ УЦЕЊИВАО СУДИЈУ!
НАША ПТИЧИЦА, ЗНАЧИ, НИЈЕ БЕЗБРИЖНИ, БОГАТИ МЛАДИЋ!

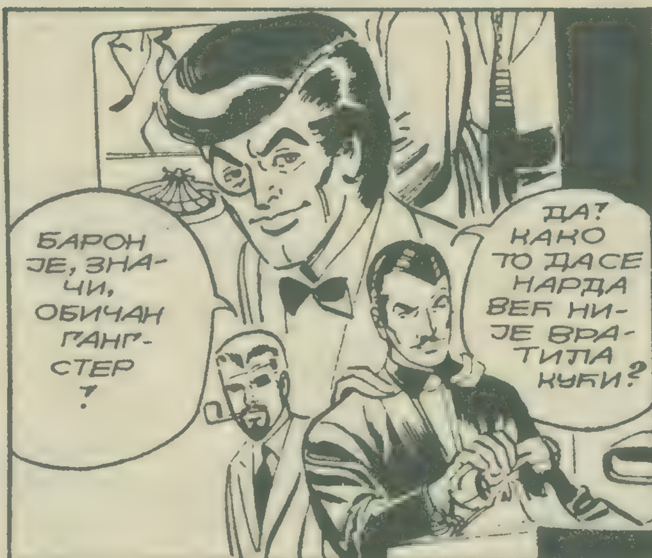

СКИНИ СВОЈ НАКИТ! И НЕ ВИЧИ, НИКО ТЕ НЕЋЕ ЧУТИ!
!
МОРАМ ДА САЗНАМ ЗАШТО СУ ОНА И МАНДРАК ДОШЛИ ОВАМО!

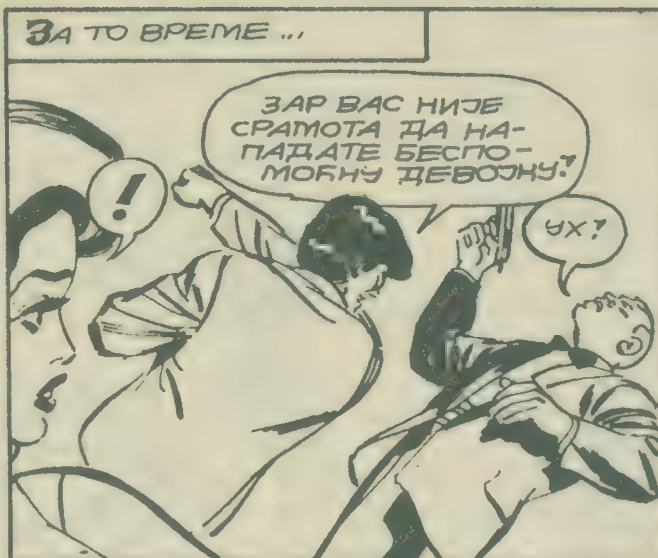

ШТА ТО РАДИТЕ?
?

ПЉАЧКАТЕ, ЈЕ ЛИ?
@!Ж*!

ОВО ТРЕБА ОБЈАВИТИ СВЕТУ!
ЈОШ НЕ! ЖЕЛИМ ДА САЗНАМ СВЕ О БАРОНУ!
ИЗВИНИ, МОРАМ ДА ТЕЛЕФОНИРАМ НАРДИ!

ЗВРРР!

БАРОН ЈЕ, ЗНАЧИ, ОБИЧАН ГАНГСТЕР!
ДА! КАКО ТО ДА СЕ НАРДА ВЕЋ НИЈЕ ВРАТИЛА КУЋИ?

ЗА ТО ВРЕМЕ ...
ЗАР ВАС НИЈЕ СРАМОТА ДА НАПАДАТЕ БЕСПОМОЋНУ ДЕВОЈКУ!
!
УХ!

НИКО НИЈЕ НИ ПОКУШАО ДА СЕ ОДУПРЕ БАРОНУ...

ЈЕСУ ЛИ ВАС ПОВРЕДИЛИ?
НЕ! СТИГЛИ СТЕ НА ВРЕМЕ!
FALK and FREDERICKS 12-24

ЗАШТО СТЕ УОПШТЕ СИШЛИ У ПОДРУМ?
ДЕВОЈКА КОЈА ПРОДАЈЕ ЦИГАРЕТЕ ПОСЛАЛА МЕ ЈЕ ОВАМО! И ОНА ПРИПАДА ОВИМ РАЗБОЈНИЦИМА!

НИЈЕ ТРЕБАЛО ОВАКО ЈАКО ДА МЕ УДАРИ!
УУХ! МОЈА БРАДА!
ОВО ВАМ ЈЕ БИО ПРЕКОВРЕМЕНИ РАД, МОМЦИ!

МАНДРАК ЈЕ ОТИШАО БЕЗ МЕНЕ? ЧУДНО... ХОЋЕТЕ ЛИ ДА МИ ПОЗОВЕТЕ ТАКСИ?
ЈА ЋУ ВАС ИСПРАТИТИ ДО КУЋЕ!

НЕ МОГУ ДА ВЕРУЈЕМ ДА ЈЕ НАРДА НАПУСТИЛА КАЗИНО БЕЗ МЕНЕ!
ЗВРР
ЗВРР

И НАРДА ЈЕ ИСТО ТАКО БИЛА ИЗНЕНАЂЕНА...
ДА ЛИ ЈЕ МАНДРАК ОСТАВИО НЕКУ ПОРУКУ ЗА МЕНЕ?
ЧУЈЕШ ЛИ, МАРК?
НИЈЕ, БАРОНЕ!

ОВО ЈЕ МОЈ АУТО! УЂИТЕ!
ХВАЛА!
ОВО МИ НЕ ЛИЧИ НА МАНДРАКА!

НАРДА ЈЕ ИЗГЛЕДАЛА ЗАБРИНУТА...
МОРАМ САЗНАТИ ЗАШТО СУ ДОШЛИ ВЕЧЕРАС КОД МЕНЕ!
ВИ И МАНДРАК СЕ НЕ КОЦКАТЕ! КАКО ТО ДА СТЕ ДОШЛИ У МОЈ КАЗИНО!
САМО ДА БИСМО ПОСМАТРАЛИ!

СУМЊАМО ДА ЈЕ БАРОН УМЕШАН У НЕКЕ ПРЉАВЕ ПОСЛОВЕ!
МАНДРАК ГРЕШИ! ОВАЈ ЧОВЕК МЕ ЈЕ СПАСАО ОД РАЗБОЈНИКА!
НЕ ГОВОРИ МНОГО! ВЕОМА ЈЕ МУДРА!

КАКВА ДИВНА ЈАХТА!
МОЈА ЈЕ! СУТРА КРЕЋЕМ НА КРСТАРЕЊЕ! МОРАМ НЕШТО ДА САОПШТИМ КАПЕТАНУ!

ЧЕКАЈУ ВАС ОВДЕ!
БОЉЕ ПОЂИТЕ СА МНОМ! ОПАСНО ЈЕ ДА СЕДИТЕ ТУ САМИ У ОВО ДОБА НОЋИ!

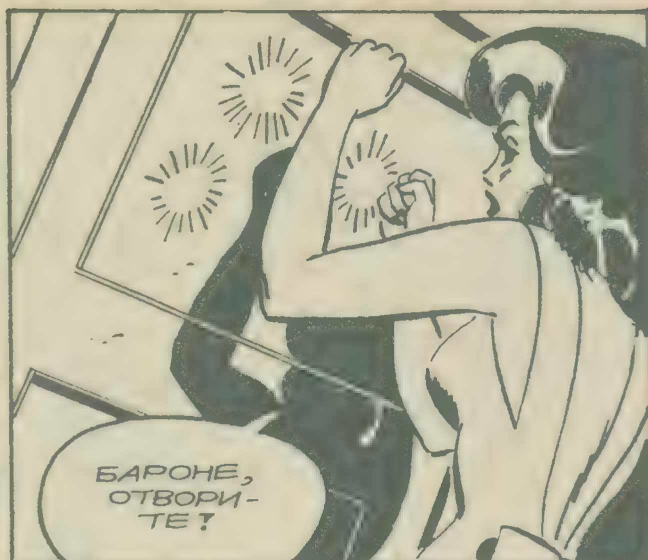

У ПРАВУ СТЕ!
ГДЕ ГАЗДА НАЛАЗИ ОВЕ ЛЕПОТИЦЕ?

КАКО ЈЕ ОВДЕ ДИВНО!
САЧЕКАЈТЕ МЕ! ОДМАХ СЕ ВРАЋАМ!

ЧУЈЕ СЕ БРУЈАЊЕ МОТОРА! БРОД ЈЕ ЗАПЛОВИО!

ВРАТА СУ ЗАКЉУЧАНА!
?!

НАРДА ЈЕ ЗАПАЊЕНО ГЛЕДАЛА КАКО СЕ УДАЉАВАЈУ ОД ОБАЛЕ ...!
НЕЕ?

БАРОНЕ, ОТВОРИ-ТЕ?

РАЗБИЋУ ПРОЗОР И ВИ-КАТИ? НЕКО ЋЕ МЕ ВАЉДА ЧУТИ?

ТАДА ...
НЕ ЧИНИТЕ ТО, НАРДА? СТАКЛО ЈЕ НЕСАЛОМ-ЉИВО?
!?

ШТА ОВО ЗНАЧИ? ВРА-ТИТЕ МЕ НА ОБАЛУ?
ОПУСТИТЕ СЕ? САМО ЖЕЛИМ ДА ЗАГРЕЈЕМ МАШИНЕ ПРЕД СУТРАШЊИ ПУТ?

ОХ, А ЈА САМ МИСЛИ-ЛА...
... ДА ЋУ ВАС КИДНА-ПОВА-ТИ?
ЗАР ВАМ ЈА ЛИЧИМ НА ОТМИ-ЧАРА?

ДА ЛИ ЈЕ МАНДРАК ДО-ШАО У МОЈ КАЗИНО КАО ПОЛИЦА-ЈАЦ?
ШТА? ОВАЈ... НЕ?
НАРДА ЈЕ НЕВЕШТО ЛАГАЛА...

ЗА КОГА РА-ДИ? ЛОКАЛНУ, САВЕЗНУ ИЛИ МЕЂУНАРОДНУ ПОЛИЦИЈУ?
ХОЋУ ДА СИ-ЂЕМ СА ОВОГ БРОДА?

БОЉЕ МУ ОДГО-ВОРИ, ПУТ-НИЦЕ? ОН МОЖЕ ДА БУДЕ И ВЕОМА ГРУБ?
ОХ? ДЕ-ВОЈКА ИЗ КАЗИНА?

НАРДА СЕ ЈОШ НИ-ЈЕ ВРАТИЛА? МОРА ДА ЈОЈ СЕ НЕШТО ДОГОДИЛО?
?

ПРЕ ЈЕДНОГ ЧАСА НАПУСТИЛА ЈЕ КАЗИНО! КАЖУ ДА СЕ ТАКСИЈЕМ УПУТИЛА КУЋИ!
ПА, ГДЕ ЈЕ ДОСАД?

ИЗВИНИТЕ ШТО САМ ВАС ПРОБУДИО!
ШЕФЕ, ПРОВЕРИТЕ ДА ЛИ ЈЕ НЕКИ ТАКСИСТА ВОЗИО НАРДУ НОЋАС?
ОКЕЈ!

ЗАР МАНДРАК НИЈЕ МОГАО ДА ПРОНАЂЕ НЕКО БОЉЕ ВРЕМЕ ЗА БУЂЕЊЕ?

ОВА ДЕВОЈКА МЕ ЈЕ НАМАМИЛА У ПОДРУМ!
ДА НИСТЕ ВИ НАИШЛИ, КО ЗНА ШТА БИ БИЛО СА МНОМ!

НЕГО, ДА ОВА ДЕВОЈКА И ОНИ РАЗБОЈНИЦИ НЕ РАДЕ ЗА ВАС, БАРОНЕ?
ДА, ДРАГА!
ИЗГЛЕДА ДА САМ БИО УБЕДЉИВ ДОЛЕ У ПОДРУМУ!
1-14

БИЛО ЈЕ ДОСТА ИГРЕ! МАНДРАК МИ ЈЕ ВЕЧЕРАС ПОКВАРИО ДОБАР ПОСАО!
ЗА КОГА РАДИ? ОДГОВОРИ!
НЕ ЗНАМ О ЧЕМУ ГОВОРИТЕ!
НЕ ПРАВИ СЕ ЛУДА!

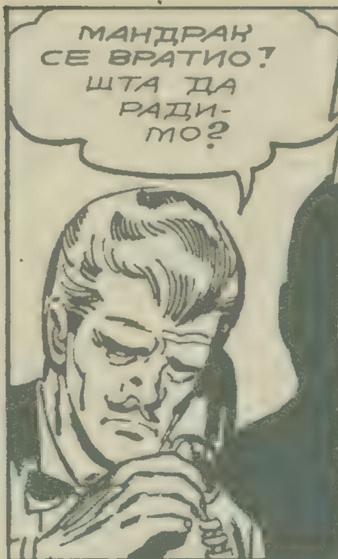

НИКО НЕ ОДГОВАРА! РАЗВАЛИ ВРАТА, ЛОТАРЕ!
ТРАС!

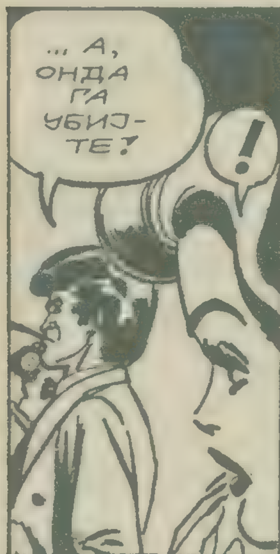

НЕМА ЈЕ ОВДЕ!
ПРОВЕРИО САМ КОД СВИХ ТАКСИСТА!
НИЈЕДАН НИЈЕ ВОЗИО НАРДУ КУЋИ!
!
ХВАЛА, ШЕФЕ!

МОЖДА НАРДА НИЈЕ НИ НАПУСТИЛА КАЗИНО! ЦЕЛОГ ЋЕМО ГА ПРЕТРЕСТИ!
ЈА САМ СПРЕМАН!
13

ЕНО ОНОГ СА ЦИЛИНДРОМ! БАРОН ЈЕ КАЗАО ДА ЋЕ СЕ ВЕРОВАТНО ВРАТИТИ...
... И ДА СЕ ПОБРИНЕМО ЗА ЊЕГА!

НА УЛАЗУ У КАЗИНО...
АЛИ, ТА ДЕВОЈКА ЈЕ ОТИШЛА КУЋИ!
НЕ, НИЈЕ! МАКНИТЕ СЕ!

?

МАНДРАК СЕ ВРАТИО! ШТА ДА РАДИМО?

ОДВЕДИТЕ ГА У ПОДРУМ И САЗНАЈТЕ ЗА КОГА РАДИ...

... А, ОНДА ГА УБИЈТЕ!
!

НАРДУ ТРАЖИТЕ? ПОБИТЕ ЗА МНОМ!
АКМАЗ, ЛОТАРЕ! *
?!
* АКМАЗ = ЗАМКА

РУКЕ УВИС! СТАНИТЕ УЗА ЗИД!
ПРЕТРЕСИТЕ ИХ!
ОИБ ИС У УВАРП! *
* БИО СИ У ПРАВУ!

МАНДРАК ЈЕ УПОТРЕБИО ЈЕДАН ОД СВОЈИХ ХИПНОТИЧКИХ ТРИКОВА...
БАЦИТЕ ПИШТОЉЕ ДОК НИСУ ЕКСПЛОДИРАЛИ!
?
?

!!

ЛОТАР ЈЕ БРЗО СТУПИО У АКЦИЈУ...
ДУМ!
ТРАС!
ЗВРР
FALK and FREDERICKS 1-21

НЕПРИЛИКА У ПОДРУМУ! ДОЂИТЕ СВИ ОВАМО!

ДРЖИ ВРАТА, ЛОТАРЕ!

МАНДРАК ХИПНОТИЗЕР...
ГДЕ ЈЕ БАРОН?
!?

НЕ ТРЕБА ДА БРИНЕТЕ ЗА МАНДРАКА! У СИГУРНИМ ЈЕ РУКАМА! ДА НАЗДРАВИМО У ЗНАК ПРИЈАТЕЉСТВА!

НЕ!

ШТА ЋЕМО САД, БАРОНЕ?
ДОБРО ПИТАЊЕ, ЏЕЈН!

ГДЕ ЈЕ БАРОН? ОДГОВОРИТЕ!
УУХ! ПОЛОМИЋЕ МИ КОСТИ!
НА СВОЈОЈ ЈАХТИ У ЛУЦИ!

ОТВОРИ ВРАТА, ЛОТАРЕ! ЈА ЋУ ДА РАШЧИСТИМ ГУЖВУ!
!?!

ПОД ХИПНОЗОМ, БАРОНОВИМ ЉУДИМА МАНДРАК И ЛОТАР ЛИЧИЛИ СУ НА ДИВОВЕ...
?!
ТАМО ЈЕ ВЕЛИКА ГУЖВА! ИДЕМО ОВУДА!
FALK and FREDERICKS 1-28

А, ЕВО КАКО ЈЕ, У СТВАРИ, ИЗГЛЕДАЛО...
ЗА МНОМ, ЛОТАРЕ!
Features Syndicate, Inc., 1968. World rights reserved

ЏЕДЕ, ПОТРЕБАН НАМ ЈЕ БРЗ МОТОРНИ ЧАМАЦ!
ХЕЈ, КАКО СУ ИЗИШЛИ ОДАВДЕ?
ДОБИЋЕТЕ ГА!

А НА БАРОНОВОЈ ЈАХТИ...
МАНДРАК НАМ ВИШЕ НЕЋЕ СТВАРАТИ ПРОБЛЕМЕ!
ЈОШ НЕ ЗНАМ ШТА ЋУ С ТОБОМ, НАРДА!

МОЖДА ЋУ ТЕ ОДВЕСТИ НА СВОЈЕ ОСТРВО!
ШШШ!
?!

ТЕЛЕФОН ЈЕ ЗАЗВОНИО НА БАРОНОВОЈ ЈАХТИ...
МАНДРАК И ЛОТАР СУ НАМ ПОБЕГЛИ!
КРЕНУЛИ СУ ПРЕМА ТВОЈОЈ ЈАХТИ!

НЕСПОСОБЊАКОВИЋИ! ЗАР НИСТЕ МОГЛИ ДА ГА ЗАДРЖИТЕ?
КАПЕТАНЕ, ОБАВЕСТИ ПОСАДУ ДА ЋЕМО УСКОРО ИМАТИ ПОСЕТИОЦЕ!
!

АЛИ, ПОСЕТИОЦИ СУ ВЕЋ СТИГЛИ!

САМО, ПОСАДА ИХ ЈЕ ВЕЋ ПРИМЕТИЛА...
!
УХВАТИМО ИХ!
!

ПА, ВЕЋ СУ ОВДЕ!

СВИ МОЈИ ЉУДИ СУ ИЗВАНРЕДНИ РВАЧИ ИЛИ БОКСЕРИ! ЛАКО ЋЕ СРЕДИТИ ОВУ ДВОЈИЦУ!
!
МАНДРАК И ЛОТАР СУ СЕ БОРИЛИ ПРОТИВ ЧИТАВЕ ПОСАДЕ...

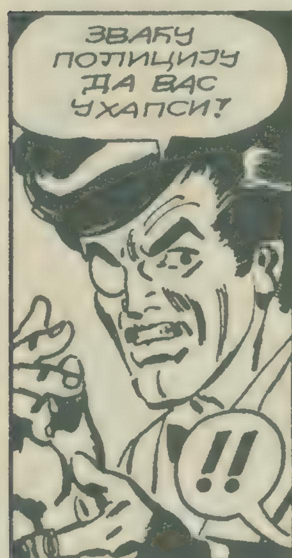

ПАЗИ, МАНДРАЧЕ!
ХВАТА, ЛОТАРЕ!
НЕК ВАС ПРОГУТА ПАЛУБА!

И ПАЛУБА СЕ ОТВОРИЛА ПОД ЊИХОВИМ НОГАМА...
!!

А ИЗА МАНДРАКОВИХ ЛЕЂА...
СЈАЈАН СИ ХИПНОТИЗЕР АЛИ ПРОТИВ ОВОГА НЕ МОЖЕШ НИШТА!

НАРДА ЈЕ БИЛА ДОБАР КАРАТИСТА...
УУХ!
ДИВНО, НАРДА!

ПОСАДА ЈАХТЕ БРЗО ЈЕ САВЛАДАНА ...
ИМА ЛИ ЈОШ НЕКОГ НА НОГАМА?
НЕ, ЛОТАРЕ! ЈА САМ, КАО ШТО ВИДИТЕ, ДОБРО!
БИО САМ ЗАБРИНУТ ЗА ТЕБЕ!
ПРОКЛЕТА БИЛА! СКОРО СИ МИ ПОЛОМИЛА РУКУ!

ЗВАЋУ ПОЛИЦИЈУ ДА ВАС УХАПСИ!
!!

ЈЕСАМ ЛИ ТЕ ДОБРО РАЗУМЕО?
САСВИМ! УПАЛИ СТЕ У МОЈ КАЗИНО И НАПАЛИ МОЈЕ ЉУДЕ!

А САДА СТЕ СЕ УВУКЛИ НА МОЈУ ЈАХТУ!
БАРОНЕ, ЗАБОРАВИО СИ ДА СИ КИДНАПОВАО НАРДУ!

ГЛУПОСТИ! ПОЗВАО САМ ЈЕ САМО ДА СЕ ПРОВОЗАМО ПО ЛУЦИ!
ИМАМ И СВЕДОКЕ!
ЈЕ ЛИ ИСТИНА, НАРДА?
ЛАЖЕ!

МАНДРАЧЕ, НЕ ВЕРУЈЕШ МУ ВАЉДА?!
НЕ! АЛИ, НЕМАМО ДОКАЗА ПРОТИВ ЊЕГА!
ЗБОГ НАРДЕ НЕЋУ ПОЗВАТИ ПОЛИЦИЈУ!

БОЉЕ ЗА ТЕБЕ, БАРОНЕ!
ПАЗИ ДА СЕ ОПЕТ НЕ СРЕТНЕМО, МАНДРАЧЕ!
А ОНДА ЈЕ МАНДРАК УЧИНИО ЈЕДАН ПОКРЕТ РУКОМ...

ГУБИ СЕ ДОК МЕ НИЈЕ ИЗДАЛО СТРПЉЕЊЕ!
!!
... И ЈАХТА ЈЕ ИЗГЛЕДАЛА КАО ИГРАЧКА ...

?
КАКАВ ЈЕ ЧОВЕК ОВАЈ БАРОН?
ЛУКАВ ТИП!
САМО КАД СМО ГА СЕ ОСЛОБОДИЛИ!
КАДА СЕ СЛЕДЕЋИ ПУТ СРЕТНЕМО НЕЋЕ ОВАКО ПРОЋИ!
47

КРАЈ

Семијева тајна дружина: Бекство из воза

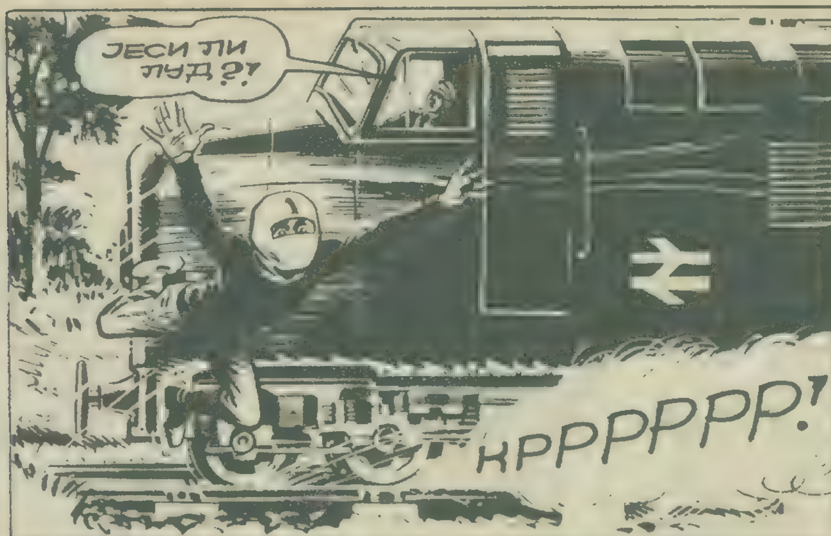

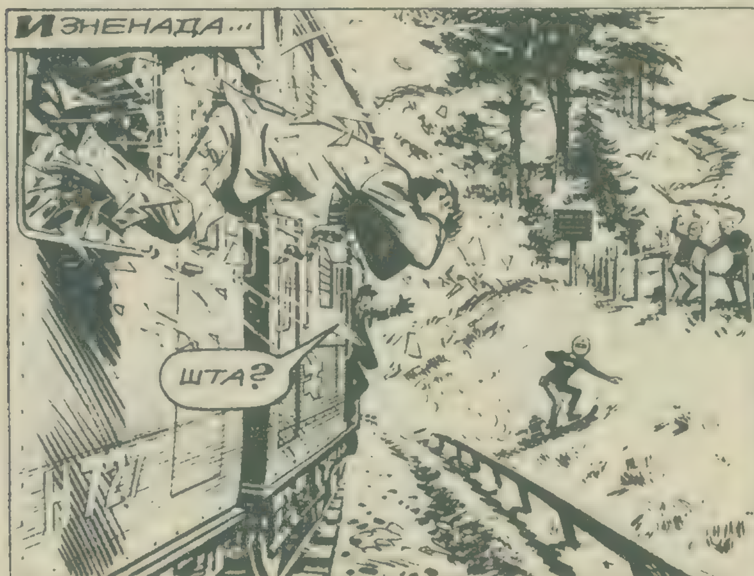

ЈЕСИ ЛИ ЛУД?!
КРРРРРР!

КАКО СЕ УСУЂУЈЕШ ДА ЗАУСТАВИШ ВОЗ?
СТАБЛО ЈЕ НА ПРУЗИ, ОДМАХ ИЗА ОКУКЕ!

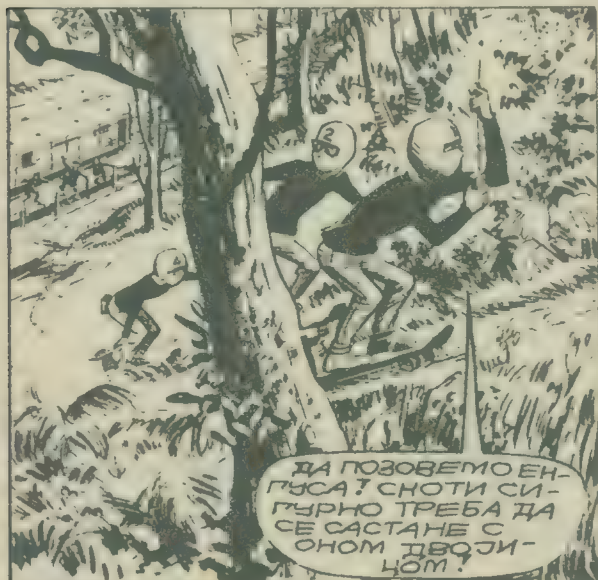

И ЗНЕНАДА...
ШТА?

ДРЖ'ТЕ ГА! ТО ЈЕ СКОТИ ЛАРСОН, ПЉАЧКАШ!
ОНАЈ ПОЛИЦАЈАЦ ЈЕ СКОТИЈЕВ ЧУВАР! СПРОВОДИО ГА ЈЕ У ЗАТВОР! СТАБЛО ЈЕ ТРЕБАЛО ДА ЗАУСТАВИ ВОЗ ДА БИ ОН ПОБЕГАО!

КУДА ЋЕШ?

АААХ!
СЕМИ!

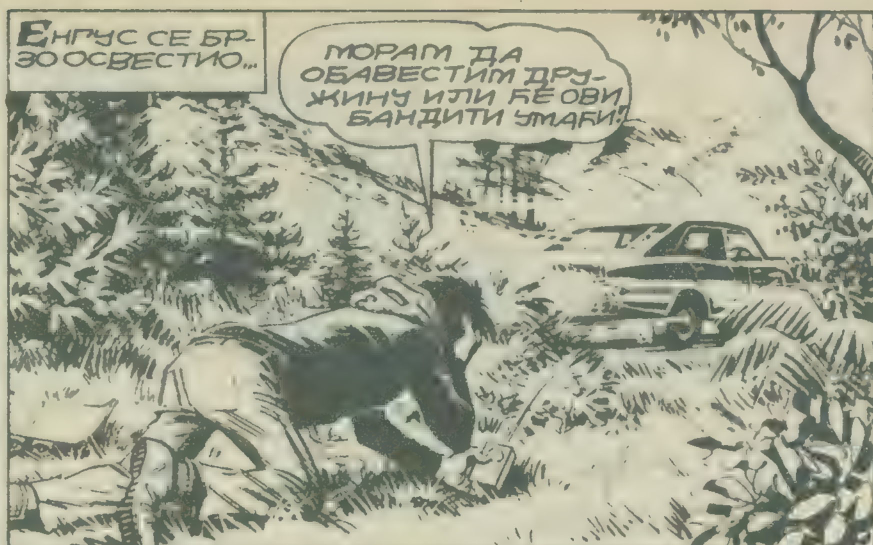

НЕ РАЗУМЕМ ЗАШТО СУ ЗАУСТАВИЛИ ВОЗ! УХВАТИМО ИХ!
НЕМАМО ВРЕМЕНА ДА СЕ РАСПРАВЉАМО С ЊИМА!

ДА ПОЗОВЕМО ЕНГУСА? СКОТИ СИГУРНО ТРЕБА ДА СЕ САСТАНЕ С ОНОМ ДВОЈИЦОМ!

СКОТИ САМО ШТО НИЈЕ НАИШАО!
СЕМИ, ЧУЈЕШ ЛИ МЕ?

ОНА ДВОЈИЦА ЧЕКАЈУ НЕКОГ КО СЕ ЗОВЕ СКОТИ! АААХ!
ЕНГУСЕ, ШТА СЕ ДОГОДИЛО?

УХВАТИО САМ ГА ДА ВАС ШПИЈУНИРА! ГОВОРИО ЈЕ ПРЕКО ТОКИ-ВОКИЈА!
ОН ЈЕ ЈЕДАН ОД ОНИХ ДЕЧАКА КОЈИ СУ НАС ВИДЕЛИ КАД СМО ОБОРИЛИ СТАБЛО!

ЕНГУС СЕ БРЗО ОСВЕСТИО...
МОРАМ ДА ОБАВЕСТИМ ДРУЖИНУ ИЛИ ЋЕ ОВИ БАНДИТИ УМАЋИ!

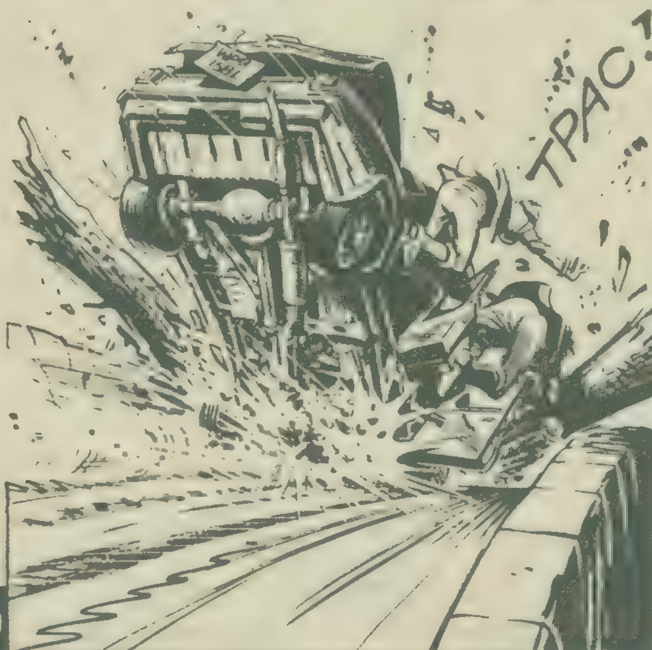

КРЕНУЛИ СУ ПРЕМА РЕЦИ!
ПОРУКА ПРИМЉЕНА! ПОКУШАЋЕМО ДА ИХ ЗАУСТАВИМО!

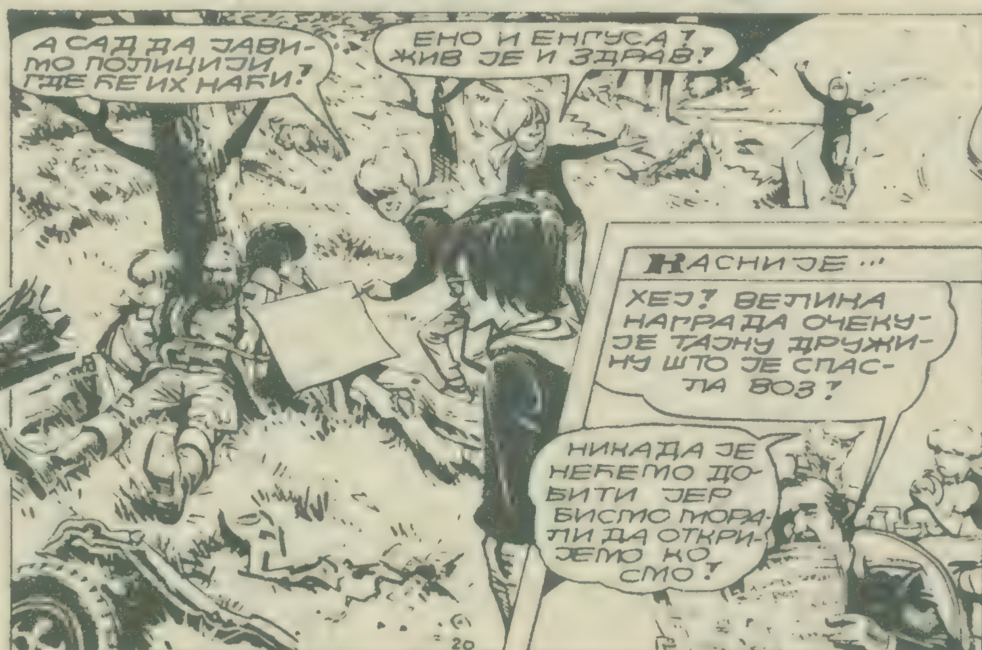

ЕНО ИХ! ПОЖУРИМО!

АЛИ, КАКО ДА ИХ ЗАУСТАВИМО!
ИМАМ ИДЕЈУ! ПОСЛУЖИЋЕМО СЕ ИСТИМ СРЕДСТВОМ КАО И ОНИ!

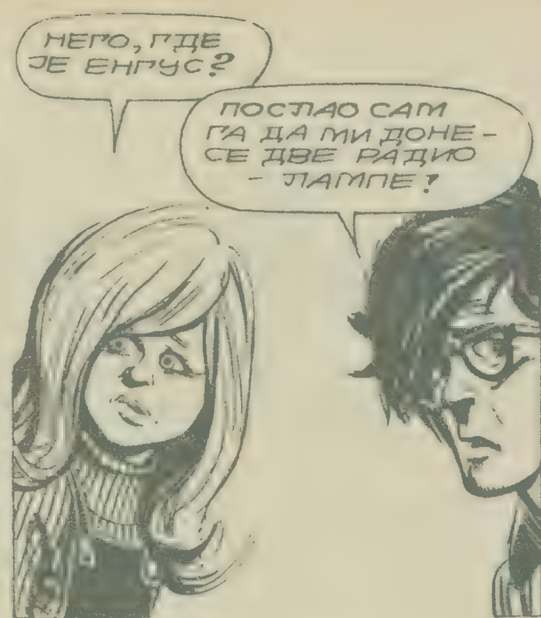

У ПРАВИ ЧАС, ПРИЈАТЕЉИ!

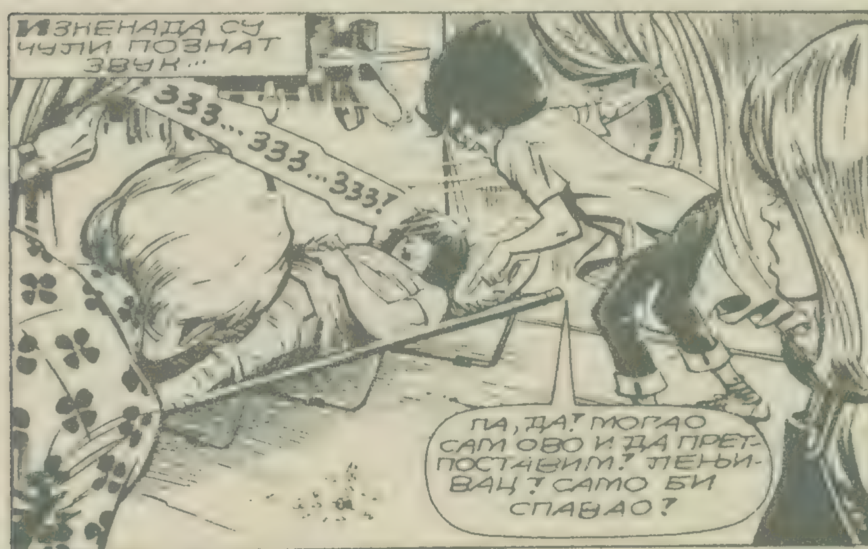

СКРЕНУЋЕМО С ПУТА И ВОЗИТИ КРОЗ ШУМУ!
ПАЗИ! **КОЧИ!**

ТРАС!

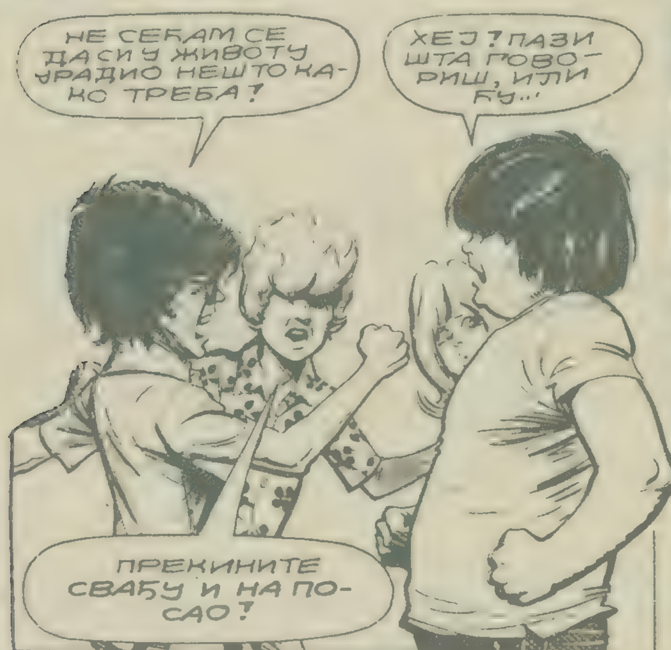

А САД ДА ЈАВИМО ПОЛИЦИЈИ ГДЕ ЋЕ ИХ НАЋИ!
ЕНО И ЕНГУСА! ЖИВ ЈЕ И ЗДРАВ!
КАСНИЈЕ...
ХЕЈ! ВЕЛИКА НАГРАДА ОЧЕКУЈЕ ТАЈНУ ДРУЖИНУ ШТО ЈЕ СПАСЛА ВОЗ!
НИКАДА ЈЕ НЕЋЕМО ДОБИТИ ЈЕР БИСМО МОРАЛИ ДА ОТКРИЈЕМО КО СМО!

ЈЕДНОГА ДАНА У ЈЕЗЕРСКОЈ ОБЛАСТИ ПОЈАВИО СЕ БЕСАН ПАС КОЈИ ЈЕ ПОСТАО ПРАВА НАПАСТ ...
ДА БИСМО ГА УХВАТИЛИ, МОРАМО ДА СЕ РАЗДВОЈИМО И ТРАГАМО У РАЗЛИЧИТИМ ПРАВЦИМА!
ОДЛИЧНА ИДЕЈА!

НЕГО, ГДЕ ЈЕ ЕНГУС?
ПОСЛАО САМ ГА ДА МИ ДОНЕСЕ ДВЕ РАДИО-ЛАМПЕ!

ИЗНЕНАДА СУ ЧУЛИ ПОЗНАТ ЗВУК...
ЗЗЗ... ЗЗЗ... ЗЗЗ!
ПА, ДА! МОРАО САМ ОВО И ДА ПРЕТПОСТАВИМ! ЛЕЊИВАЦ! САМО БИ СПАВАО!

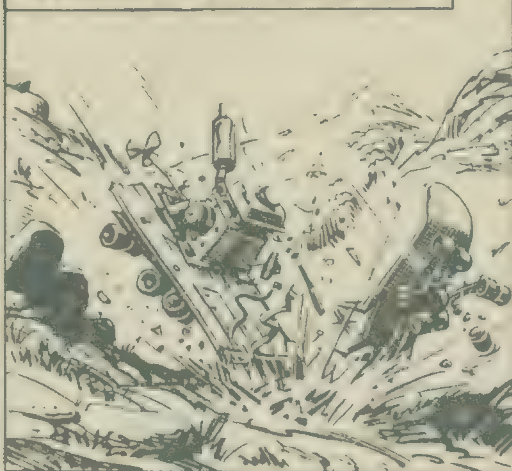

УСТАЈ! ЗНАШ ЛИ ДА СИ УНИШТИО ДВЕ, У ОВОМ ТРЕНУТКУ, ВЕОМА ВАЖНЕ СТВАРИ?
ШТА? ЖАО МИ ЈЕ! ЛАМПЕ СУ МИ СИГУРНО ПАЛЕ С КРЕВЕТА КАД САМ ЗАДРЕМАО!

НЕ СЕЋАМ СЕ ДА СИ У ЖИВОТУ УРАДИО НЕШТО КАКО ТРЕБА!
ХЕЈ! ПАЗИ ШТА ГОВОРИШ, ИЛИ ЋУ...
ПРЕКИНИТЕ СВАЂУ И НА ПОСАО!

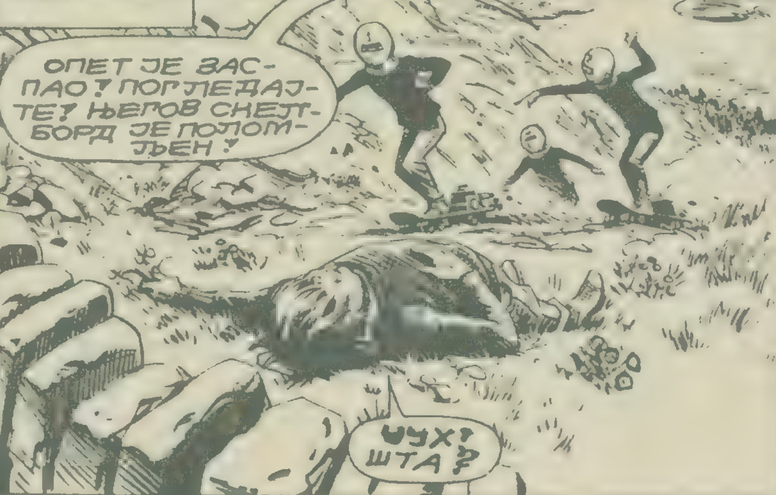

ЧАС КАСНИЈЕ КРЕНУЛИ СУ У ПОТРАГУ ЗА ПСОМ...
21

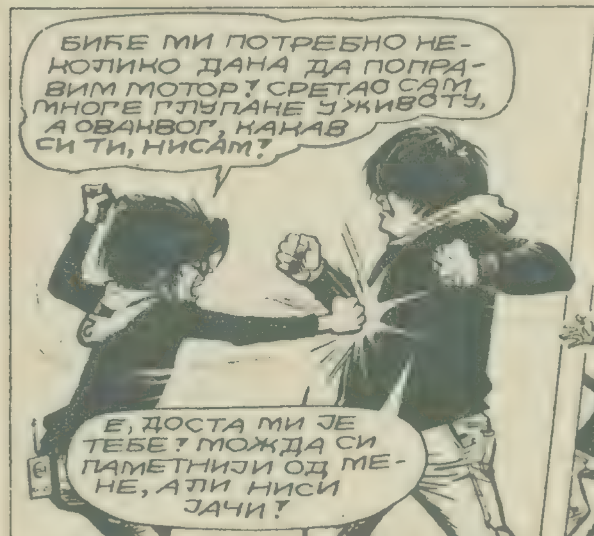

Али, после два часа узалудног трагања Енгус се уморио...
Пас сигурно није у мојој области! Мало ћу да одморим...

Дан је био топао и Енгус је убрзо задремао...

Тренутак касније...

Неколико километара даље састали су се остали чланови дружине...
Енгусе, јави се!
Можда му се нешто догодило! Брзо да претражимо његов сектор!

Нису дуго трагали...
Опет је заспао! Погледајте! Његов скејтборд је поломљен!
Уух! Шта?

Биће ми потребно неколико дана да поправим мотор! Сретао сам многе глупане у животу, а оваквог, какав си ти, нисам!
Е, доста ми је тебе! Можда си паметнији од мене, али ниси јачи!

Шта сад кажеш?
Уух!
Не!

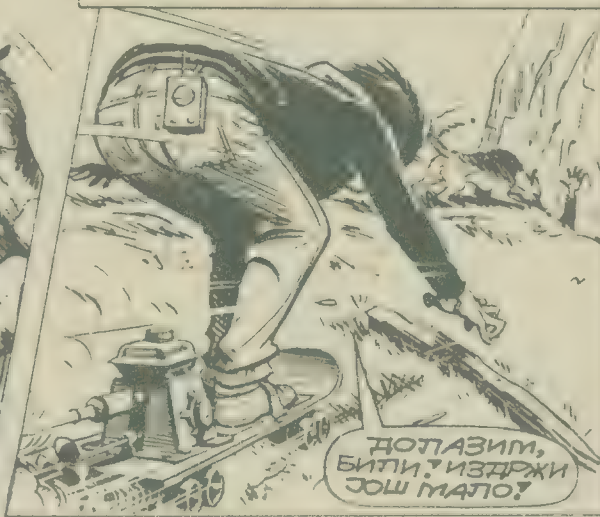

Завладала је мучна тишина...
Повлачим се! Од сада више нећу да имам никаква посла с овом дружином!
А... али, ти си наш мозак! Не можемо без тебе!

Не! Ја одлазим! Ево вам моје опреме!
Ох! Шта сам урадио? Изгубио сам живце! А нисам мислио тако јако да га ударим!
Знам да сам крив! Шејла, Семи, пођите за њим и убедите га да се врати!
Касно је! Били је страшно увређен!

СЕМИ И ШЕЈЛА СУ ТУЖНИ КРЕНУЛИ КУЋИ, А ЕНГУС...
УЗЕЋУ БИЛИЈЕВ СКЕЈТБОРД И ПОКУШАТИ ДА ГА СТИГНЕМ!

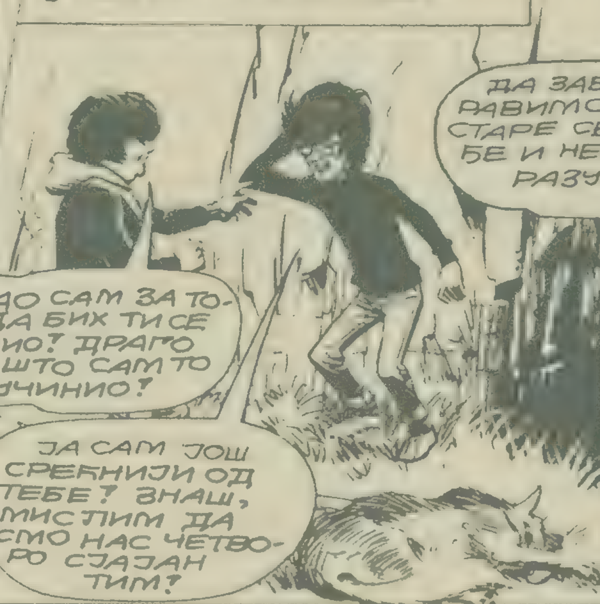

НАДАСЕ НАШАО НА ВРХУ БРДА...
НЕЕ!
ГРРР!
БИЛИ ЈЕ У НЕВОЉИ!

СИГУРНО ЈЕ НАЛЕТЕО НА ПСА КОЈИ ЈЕ НАПАО ОВЦЕ! ЖИВОТИЊА СЕ САД ОКРЕНУЛА ПРОТИВ БИЛА!
ОХ!

БИЛИ СЕ НАШАО ИЗНАД ПРОВАЛИЈЕ...
ДОЛАЗИМ, БИЛИ! ИЗДРЖИ ЈОШ МАЛО!

ЕНГУС ЈЕ ДОХВАТИО ТОЉАГУ И ИЗНЕНАДИО ПСА...
НЕ ВОЛИМ ОВО ДА РАДИМ, АЛИ...
ГРРР!

НЕ!
КАСНО ЈЕ, ЕНГУСЕ! НЕ МОГУ ВИШЕ...
УХВАТИ СЕ ЗА МОЈУ РУКУ!
УУХ! УСПЕО САМ!
НАЈЗАД ЋЕ НАМ МОЈА ТЕЖИНА И СНАГА БИТИ ОД КОРИСТИ...
УУХ! ИЗГЛЕДА!

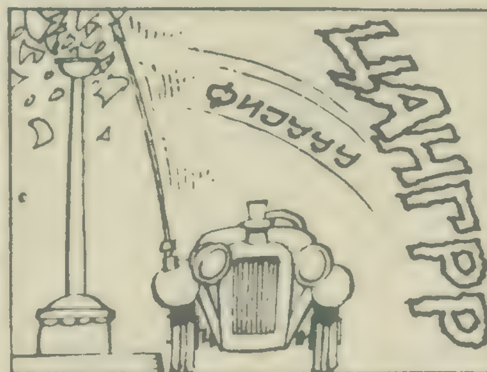

ТРЕНУТАК КАСНИЈЕ...
ДА ЗАБОРАВИМО СТАРЕ СВАЂЕ И НЕСПОРАЗУМЕ?
ПОШАО САМ ЗА ТОБОМ ДА БИХ ТИ СЕ ИЗВИНИО! ДРАГО МИ ЈЕ ШТО САМ ТО УЧИНИО!
ЈА САМ ЈОШ СРЕЋНИЈИ ОД ТЕБЕ! ЗНАШ, МИСЛИМ ДА СМО НАС ЧЕТВОРО СЈАЈАН ТИМ!
КРАЈ

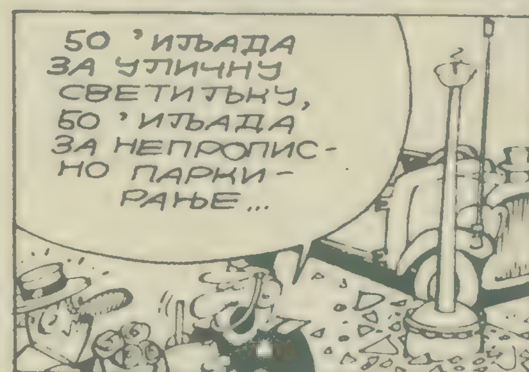

СЛАЖЕМ СЕ! ВЕЖИМО ЊУШКУ ОВОМ ПСУ ДОК СЕ НИЈЕ ОСВЕСТИО, А ОНДА ДА ЈАВИМО РАДОСНУ ВЕСТ СЕМИЈУ И ШЕЈЛИ!

ШАЦА УБАВИЋ:
АНТЕНА
ХЕ, ХЕ! КУПИО САМ РАДИО ЗА КОЛА!
А АНТЕНА ЈЕ ПРАВИ УКРАС!

ЦВЕЋЕ
ИДЕМ НА НЕКУ ЗАБАВУ СА САРОМ И ЊЕНОМ МАМОМ! МОРАЋУ ДА КУПИМ ЦВЕЋЕ ЗА ДОМАЋИЦУ!

ЦВЕЋЕ
НЕМА ВИШЕ ОВАКВИХ КАВАЉЕРА КАО ШТО САМ ЈА!

ФИЈУУУ
ЦАНГРР

50 'ИЉАДА ЗА УЛИЧНУ СВЕТИЉКУ, 50 'ИЉАДА ЗА НЕПРОПИСНО ПАРКИРАЊЕ...

СКУПО МЕ КОШТА ОВАЈ ИЗЛАЗАК!
САД ДАНИМА НЕЋУ МОЋИ ДА МРДНЕМ ИЗ КУЋЕ!

ТИ УВЕК МОРАШ ДА КАСНИШ! ЗАБАВА ЈЕ ВЕЋ ПОЧЕЛА!

ПЉАС!
ААХ!

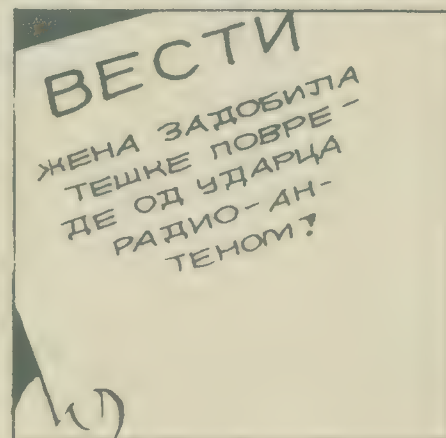

Е, НЕЋЕ ВИШЕ ДА МИ СЕ ИЗВУЧЕ!
ДОБРО САМ ЈЕ ЗАЛЕПИО!
А, ПОКАЗАЋУ ЈА ЊЕМУ!
ПОЛАКО, МАМА! ЗНАШ ДА ОД НЕРВИРАЊА СКОЧИ ПРИТИСАК!

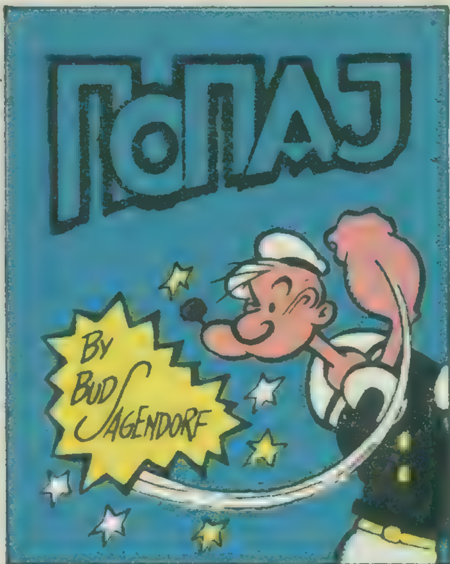

МОЖЕ ЛИ ОВА СТАРУДИЈА ДА СЕ КРЕЋЕ БРЖЕ?

ДРАГИ МОЈИ, ВЕЋ САМ ПОМИСЛИЛА ДА НЕЋЕТЕ ДОЋИ!
ТАМАН ПОСЛА!
НИСТЕ ВАЉДА?

ДОНГ!
БАНГ!

ПОЗОВИТЕ ХИТНУ ПОМОЋ!
ЗАПАМТИЋЕШ ОВАЈ ДАН!
НИСАМ ЈА... АНТЕНА...
ОДЛАЗИ! НЕЋУ ВИШЕ ДА ТЕ ВИДИМ!

ВЕСТИ
ЖЕНА ЗАДОБИЛА ТЕШКЕ ПОВРЕДЕ ОД УДАРЦА РАДИО-АНТЕНОМ!

ПОПАЈ
By BUD SAGENDORF

ХА! ЕВО ОПЕТ СТАРОГ ПОУЗДА-НОГ ПЕРЕ ЖДЕРЕ!
УВЕК МОЖЕШ ПОУЗДАНО ДА ЗНАШ ДА ЈЕ ГЛАДАН!

ОДВРАТАН СИ... ДА ЗНАШ!
СТВАРНО ЈЕСАМ!

НАЈРАЊЕ БИ СЕ ПОНИЗИО САМО ДА МУФТЕ ДОБИЈЕШ ПЉЕСКАВИЦУ!
ТО ЈЕ ЖИВА ИСТИНА!
© King Features Syndicate, Inc., 1978. World rights reserved.

ТЕБИ ЈЕ ПЉЕСКА-ВИЦА ВАЖНИЈА ОД САМОПОШТО-ВАЊА!
ВАЖНИЈА!

АКО ТИ НЕКО ДА ДА ЈЕДЕШ... МОЖЕ ДА ТЕ ВРЕБА ДО МИЛЕ ВОЉЕ!
И ТО ЈЕ ТАЧНО!

ЈЕ ИСТО ТАКО ДА САМ ЈА И ПОУЗДАН ПРИЈАТЕЉ !
?
?

МЉАЦ!
ПА ТИ СЕ САД РАСПРАВ-ЉАЈ С ЊИМ!
СУПА 5 Д.
Мени
BUD SAGENDORF 1-15

ЛАЖЕШ, МИЛОШУ!

БИО ЈЕ, ВАЉДА, ЈЕДИНИ ЧОВЕК У СРБИЈИ КОЈИ ЈЕ СПУТАВАО САМОВОЉУ МИЛОША ОБРЕНОВИЋА И УСУЂИВАО СЕ ДА МУ КАЖЕ И ОНО ШТО НАХИЈСКЕ СТАРЕШИНЕ НИСУ СМЕЛЕ НИ ПОМИСЛИТИ ДА ИЗУСТЕ. КНЕЗ СЕ УПЛАШИО . . .

Лажеш, Милошу! — цикнуо је Молер и скочио на ноге. — **Све си ти то умислио да ме смакнеш, ал' неће бити по твојој већ по народној!**

Седећи на канабету, кнез Милош га је презриво одмерио, затим погледом прелетео чланове Скупштине, укупно седамнаест виђенијих људи у Србији, и увређено рекао:

— **Ја сам вам, браћо, до сада био старешина, а од сада, ето вам Молера!**

Прекоморавски и шумадијски кнезови нису ни сачекали да кнез заврши. По раније утврђеном договору са Милошем, хитро су устали и бацили се на Молера. Оставивши га само у кошуљи, почели су да га крвнички туку, конопцима, гајтанима, рукама, чиме год су стигли. Молер није могао ништа да учини. Премлаћен на смрт, сњокао се на под и онесвестио.

За све време Милош се није ни померио. Мада се трудио да задржи брижан израз лица, око усана му се повремено отимао осмех. Запрепашћене Молерове присталице из ваљевске, соколске и шабачке нахије нису смеле да га узму у заштиту пошто су биле у мањини. Осим тога, мучиле су их кнежеве оптужбе. Да ли је тачно оно што је господар малочас рекао за Молера? Мора да јесте, јер се већ неколико месеци по народу о њему исто казује. Говори се да шурује с Аустријанцима, да је проневерио 40 000 гроша народног новца, да живи са две жене, да мрси о посту и још штошта. Ваљевски првак Прота Матија Ненадовић згрануто је посматрао све што се догађа.

ДВАНАЕСТ ПОТПИСНИКА

★★★★★★★★★★★★★

Кнез се претварао да му је криво што је до свега тога морало доћи и тобож замолио присутне да изаберу другог вођу. Прекоморавци и Шумадинци нису хтели ни да чују за то. Одмах је пала одлука да се пошаље делегација београдском везиру Марашли Али-паши која ће да му преда Молера и затражи његово погубљење.

Тако је текао рад Народне скупштине у Београду, коју је кнез сазвао изненада и без знања Молера и која је трајала од 23. до 30. априла 1816. године. Иако се у старим записима налазе подаци да је на Скупштини учествовало 17 нахијских кнезова и кнежевских старешина, архивски подаци показују да је то Милошева измишљотина. Поуздано је утврђено да се радило само о виђенијим људима и да Скупштини нису присуствовале све старешине. Разлог је једноставан: кнез је позвао оне који су му били наклоњени и који су напред прихватили да учествују у његовој „игри" у Скупштини о чему Молер није имао појма.

Тридесетог априла састављена је оптужба против Молера и предана Марашлији. Потписало ју је 12 лица, петорица су одбила да то учине!

СТВАР ЗА ЗАБАВУ

★★★★★★★★★★★★★

Да ли је одиста један од најхрабријих и највиђенијих људи првог и другог српског устанка и изузетно писмен човек за своје време у Србији Петар Николајевић Молер починио све грехове које му је Милош Обреновић ставио на душу? То питање највише је мучило његове Ваљевце.

Рођен у селу Бабиној Луци у околини Ваљева, Молер је рано научио да чита и пише. Интелектуално је толико надмашивао устаничке старешине, да је Карађорђе често говорио: „Коми надговори Чупића и нат пише Молера даћу му што заиште!" Петар је од стрица Хаџи-Рувима, архимандрита манастира Боговађе, научио да слика па је због тога добио надимак — Молер! Зна се да је радио иконостас манастира Ћелије који је касније изгорео и иконе за Карађорђеву цркву у Тополи. Са Доситејем је одржавао присне везе, Проти Матији Ненадовићу био је пашеног, Карађорђа је обожавао. И Карађорђе је њега волео.

Учествовао је у свим борбама које су се водиле на Дрини и око ње у првом устанку, два пута у одсудном часу притекао је Карађорђу у помоћ и спасао му главу, али је баш од Карађорђа остављен на цедилу када се, 1813. године, са 800 Јадрана нашао опседнут у Лозници. Тада је вожду послао писмо написано сопственом крвљу молећи га да му пошаље нешто војске и избави Јадране смрти. Не желећи да се замери првом човеку ваљевског краја Јакову Ненадовићу који није могао Молера очима да види, Карађорђе се оглушио о његов вапај. Петар је успео да се пробије из Лознице, али рањаве душе и уверења да је колективно руковођење боље од власти једног човека, поготову колебљивог или самовољног.

После пропасти првог српског устанка Молер је прешао у Срем и ускоро постао први човек емиграције.

Петар Николајевић Молер

Милош Обреновић се неколико пута састајао с њим молећи га за помоћ. Поучен рђавим искуством са Карађорђем, Молер је пристао заносећи се идејом о колективном управљању земљом. Жеља му је испуњена после другог српског устанка оснивањем Народне канцеларије као највишег административног тела чији је и он био члан.

Дани су пролазили, а Молер је живео у убеђењу да је успео да ограничи Милошеву власт. Није, међутим, знао да је кнез држао Канцеларију као ствар за забаву њених чланова. Крај забаве била је Народна скупштина сазвана за 23. април. Претходно, Милош се потрудио да по народу пусти приче о Молеровим злоупотребама, издаји, неморалном животу . . .

Марашлија је пажљиво саслушао делегацију. Неколико тренутака одсутно је гледао у страну, а онда упитао скупштинаре:

— **А што га, безбели, ви не убијете?**

Неко је потанко објаснио да је по споразуму између Срба и Турака извршење казне надлежност београдског везира.

НОВАЦ ЈЕ ПОБЕДИО

★★★★★★★★★★★★★

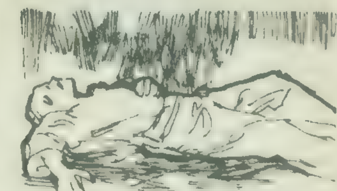
Паша је схватио да кнез у Молеру види љутог противника и да га се плаши. Дакле, у том грму лежи зец! Њему је одговарало да међу Србима постоји човек који може зауздавати Милоша.

— **Ако је тако к'о што велите** — процедио је — **ја ћу намирити његов дуг!**

Чланови делегације су се забезекнули и вратили се необављена посла. Милош није мировао. Наговарао је скупштинаре да поново оду Марашлији, овога пута да га замоле да им врати Молера па да му они пресуде. Марашлија је био на муци. Позвао је београдског кадију и упитао га за мишљење. Кадијин одговор је гласио: нема разлога да се Молер убије!

Српски кнез се нашао у невољи. Знао је да ће му Молер смаћи главу ако се дочепа слободе. Решио је да употреби последње и најјаче средство: новац! Отишао је Марашлији и бацио му га пред ноге. Видећи злато, много злата, Турчин је попустио. Једне од наредних ноћи Молер је задављен у Калемегданској тврђави.

Тело убијеног избачено је на ледину. Славни јунак лежао је на леђима само у дугим гаћама засуканих ногавица! Увече су митрополит и неки Срби измолили од Турака леш, и сахранили га.

О овом догађају није се смело говорити за време владавине Милоша Обреновића. Да би се отресао гриже савести, кнез није хтео ни да чује за распродају Молерове имовине иако ју је Скупштина конфисковала. Молерово имање у Бабиној Луци наследила су његова два сина и касније га продала за 100 дуката. Поред тога, Милош је дао мираз Молеровој кћерки приликом удаје и уопште бринуо о Молеровој деци док нису одрасла.

М. Тодоровић

ПАРАЛИЗОВАНИ СПАСИЛАЦ

— Иза двоје мртвих људи седела је млада жена са бебом у наручју и смешила се — причао је касније човек који је први ушао у слупани авион.

Прво је нешто пукло у кабини, а затим је нестало светла. Био је то онај злокобни тренутак када су оба мотора малог четвороседа престала да раде, авион је нагло изгубио висину, а затим се суновратио према земљи.

Узалуд је Грант покушавао да исправи летелицу и да је безбедно спусти: испод крила четвороседа назирао је само оштре назубљене врхове планина. Карла Литл, која је седела иза свог оца, са десетомесечном Лори у крилу, одмах је схватила да се нешто страшно догађа. Привила је бебу на груди, махинално је закрилила раменима и шакама, и стиснутих зуба, са страшном гримасом на лицу, чекала најгоре.

ПОСЛЕДЊЕ РЕЧИ

Дан пре тога, 22. јуна 1966. године стари Рој Ериксон и његова жена Џејн прослављали су златну свадбу, у једном градићу у Калифорнији. За ту прилику позвали су петоро своје деце из свих крајева САД, петнаесторо унучади и прво праунуче, малу Лори. Да би стигао на време, њихов најстарији син, пилот Грант изнајмио је мали авион и са својом женом одлетео у Ситл по кћерку Карлу и унуку Лори...

А сада су се враћали са свечаности препричавајући ту, високо изнад облака, утиске са славља. Време је било лепо, нигде облака, тако да је путовање свима пријало.

Међутим, када су се приближавали Трутдељу, у држави Орегон, Грант је јавио аеродромској контроли да се налази стотинак километара од града, на висини од 3000 метара, али да у даљини види веома густе црне облаке.

— Јавите ми ако приметите неки отвор у њима, да бих се спустио, јер изгледа да и један мотор слабо ради.

Биле су то његове последње речи. Од тог тренутка људи из контролног торња никако нису успевали да са малим авионом успоставе везу.

ТО НИЈЕ ИСТИНА!

Кад је Карла отворила [illegible] је чврсто држала на грудима своју бебу. Испред, њени отац и мајка имали су потпуно повијене главе. Позвала их је неколико пута. Нису јој одговорили, па је поверовала да су се онесвестили као и она

Погледала је бебу: дете је било неозлеђено, само је непрестано плакало. Морам је нахранити, помислила је, и пружила руку изнад своје главе да би дохватила торбу са бебином храном. Није успела, па је покушала да устане. Али тада је све схватила...

Ноге није могла да покрене, јер је од струка наниже била парализована. Не смем на то да мислим беба је важна, морам је нахранити — говорила је сама себи. Срећом, имала је довољно млека и надојила је девојчицу која је ускоро заспала.

Карла је поново почела да зове оца и мајку, али јој нису одговарали. Учинила је очајнички напор да се помери и прстима додирне њихова лица: кожа им је била сува и страшно хладна. Сигурно су у дубокој несвестици, размишљала је млада жена, мада је знала да је само желела тако да буде.

Погледала је кроз прозор и тек тада опазила да се свуда око слупаног авиона налази снег, мада је био јун. Одмах јој је било јасно да се налазе на некој високој планини, у беспућу и да их спасиоци сигурно никад неће пронаћи. Ипак је решила да не паничи, јер мала Лори мора да преживи. У тој нади је заспала, а мрак је ускоро прекрио целу околину.

ОСЕЋАМ ТО

Чим [illegible]о за нестанак авиона, Карлин муж Питер је одлетео у Трутдељ: тамо је сазнао да се мали четвороесд сигурно срушио на планину Худ. Спасилачка екипа кренула је у потрагу тек наредног дана, али је морала да одустане јер је невреме изнад ове планине још беснело...

С првим зрацима сунца беба се пробудила, па је Карла морала да је преповије и нахрани. Поново је покушала да дохвати торбу са дечјом храном, али упркос свим напорима није успела. Неколико пута је губила свест од страшних болова и исцрпености, али је, чим би се повратила, наставвљала да умирује дете које је непрестано плакало. И сама је била жедна, па је почела да размишља како да се докопа снега и истопи га у устима, јер се плашила да јој, због недостатка течности, млеко не пресахне. Али, са седишта није успела ни педаљ да покрене своје одузето тело.

Дрхтећи од хладноће, провела је другу ноћ, овог пута бесану. Прсти на рукама све више су јој се кочили,као и цело тело, онај његов део који је могла да осети... Готово је са нама, размишљала је, и настављала својим дахом да греје хладно лице бебе која се ућутала.

Била је очајна када девојчица изјутра није заплакала. Морам издржати, још је жива, викала је Карла мада је знала да је нико неће чути. Срце јој куца, осећам то!

СА СМЕШКОМ НА ЛИЦУ

Пронашли су их тог дана, поподне.

— Када сам ушао у олупину авиона, изненадио сам се од призора који сам угледао — причао је касније један од спасилаца. — **На предњим седиштима налазили су се човек и жена, били су мртви. А иза њих је седела једна млада жена, са смешком на уснама, држала је бебу у наручју. Пружила ми је дете и покушала нешто да каже, али се онесвестила...**

Како је Карла остала жива, било је право чудо за лекаре болнице у Трутдељу. Имала је две дубоке ране на глави и тежак потрес мозга, шест поломљених ребара, повређену кичму, а карлична кост била јој је готово смрскана. И обе ноге биле су поломљене, а на левом стопалу добила је и гангрену... Али, детету није било ништа, јер га је у тренутку несреће заклонила својим телом.

Карла је остала у болници осам месеци и над њом су извршене бројне операције. Али, иако су лекари успели да јој спасу обе ноге, дуго још није могла да хода. Тек после две године и упорних вежби успела је да направи неколико корака, а сада може да се креће само уз помоћ штапа.

— Уопште не размишљам о себи — каже Карла. — **јер ми је најважније што се на Лори, која сада има 12 година, не виде никакве последице оне страшне несреће.**

Б. Ј.

ЕВРОПСКЕ МЕТРОПОЛЕ
тридесет и два лица европе

Књига о најлепшим градовима старог континента са више од 240 илустрација у боји прави је драгуљ сваке библиотеке!
Штампана је ћирилицом на прворазредној картији, формата 22 x 30 cм и богато технички опремљена.

Цена књиге је 250 динара.

ЛЕПИ ТАЈАНСТВЕНИ СВЕТ

Са ЛЕПИМ ТАЈАНСТВЕНИМ СВЕТОМ доживећете његове лепоте, открићете многе тајне и научити оно што до сада нисте знали.
Штампана је ћирилицом, садржи више од 200 фотографија у боји, формата 22 x 30 cм и богато је техчички опремљена.

Цена књиге је 300 динара.

ПРИРОДА ПОЗНАТА И НЕПОЗНАТА

Ова изванредно опремљена књига са 600 илустрација у боји, од којих су многе бисери уметничке фотографије открићe вам чудесне тајне природе.
Књига је штампана ћирилицом, великог енциклопедијског формата богато технички опремљена, у тврдом повезу са пластифицираним заштитним омотом.

Цена књиге је 400 динара.

Купци из Београда могу подићи књиге сваког радног дана од 15 часова у предузећу »Вук Караџић«, Краљевића Марка 9.

Издавачко предузеће „Вук Караџић" Београд, Краљевића Марка 9

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем
1. ЕВРОПСКЕ МЕТРОПОЛЕ по цени од 250 динара
2. ЛЕПИ ТАЈАНСТВЕНИ СВЕТ по цени од 300 динара
3. ПРИРОДА — ПОЗНАТА И НЕПОЗНАТА по цени од 400 динара

Одговарајући износ од ______ динара исплатићу
А) ЗА ГОТОВО — са попустом од 10 [illegible] плаћање поштару приликом пријема књига
Б) НА ОТПЛАТУ — за укупан износ од ______ динара који ћу исплатити у ______ редовних месечних рата, а месечна рата не може бити мања од 100 динара. Најдужи рок отплате може бити до 6 месечних рата.
Уколико наведени износ отплатим у 6 месечних рата неће ми се зарачунавати камата [illegible]. Рате ћу отплаћивати почев од ______ 1977. одмах по пријему књига [illegible] одговарајућег броја уплатница и то редовно сваког месеца најкасније до 10. у месецу.

(Непотребно прецртати)

У случају спора признајем надлежност II општинског суда у Београду

Презиме, очево име и име ______

Занимање ______

Адреса стана ______

Поштански број и место ______

Назив и адреса радне организације ______

______

Овера о запослењу за купце на отплату — Купац

бр. личне карте ______ издате од СУП-а ______

Пензионери уместо овере прилажу одрезак претпоследњег чека од пензије

ВЕЛИКА ДРАМА ШАМПИОНКЕ АТИНЕ БОЈАЏИ

18 ЧАСОВА ПАКЛА

КАД ЈЕ ЗА ТРЕНУТАК УСПЕЛА ДА ИЗДИГНЕ ГЛАВУ ИЗНАД УЗБУРКАНОГ МОРА И ЗАТРАЖИЛА СОК ДА СЕ ОСВЕЖИ, СВЕТСКА РЕКОРДЕРКА У МАРАТОНСКОМ ПЛИВАЊУ ЈЕ СХВАТИЛА ДА ЈЕ ПОТПУНО САМА У МОРУ И ТАМИ, ДАЛЕКО ОД ОБАЛЕ И ЦИЉА.

Иако је у својој, код нас још непоновљеној спортској каријери препливала, кад се све сабере, раздаљину као од Београда до Москве, дакле око 2500 километара, никада Атини Бојаџи, нашој и светској шампионки у маратонском пливању, није било теже и неизвесније него 1962. године, кад је пливала у Либану, од Саиде до Бејрута.

Ни морски пси, који су је пратили на трци од Каприја до Напуља, ни бесомучан вртлог оркана који је пресрео, ни хладноћа воде у каналу Ламанш, што је све победила није било теже од 52 километра пакла и недаћа колико износи водени пут од Саиде до Бејрута. А то је 10 километара дуже од маратона у атлетици!

ЛОШ ПРЕДЗНАК

Само изломљени снопови светлости са чамаца у саидској луци и блицеви неколицине новинара осветљавали су 45 пливача и пливачица непосредно пред старт једне од најдужих пливачких трка на свету.

Казаљке на часовницима су се поклопиле и означиле поноћ. Узбуркано море мукло се ваљало кроз мрклу ноћ; пред ударима жестоког ветра и око 4 метра високих таласа повукли су се у лучке заклоне све рибарске барке и чамци. Средоземно море као да је желело да покаже сав свој бес и моћ.

Осамнаестогодишња Атина мирно је стајала на обали, чекајући знак судија за старт. Осећала је на телу дах топлог ветра који је на обалу махнито бацао таласе, мислила је на свој родни Охрид, далеко језеро и трку. Јер, исте те године млада пливачица је, по наговору свог брата Дикија, Бојаџија, такође пливачког маратонца, учествовала на охридском шампионату света у овој спортској дисциплини и надмоћно освојила прво место.

АТИНА БОЈАЏИ ЈЕ ЈЕДИНА ЈУГОСЛОВЕНКА КОЈА ЈЕ РАЗДАЉИНУ ОД ФРАНЦУСКЕ ДО ЕНГЛЕСКЕ ПРЕШЛА — ПЛИВАЈУЋИ.

Кад је све, најзад, на обали Саида било спремно, тачно у поноћ, одјекнуо је знак за старт и лако, витко тело Атине Бојаџи бацило се у сусрет таласима. Трка је отпочела, са њом и неизвесност, опасности и мукотрпно рвање са самом собом. Али у тренутку одвајања од обале, мислећи на ону другу, удаљену 52 километра, шампионка је осетила бол у стопалу.

Све као да се заверило против наоко крхке девојке, високе 167 сантиметара и тешке око 60 килограма. Био је то исувише лош предзнак за почетак најтеже трке у њеном животу.

ВЕТАР, ТАЛАСИ И БОЛ

При оскудној и несталној светлости из пратећих чамаца погледала је у стопало и пренеразила се: било је црвено од крви, а на табану је зјапила велика расекотина. При скоку у воду, на камен или шкољку, повредила је ногу: дане и дане напорних припрема и тренинга сад су, у једном тренутку, лако могли да у неповрат однесу таласи који су се бесно обрушавали на њено лице.

Тонући и израњајући, грчевито замахујући рукама и трепетећи ногама, Атина је наставила да плива. У краткотрајној паузи између два замаха, тек толико да се предухитри налет таласа и узме ваздух, угледала би како море с лакоћом уздиже и спушта чамац који је пратио.

Међутим, ни она, ни тренер, ни људи из пратње у чамцу, нису ни слутили да почиње чудесна драма и да ће ускоро Атина остати сасвим сама против таласа виших од ње преко два и по пута.

Не знајући да је прошло већ скоро два сата од старта, пливачица је изненада осетила мучнину у стомаку и напетост у глави и ушима. Изузетно топла морска вода, што је за пливачке маратонце теже подношљиво од хладне, таласи и узбуђеност учинили су своје. Грчећи се у води, свијена у клупко, губећи ритам, али без гласа и не жалећи се пратњи, повраћала је дуго и болно.

Осетила је затим како је слана вода пече и нагриза јој усне и очи и поред специјалних наочара, како брзо и беспомоћно губи снагу у мишићима и смиреност у мислима. Издижући с муком главу изнад таласа, повикала је да јој дају сок од лимуна, да се освежи. Нико јој није одговорио, и њен глас и главу прекрили су таласи.

Покушала је још једном, напињући се да погледом продре мрак и угледа слабашна светла из чамца. Али, свуда је владала непрозирна тама, таласи и ветар били су све јачи, немоћ у телу и бол у рањеној нози, раменима, кичми и врату све већи, и тад је схватила да је потпуно сама у непознатом мору, усред ноћи, и да ју је пратња једноставно — изгубила.

Сад је заиста била сама против себе и мора. Сва у грчу, скупила је снагу и наставила да плива.

ЈЕДИНА НА СВЕТУ

Сваки шампион побеђује пола физички, припремљеношћу и снагом мишића, а пола вољом и истрајношћу, кажу спортски стручњаци, и врло често за ову своју тврдњу наводе управо пример Атине Бојаџи. Многе пливачице боље су пливале од ње, али само по чисто физичким одликама. Међутим, ниједна није имала ту упорност, инат, самопоуздање и тврдоглавост као Атина. А ове особине, нарочито у исцрпљујућем маратонском пливању, врло често су важније и јаче од снаге мишића.

И сада, кад је била сасвим сама у тамном бескрају ноћи и мора, два сата после старта, кад није знала где је, кад се није знало да ли је теже победити црне мисли, црне таласе и црне слутње, Атина је стисла зубе и наставила да плива право, у некој равној, замишљеној линији. А тама је још била непрозирна и зора је, као и циљ на бејрутској обали, још врло далеко.

Тек кад су јој уморне очи, после кошмара од мисли у које се уплитала само стална жеља да ипак стигне до крајњег одредишта, запазиле да ноћ бледи и указује се свануће као спасење, зачула је као кроз сан писак тренерове пиштаљке.

Ускоро је чамац с пратњом био поред ње, после неколико часова лутања. Најзад је попила толико жељени сок, осмехнула се и — наставила да плива.

Тек у сутон, после 18 часова пливања, са отеклим уснама и телом утрнулим од напора, умора и болова осетила је тле под ногама и дигла поглед: пред њом је била бејрутска лука.

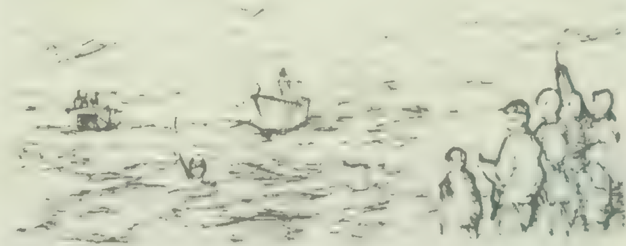
Од 45 пливача и пливачица, колико је стартовало у Саиди, на циљ су стигла два пливача и само једна пливачица — Атина. Овај подвиг до сада није поновила ниједна жена на свету.

И. Лончар

ПОДВИГ НА ЛАМАНШУ

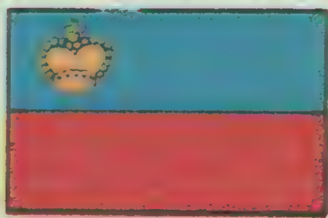
Атина Бојаџи је дуго пливала само на кратким стазама: титуле на разним стазама и у различитим стиловима, сем прсног, почела је да осваја већ са десет година.

Шампион света у маратонском пливању постала је 1962. године на Охридском језеру, кад је у женској конкуренцији прва препливала 35 километара. Четири пута учествовала је на познатом пливачком маратону од Каприја до Напуља: једном је победила,

а три пута била друга. Године 1969. успела је да преплива 46 километара широк канал Ламанш и до сада је једина Југословенка која је остварила овај подвиг.

Филмски режисер Александар Ђурчинов, инспирисан овим Атининим успесима, снимио је дугометражни играни филм „Усправи се, Делфина“.

ДРЖАВЕ — ПАТУЉЦИ

ЛИХТЕНШ

Кнежевина Лихтенштајн, једина монархија преостала из времена Светог Римског Царства, шћућурена је у долини окруженој снежним алпским врховима.

Уставна монархија Лихтенштајн налази се у уској планинској долини, уклештеној између Швајцарске и Аустрије, оивиченој снежнобелим врховима Алпа. Легенда каже да је долина добила име у давна времена, кад је неки сиромашак, крчећи шуму, ископао необичан камен који је на сунцу блистао попут дијаманта. Становници долине дали су јој тада име „камен који светли", односно Лихтенштајн.

Кад путник-намерник стигне до граничног прелаза ове невелике земље од 160 квадратних километара, смештеној на десној обали Рајне, прво што угледа су две државне заставе које се вију на јарболу, једна поред друге. Једна припада Швајцарској, а друга Лихтенштајну. Добродошлицу и пријатан боравак пожелеће му швајцарски полицајац јер — кнежевина нема своју пограничну службу!

За разлику од других држава-лилипутанаца, Лихтенштајн нема ни дугу, ни нарочито узбудљиву историју. Зна се да је основао аустријски кнез Карл фон Лихтенштајн када је 1719. године од цара Карла VI добио на поклон грофовије Вадуц и Шеленберг. Међутим, ни он, а ни његови потомци, нису баш много марили за овај посед: више их је привлачио раскошан живот на великим дворовима. Ипак, с времена на време, долазили су у кнежевину и ту, у дворцу подигнутом пре 250 година на високој, стрмој стени изнад градића Вадуц, проводили по неколико недеља. У доба Наполеона и Лихтенштајн је приступио Рајнском савезу, а 1815. године прикључио се немачком савезу и уско везао за хабсбуршки двор на којем је имао велики утицај. Године 1866. стекао је независност. С Аустро-Угарском Монархијом кнежевина је све до 1913. била у монетарној и царинској унији. Три године касније партнер у монетарној унији постала јој је Швајцарска, која је и данас заступа у међународним и другим пословима.

У двор кнеза Франца Јозефа II радознали туристи могу да завире само једном годишње и то 16. августа, на дан његовог рођендана.

Први владар који се за стално настанио у Лихтенштајну је садашњи кнез Франц Јозеф II који је на престо ступио 1927. године. Са супругом и петоро деце он живи у дворцу својих предака, окружен сликама Рембранта, Рубенса, Ботичелија, Рафаела, таписеријама, гобленима и скупим персијским теписима. Те драгоцене колекције туристи могу да виде само једном годишње и то 16. августа, када кнез слави свој рођендан.

КНЕЖЕВИНА НА МЕСЕЦУ

До пре петнаестак година кнежевина је животарила. Кнез је чак био приморан да прода неколико слика да би могао да живи „достојно владара". Почетком шездесетих година Лихтенштајн је почео да доживљава индустријски бум. Кнез, који је иначе шумарски инжењер, показао је доста пословне смелости кад је велике инвестиције уложио у подизање фабрике вештачких зуба и фабрике црева за кобасице. Подигнута је и фабрика за производњу бојлера и инсталација за централно грејање „Ховал", затим фабрика „Хилти", највећи светски произвођач специјалних пиштоља који служе за спајање конструкција у грађевинарству и другим гранама индустрије. Ту је и фабрика „Белцерс", која је испоручивала делове за васионске бродове програма „Аполо". Захваљујући томе, застава Лихтенштајна пободена је на — Месецу.

Индустријски процват кренуо је таквим темпом да је кнежевина ускоро морала да донесе одлуку о обустави даље градње индустријских објеката. Ипак, и даље се налази на врху листе земаља са највећим извозом индустријске робе по глави становника.

Значајну ставку у приходима Лихтенштајна представља и продаја марака. Сваке године издају се по четири нове серије које су на светском филателистичком тржишту врло тражене.

Богат извор прихода земље од само 22.000 становника представљају и дозволе великим светским фирмама да своје име истакну у Лихтенштајну. Наиме, у кнежевини се налази око

ШТАЈН

12.000 фиктивних дирекција које још зову и „телефонским предузећима", јер своју робу продају искључиво — телефоном. За таблу са именом фирме влада грабеж, јер су у Лихтенштајну порези толико ниски да представљају занемарљив издатак.

ДОБРО ДОШЛИ У ЗАТВОР!

Главни град Лихтенштајна, или како га многи називају село-престоница, Вадуц, има само 3500 становника. Састоји се од неколико улица и сокака начичканих продавницама и гостионицама. У једној од њих боравио је једном приликом и Александар Дима Отац који се врло разљутио кад је од гостионичара сазнао да за вечеру нема ничег сем — киселог купуса.

Лихтенштајном, земљом у којој, по неким подацима, има више жена него мушкараца (али које још немају право гласа!) влада наследни кнез уз помоћ Земаљског сабора. Петнаест чланова сабора именују владу сваке четврте године.

У кнежевини званично постоје три партије. Зашто неко припада првој, другој или трећој, тешко је објасни ти јер, рецимо, између „црвене" и „црне" партије, осим имена, нема никакве разлике. Програми су им готово — исти!

Лихтенштајн нема ниједног јединог војника. Целу оружану „силу" представља 35 полицајаца. Упркос томе, а и законима који су веома строги, у затвору Вадуцу обично нема ниједног затвореника. И то је од приличне користи, јер се затвор, који је иначе врло комфоран у сезони претвара у — хотел Д категорије!

Смртна казна ни до данас није укинута. Међутим, последњи пут је извршена пре тачно два века. Тада је обешена жена-разбојник позната под надимком Златна Бос, која је дуго харала кнежевином и уливала страх и трепет њеним становницима.

Лихтенштајн је познат и као земља у којој је све врло чисто и уредно. Ако се неком немарном туристи догоди да на улицу баци омот бомбона или пикавац, о томе ће бити обавештен први полицајац који ће одмах пожурити да „интервенише". Ствар се обично завршава само на опомени и молби да се непотребне ситнице бацају у корпе за отпатке, које су врло декоративно бојене и налазе се на сваком кораку.

Службени језик земље чији становници кажу да нису ни Швајцарци ни Немци, а којима званично још није призната нација, је немачки.

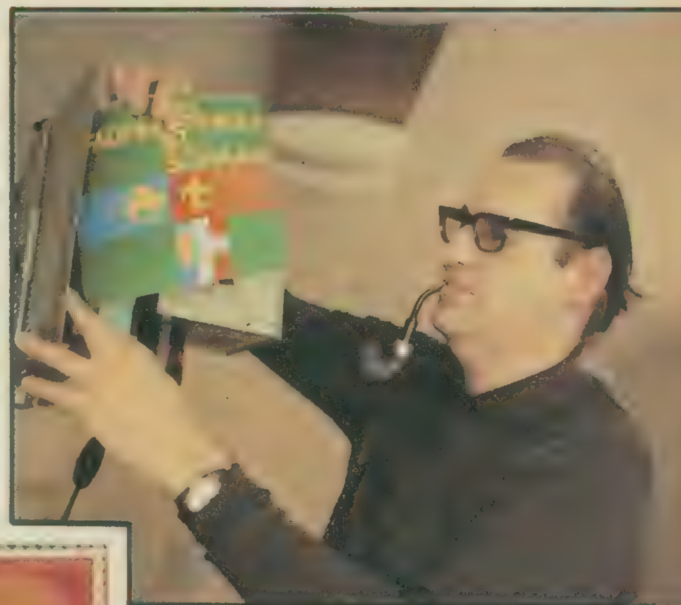
Текст: О. Вукадиновић
Снимци: М. Чекић

Продавнице Вадуца изгледају као дечје сликовнице: у њима се продају бронзана звона за краве-предводнице, пепељаре у облику Алпа, часовници у сиру који се не квари, мараме с мапом државе.

У дворцу, подигнутом на високој стени што се стрмо уздиже изнад града, већ 250 година живе владари Лихтенштајна.

Сликар, графичар и карикатурист Луј Јегер аутор је изванредно лепих и у свету веома тражених марака.

ХИТ-СТРАНА

СУНЦОКРЕТ

Једна од најреномиранијих београдских група, многочлани СУНЦОКРЕТ, ових дана нас је обрадовала новом плочом. После одлично припремљеног албума „Моје бубе“, са кога памтимо неколико хитова („Први снег“, „Моје бубе“, „Пошаљи ми писмо“, „Мој ђердане“ . . .), група се одлучила да на новом синглу представи публици две нове композиције.

„Подела на А и Б страну је према нама превазиђена“ — каже Бора Ђорђевић, вођа и оснивач групе. „На новој плочи на тој условно названој А страни је нумера „Имам песму за све људе“ нашег оргуљаша Душка Никодијевића, а на Б страни шестоминутна балада Бате Сокића (тренутно у ЈНА) „Човек кога знам“. Насловна тема је хит песма у правом рок-маниру, брза, лака за памћење. Ипак верујте да сви више уживамо док свирамо другу песму и верујемо да ће њене вредности, без обзира на неуобичајену дужину, бити признате.“

Пажљивим преслушавањем плоче може се приметити значајан стилски заокрет у музици СУНЦОКРЕТА. Све звучи много жешће и агресивније него раније, основа је рокерски чврста али то је и даље онај исти, стари, вокално изузетни СУНЦОКРЕТ. Група је, очигледно, крупним корацима кренула напред а при томе није изгубила свој идентитет.

„Чврсто верујемо у оно што радимо. То ће уосталом показати и наш следећи сингл на коме су „Ноћна птица“ Јосипа Бочека са оног тужног фестивала Ваш шлагер сезоне 8, и нумере „Изгледа да си одрасла“. Обе песме су у ствари припремане за нови албум али због неких персоналних промена нисмо били у стању да га комплетирамо и снимимо. Још се не зна ко ће отићи, а ко остати у групи али ће се и то ускоро решити. У групи су углавном студенти, често везани својим обавезама на факултету па су промене неизбежне. Али, састав је и до сада мењао чланове па смо на то некако већ и навикли.

СУНЦОКРЕТ се спрема да свој нови стил и нове песме представи публици у свим већим југословенским центрима. Део материјала за албум је ипак спреман и после летњег уигравања нових чланова предстоји јесење снимање. За сада су чланови: **Бора Ђорђевић** — гитара, вокал, вођа групе, **Снежана Јандрлић, Биљана Крстић, Драгана Шундерић** — вокали, **Ненад Божић** — гитара, **Душко Никодијевић** — клавијатуре и вокал, **Влада Голубовић** — бубњеви, **Бранко Исаковић** — бас. Већина чланова компонује, а вођа групе пише текстове.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ИМАМ ПЕСМУ ЗА СВЕ ЉУДЕ

Музика:
Душко Никодијевић

Текст:
Градимир Станисављевић

Изводи: СУНЦОКРЕТ

Имам песму за све људе
што често мисле да сами
су у ноћи
хеј ти, не губи наду
моја ће песма и до тебе
доћи

Нек ти песма разведри лице
буди пун наде и добре
воље
хеј ти, доста је туге
јер све ће бити, знај,
сигурно боље.

Све бих дала за тај
тренутак
када знам да и драга срца
воле оно што и моје
у свима нама иста мисао
куца.

Та песма снагу нам даје
и зато певај с нама
ту песму свима драгу
нек срце се смеје
и туга се слама.

***

НОВЕ ПЛОЧЕ ПРОДУКЦИЈЕ ПГП

ВЕЧЕ РОК-МУЗИКЕ ЈРТ ОПАТИЈА 78

Дани југословенске музике у оквиру овогодишњег Опатијског фестивала дали су запа-

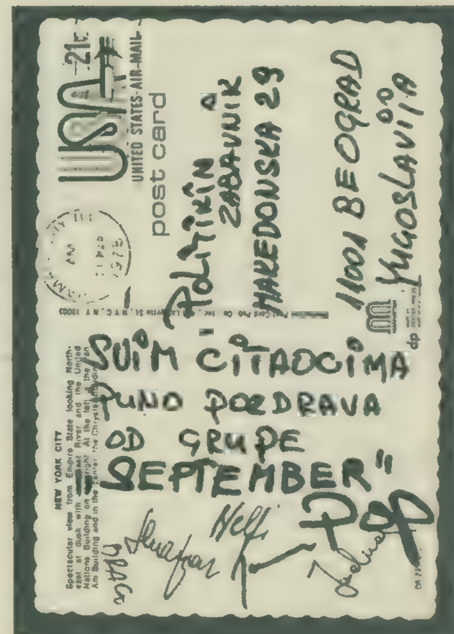

ВЕЧЕ ШАНСОНА И СЛОБОДНИХ ФОРМИ

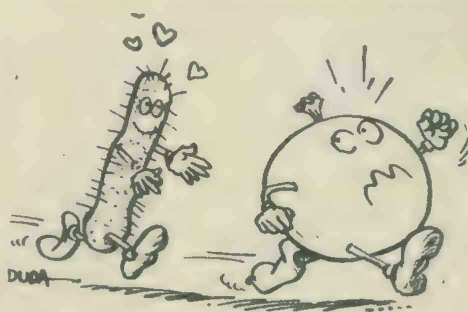
Продукција грамофонских плоча Радио-телевизије Београд издала је велику плочу на којој су се нашле и мелодије изведене на вечери шансона и слободних форми на фестивалу у Опатији. Избор ће задовољити поклонике шансоне јер су на плочи представљени, између осталих, Majда Сепе, Јадранка Стојаковић, Зафир Хаџиманов, Елда Вилер, Махир Палош и ЛАБОРАТОРИЈА ЗВУКА ВРАЊЕШЕВИЋ.

ЗДРАВКО ЧОЛИЋ
Загребачка 31 а
71000 Сарајево

жено место домаћој рок-музици. Први пут на једној оваквој фестивалској смотри публици су се у целовечерњем програму представили и „рокери“. Од најбољих нумера изведених те вечери снимљена је велика плоча. На овом ЛП-ју представљени су победници сусрета: ЛЕБ И СОЛ из Скопља, београдска YU група, новосадски састав ЦВРЧАК И МРАВИ, КОСОВСКИ БОЖУРИ из Приштине, титоградска ВАГА и словеначки СЕПТЕМБЕР.

STATUS QUO

Једна од најпопуларнијих поп-група међу младима, свакако, је састав STATUS QUO. Њихов последњи велики хит »Rockin' All Over the World« нашао се и на новом истоименом ЛП-ју. Од осталих нумера поменућемо још и песме »Hard Time«, »Let's Ride«, »Who Am I«, »For You« и »Hold You Back«.

ЏЕТРО ТАЛ

(JETHRO TULL)

Група ЏЕТРО ТАЛ креnуће овог месеца на велику турнеју на којој ће бити промовисана ЛП плоча „Тешки коњи“ »Heavy Horses«). Плоча је издата прошлог месеца и према првим подацима наишла је на добар пријем. У току турнеје састав ће обићи неколико европских земаља представљајући се посетиоцима новим програмом који ће трајати више од два часа и који ће обухватити материјал са нове плоче као и најпопуларније старе песме.

БЕРЗА ПЛОЧА

Продајем добро очуване касете група: JETHRO TULL, PINK FLOYD, OMEGA, LED ZEPELLIN, BEATLES, URIAH HEEP, CREADENCE, DEEP PURPLE, ELP, YES, RAINBOW, Bob Dylan, Eric Clapton ... Цијена по договору.

Миливој Цестар
Лепоглавска 40
42000 Вараждин

Желео бих продати потпуно нове ЛП плоче стране производње: Stevie Wonder (»Innervisions«), YES (»Close to the Edge«), Bob Marley (»Rastman Vibrations«), King Krimson (»Lizard«), Janis Joplin (»Pearl«), Rory Gallagher (»Tatoo«), EAGLES (»Eagles«), Billy Cobham (»Funky Thide of Sings«) и Jeff Back (»Truth«). Такође бих продао и касету Кета Стивенса »Numbers«.

Драган Милојевић
37265 Бачина
Избеница

Продајем или мењам следеће сингл-плоче: 4 велика хита Сузи Кватро, 3 велика хита групе SWEET, као и синглове група 5000 VOLTS, ПАРНИ ВАЉАК, TIME, URIAH HEEP и друге. Дајем 10 сингл-плоча за ЛП групе BLACK SABBATH VOL. 4.

Небојша Тешмановић
Моше Пијаде 10
15300 Лозница

ВИЛКО ЏОНСОН

(WILKO JOHNSON)

У Енглеској се ове године много очекује од нове групе гитаристе Вилка Џонсона који је популарност стекао свирајући у ДР ФИЛГУДУ. Због неких несугласица са осталим члановима састава ДР ФИЛГУД, Вилко се повлачи и оснива ГРУПУ ВИЛКА ЏОНСОНА (THE WILKO JOHNSON BAND) која је већ на првим концертима наишла на одличан пријем. У саставу свира неколико познатих музичара тако да продуцентске куће воде прави рат око Вилка Џонсона и његових сарадника. Састав је управо снимио први сингл а ускоро се очекује и албум.

ЛУТАЈУЋА СРЦА

Када је 1975. године Споменка Ђокић, вокални солиста ЛУТАЈУЋИХ СРЦА, напустила састав, сви су веровали да ће се група распасти. Али, преварили су се.

После паузе од годину дана, због одслужења војног рока Милана Марковића, група се опет појавила у пуном саставу. ЛУТАЈУЋА СРЦА су добила новог члана — Елвиру Игњатовић. Интересантно је да је група још био у униформи за време одржавања опатијског фестивала, ЛУТАЈУЋА СРЦА су се појавила на свој југословенској смотри забавне музике. На вечери шансона певала су композицију „На жалу“ коју је написао Милан Марковић. Милан и Мирољуб прате Елвиру на гитари и певају заједно с њом. Елвира је, иначе, ученица музичке школе и свира клавир.

Музички израз који ЛУТАЈУЋА СРЦА негују је

па, и поред новог вокалног солисте, задржала онај свој стари звук и то, пре свега, захваљујући аранжманима које прави Милан Марковић. Милан, иначе, свира виолончело у Нишком симфонијском оркестру. Мирољуб Јовановић, други члан овог најпопуларнијег нишког састава, по занимању је инжењер и пре месец дана је изишао из војске. Али, иако је Милан балада, шансона и фолк-песма. „Ми имамо свој стил којег се придржавамо још од оснивања нашег трија, али у њега стално уносимо и нешто ново. Свака генерација ствара нове форме и стилове. Ми пратимо та нова кретања у музици, уносимо их у своје композиције, али пазимо да сачувамо свој израз и стил“ — каже Милан Марковић, вођа састава.

Читаоци јављају...

ВЕСТИ ИЗ ВОГОШЋА

ЗВОНИМИР БУРИЋ је млад пјевач, али и талентован музичар — свира акустичну гитару и усну хармонику. Звонимир забавља госте центра у Вогошћу, крај Сарајева. Он и компонује и најпознатије пјесме су: „Ти мене лажеш“, „Узалуд љубиш нарцис“ ...

Жељко Симић
ВВГ „Маршал Тито“
79000 Мостар
(хонорар 100 дин.)

ВЕСТИ ИЗ ГРАДАЧЦА

У Градачцу је 1976. године основана група СИНОВИ СУНЦА која је већ наступала са успехом. СИНОВИ СУНЦА су освојили назив најбољих на Гитаријади у Модричи. Већином свирају музику страних и наших састава, али имају и неколико композиција од којих су најпознатије: „Ајкула“, „Прича о Градачцу“ ...

Састав сачињавају: ДИНКО ДЕЛИЋ (соло-гитара и вокал), ЖЕЉКО БОШЊАК (бас и вокал) и ДРАГАН ПАВЛОВИЋ (бубњеви).

Драган Ћирић
Браће Кикића 3
Градачац
(хонорар 100 дин.)

НАША КАРИКАТУРА

ГРУПА Рани мраз — НОВИ САД —

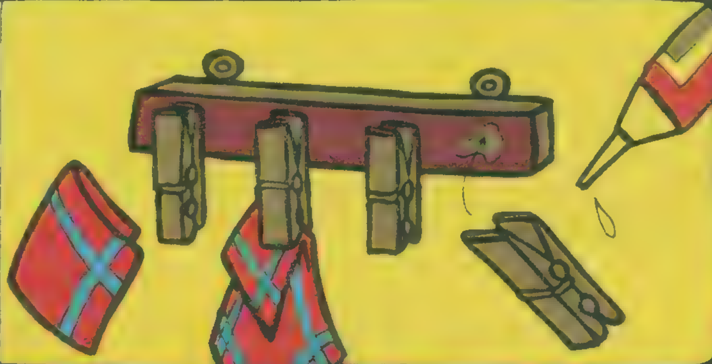

ВЕСЕЛЕ ИГРАРИЈЕ ЗА МЛАЂЕ И СТАРИЈЕ

1

Ако желите да обрадујете своју маму направите јој леп држач за кухињске крпе. На дашчицу коју сте претходно шмирглом добро изглачали и обојили масном бојом, закуцајте неколико дрвених штипаљки које сте пре тога обојили различитим бојама. На крају са задње стране дашчице закуцајте алкице за вешање.

СОЊА НИКОЛИЋ, 22400 Рума, Орловићева 4 е.

2

Дарио из Нове Градишке предлаже да свом млађем брату или другу који има мале аутомобиле направите, на већем картону или тањој дасци, раскрсницу. Зграде направите од кутија шибица а од палидрваца саобраћајне знаке.

ДАРИО ПЕТРИЧЕВИЋ, 55400 Нова Градишка, Лењиново насеље 4/I.

3

Најчешћи ваши прилози су они који се односе на држаче за оловке. Такав предлог је и Наде из Ковиља. Доносимо га јер нам, се међутим, чини мало необичнијим од осталих. Она предлаже да кутију од жваке или ситних бомбона закуцате изнад писаћег стола или полице с књигама па да за њу качите хемијске оловке и фломастере а у њу стављате гумице и обичне оловке.

НАДА ФИНЦАНОВИЋ, 21243 Ковиљ, Паје Гаћаша 41/а.

4

Ако волите икебану можете је и сами лако направити: у бокасту чашу ставите кликере стакленце, лепе каменчиће, шкољкице и мало сувог цвећа.

НАДА ПОСКУРИЦА, 12000 Пожаревац, Бориса Кидрича 6/9.

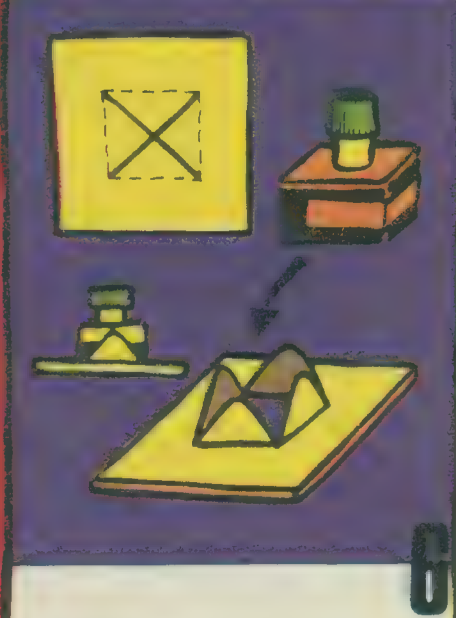

5

И обичан кључ за лифт може да буде занимљив привезак који се носи око врата. Лаком за нокте по њему нацртајте тачке, а затим га прелакирајте једнобојним лаком. Ако носите шналу за косу можете и њу украсити на исти начин и добити леп комплет за пролећне дане.

СОЊА АНДРЕЕВА, 91000 Скопље, Партизанска кула 11, стан 21.

СВИ АУТОРИ ОВИХ РАДОВА НАГРАЂУЈУ СЕ СА ПО 100 ДИНАРА

6

Колико сте пута досад преврнули флашицу с тушем и због тога добили грдњу. Ако желите да то убудуће избегнете направите држач од картона. На чврстом картону просеците путачу као што видите на нашем цртежу, троуглове добијене сечењем подигните увис и ето — држача.

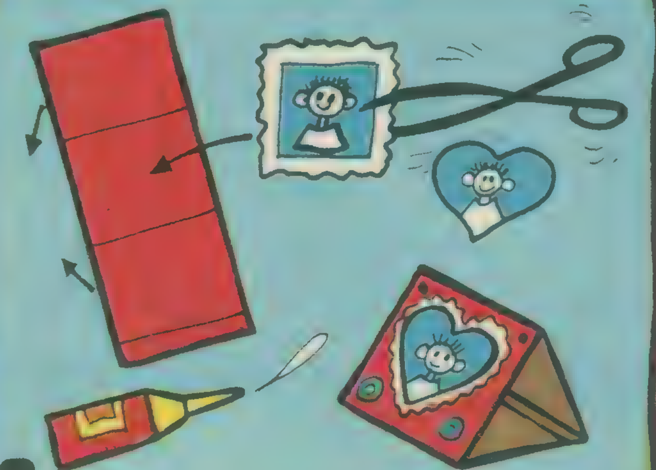
АБДУЛАХ ДЕДИЋ, 72000 Зеница, Распоточје 49.

7

С обзиром да код нас струја често нестаје, Сања из Херцег-Новог вам предлаже да од старих свећа направите једну дебљу. Из сваке свеће коју сте преломили извуците фитиљ и од неколико фитиља направите један — дебљи. Свеће истопите у суду који има леп облик, да би и свећа била лепо обликована и док је восак још мекан провуците нов фитиљ.

САЊА АНТИЋ, 81340 Херцег-Нови, Његошева 166-Е.

8

Као украс на столу или на полици лепо изгледа и фотографија урамљена у шарен картон. Парче картона пресавијте на три дела, савијте у облику троугла и залепите по слободној ивици. На предњој страни залепите фотографију драге вам особе, само је претходно исеците у облику срца итд.

ЖИВОСЛАВ ЈАНКОВИЋ, 15000 Шабац, Поцерски Причиновић 347.

КАКО СЕ ПОСТАЈЕ ОФИЦИР ЈНА

ХОЋУ ДА ВОЗИМ МЛАЗЊАК!

Данас се у разним школама ЈНА на модеран начин комплетно образује 70 врста будућих официра, што најбоље показује да наука има велики значај за чврстину, убојитост и спремност наше војске. У свим овим војним школама (средњим, гимназијама и академијама) школују се само младићи, и то они који су у претходном степену образовања били добри ученици, који су психо-физички здрави, морално и политички подобни.

Међутим, и девојке и жене разних занимања, такође могу да раде при ЈНА, јер разгранатост наше војске омогућава запослење разних врста стручњака, занатлија, радника.

Интернатски смештај и школовање у свим врстама војних школа је потпуно бесплатно, такође и одећа, прибор, књиге.

ГИМНАЗИЈА ЗА БУДУЋЕ ПИЛОТЕ

Какви су услови за упис у војну школу у Мостару и да ли се њен ученик може постати са завршених 8 или 10 разреда?

Славољуб Петковић, Сутјеска 5, Стари Лец

У Мостару постоји Ваздухопловна гимназија „Маршал Тито". То је једина војна гимназија ове врсте у нашој земљи и на њу се уписују младићи са завршених осам разреда основне школе. Конкурс за пријем у ову војну гимназију, као и остале средње војне школе, Персонална управа Савезног секретаријата за народну одбрану расписује **крајем сваке календарске године** и он се закључује крајем јануара следеће године. Дакле, за ову годину, односно следећу школску 1978/79. овај конкурс је већ завршен. Међутим, то не значи да они младићи који нису успели да се упишу ове године, а испуњавају све услове, не могу постати ученици Ваздухопловне гимназије у Мостару следеће године. **Јер, ученици „деветог" разреда у школама усмереног образовања могу догодине конкурисати у други разред ове војне гимназије или неке друге.** За војне гимназије, дакле, могу конкурисати и ученици I и II разреда гимназије из грађанства, односно ученици I и II разреда школа које имају програм са заједничким основама средњег усмереног образовања, с тим да су претходни разред (а ученици I разреда — прво полугодиште) завршили најмање са добрим успехом. Поред тога, ученици који имају добар успех морају и из математике, физике и хемије имати оцену најмање добар и да нису старији: ученици I разреда од 16 година, а ученици II разреда од 17 година.

Ученици Ваздухопловне гимназије обавезни су да, поред савлађивања редовног програма, лете према програму једрења — летења једрилицама и моторним авионима са дуплим командама, а по завршеној гимназији настављају школовање у Ваздухопловној војној академији. Према томе, ова гимназија, као и друге војне гимназије, припремају младиће за школовање на специјалним високошколским образовним установама — војним академијама.

ЉУБИТЕЉИ МОРА ШКОЛУЈУ СЕ У СПЛИТУ

Волео бих да се после основне упишем у средњу војну морнаричку школу. Молим те да ми помогнеш и кажеш где се налазе такве школе, који су услови уписа и коме да се за то обратим.

Мирче Симоновски, Кавадарци

Код нас постоји само једна средња војна морнаричка школа. То је Морнаричка техничка средња војна школа у Сплиту, у склопу Морнаричког школског центра у Лори. Услови уписа су слични као за друге средње војне школе и гимназије и саопштавају се јавним конкурсом, крајем сваке календарске године. Сва обавештења у вези са конкурсом могу се добити у општинском органу за послове народне одбране, војном округу или самој војној школи.

Иначе, школовање у овој војној школи траје четири године. У првој и делу друге године питомци се школују заједнички, а настава се затим обавља по смеровима и специјалностима. Постоје три смера: машински, затим електронски са специјалностима: телекомуникације, рачунска и радарска специјалност и хидроакустична навигација и, као трећи, електро-смер са специјалностима: електричарска, минска, торпедна, артиљеријска и ракетна.

Сем редовне наставе, питомци имају и специјалне вожње бродовима. Такође се оспособљавају за бродску и за морнаричко-техничку службу.

ВЕТЕРИНАР МОЖЕ ПОСТАТИ ПОРУЧНИК

Интересује ме да ли постоји нарочита школа за војног ветеринара. Ако постоји, где се налази, колико траје школовање и који се чин добија по завршетку школе?

Драган Петровић, Бор

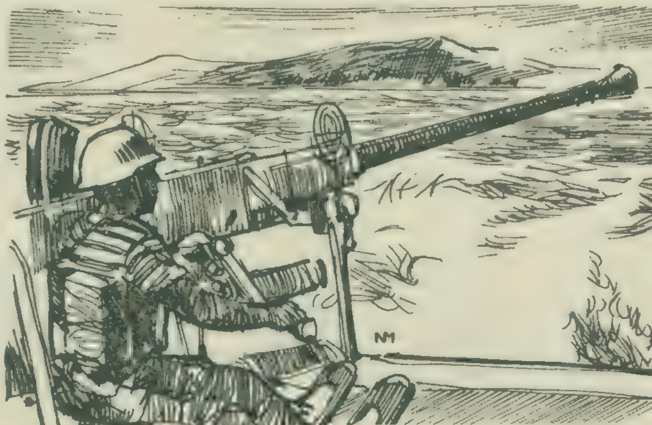
Нарочита школа за војног ветеринара код нас не постоји, јер Армија ветеринарске стручњаке добија школовањем младића на ветеринарским факултетима. Одређеном броју ових студената ЈНА даје и стипендије. Међутим, сваки младић са дипломом ветеринара, наравно ако испуњава прописане услове конкурса и психо-физичке норме, може после завршетка студирања, које иначе траје пет година, конкурисати на пријем у службу ЈНА. Буде ли испуњавао све услове и примљен, добија чин поручника, са свим правима и обавезама као и остала активна војна лица.

ВОЈНИ ПОЛИЦАЈАЦ — ТЕК ПОСЛЕ УСАВРШАВАЊА

Желио бих бити војни полицајац, али не знам како се то постаје. Молим те да ми помогнеш.

Авдо Мујановић, Фоча

Сви војни полицајци у ЈНА, наравно сем младића који су на одслужењу војног рока, завршили су прво једну од средњих војних школа. После одређеног времена проведенот у трупи, одлазе на нарочито усавршавање за потребе војне полиције. Иначе, војне полицајце лако је препознати: носе беле опасаче и упртаче.

ЧУВАРИ НАШЕГ НЕБА

Мада имам 13 година, одувијек ми је жеља да постанем пилот у нашем ратном ваздухопловству, односно ЈНА. Како то да остварим?

Ивица Марас, Корчула

Да би као пилот сео за управљач неког нашег авиона или хеликоптера у саставу ратног ваздухопловства, неопходно је да прво завршиш основну, па средњу школу, и то са што бољим успехом. Доцније се конкурише за пријем у Ваздухопловну академију у Земунику код Задра. У ову академију, дакле, може се конкурисати са завршеном Ваздухопловном гимназијом, војном гимназијом, једном од средњих војних школа или средњом школом у грађанству. И ученици школа за радничка занимања, са електро-смером, металским, грађевинским, графичким, хемијским и хемијскотехничким смером, такође могу да конкуришу за пријем на ваздухопловну академију. Ученици са овом дипломом полажу пријемни испит,

чега су ослобођени младићи са завршеном неком другом средњом школом. Програм за полагање пријемног испита може се добити од општинског органа за послове народне одбране. Ове године на Ваздухопловну академију уписују се младићи рођени 1957. године.

Будући пилот, због специфичности школовања и позива, мора бити изузетно психо-физички здрав, што, поред осталих услова, утврђују нарочите ваздухопловне војне комисије. Па, Ивице, ако једног дана заиста полетиш, што искрено желимо, обавезно нам се јави!

Припремио: **И. Лончар**

ПОТРЧКО:

ЛУТКА

ДИРЕКТОРЕ, ШТО САМ НАПРАВИО ДОБРУ ФОТОГРАФИЈУ ДИВЉЕГ МАГАРЦА!
ЗА-ИСТА?

ОСТАВИО САМ ЈЕ НА ВАШЕМ СТО-ЛУ!
БАШ ДА ВИ-ДИМ!

А, ТАКО! ЈА САМ ДИВЉИ МАГАРАЦ!

?
ОТПУШТЕНИ, АЛИ ПРВО ХОЋУ ДА СЕ ОБРАЧУ-НАМ С ВА-МА!

ПА ШТА САМ УЧИНИО? УПОМОООЋ!

ДОК ДИША ЈУРИ СВОЈЕ СЛУЖБЕНИКЕ, ЈА НАПРА-ВИО ЛУТКУ У СВОМ ОБ-ЛИКУ!

К'О ДА ЈЕ ЖИВА!

ПОТРЧКО, ШТА ТИ ЈЕ ТО?
ДИ-ША!

ГЛБ ... ОВАЈ ... ЛУТКА ОД ГЛИ-НЕ ...

ТАКО ТИ ТРАЋИШ ВРЕМЕ! ЈЕ Л' ТЕ ЗА ТО ПЛАЋАМО? НА ПОСАО, БРЗО!
ДООБРО...

ОКРЕНУЋУ ЈА ДРУГИ ЛИСТ! ЗАВЕШЋУ РЕД ОВДЕ!

ИДЕМ ДА ИЗБА-ЦИМ ОНО СТРАШИ-ЛО ИЗ РЕДАК-ЦИЈЕ!

ПОТРЧКО И ЊЕГОВА ЛУТКА!

СТООЈ!
?

ХТЕО СИ ДА ГА БА-ЦИШ У ВОДУ, А?
ПРВО СИ ГА ЗАДАВИО! ЈАДНИЧАК, ВЕЋ СЕ УКРУТИО!
ПУЛС СЕ НЕ ЧУЈЕ!

ХАЈ-ДЕ, ПРИЗ-НАЈ ЗАШ-ТО СИ ГА УБИО!
ГОВОРИ!

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

У ТАЈАНСТВЕНИМ ДУБ

У пећини има довољно кисеоника за неколико људи за више месеци. А ваздух се не обнавља.

ЕД ЕРЛ РЕП

Торнтон Кеслер је сањао да створи подморницу способну да се спусти дубље него се човек икада спустио. Замишљао је велики музеј подводног живота, постепено извученог са самог дна, далеког осам или десет километара. Мислио је да са плановима за „Ротифер" остварује свој сан. Уз помоћ двојице помоћника, планове је претворио у стварност.

Лен Гари и Бринкендорф познавали су сваки завртањ на огромном, трбушастом пловилу, али нису знали због чега се не смрска као јаје под невероватним притиском на морском дну. Ту тајну је задржао Кеслер. И она је отишла с њим, сви су мислили, на његово последње путовање.

Знајући да ће за месец дана завршити посао, Кеслер је кренуо да испроба бродске радио-уређаје.

У батискафу који је направљен за пола километра дубине, он се спустио километар и био у сталној радио-вези. Тада се догодила несрећа. Претерано оптерећени кабл је пукао!

Торнтон Кеслер је заронио дубље него иједан човек, без икакве контроле над понирањем или правцем.

Али, Гари није могао да се отме убеђењу да је Кеслер, можда, још жив у дубинама, у некој шпиљи.

„Ротифер" је рђао, Бринкендорф, асистент подређен Гарију, се досађивао. Само га је недељна плата са Кеслеровог рачуна у банци задржавала.

Добре вести

Онда је дошла ноћ када је лупање на вратима тргло обојицу научника.

Био је то малени, чекињасти човечуљак.

— Здраво, гос'н Гари — поздравио је. — То сам ја, Макнаб. Мислим да имам нешто за вас.

— Уђи, Екаме — насмејао се Гари. — Какве вести?

Макнаб није одговорио одмах. Гужвао је старинску морнарску капу у рукама.

— Може ли и он да чује? — запитао је. — Јако је важно, о Кеслеру.

— Кеслеру!? — излетеше речи са уста обојице људи.

— Шта о њему? — запита Лен. — За име света, Екаме, ако било шта знаш о њему, не одуговлачи! Можеш веровати Бринкендорфу исто колико и мени.

На те речи стари мршави рибар подиже рамена и опусти их назад.

— Па онда, овако — поче. — Чуо сам слабашне позиве на радију. Чуо сам Кеслеров глас!

Тишина завлада у соби. Наруши је Гаријев шапат.

— Чуо си га!

Макнаб рашири папир и поче да чита. Речи су падале у мртвој тишини.

— Ево шта је рекао: „Гарију, Макнабу или Бринкендорфу. Не знам где сам. Вероватно у кањону Њујорк. Шпиља. Планови су под колибом. У помоћ!" Стално само то једва чујно.

Немо, Гари се спусти у столицу. Екам Макнаб га врати у стварност.

— Шта му то значи кањон Њујорк?

— Мисли ли, можда, на подморски кањон који је, нешто раније, откривен радио-таласима? — Лен журно уметну.

Бринкендорф устаде, а бледо плаве очи му блеснуше.

— Зашто овде седимо и причамо? Планови су тамо где их можемо наћи, зар не?

— Тако је — сложи се Лен. — Под колибом, каже. То ће бити провера. Ако тамо нађемо хартију, знаћемо да ово није превара.

У мрачном, влажном простору међу шиповима колибе, нашли су бакарну кутију са плановима који су недостајали. Жељно су развили табаке на столу у дневној соби и погледали их.

Време је брзо летело док су два научника читала и проучавала. Стари Макнаб се, неприметан, изгубио.

Била је скоро поноћ када су одгонетнули систем за одупирање притиску. Преко стола, њихове очи, пуне наде, се сретоше.

— Ипак, не знам — промрмља Бринкендорф.

— Али, ту је, црно на белом. Функционише до савршенства. Бринк то значи да имамо начин да, на крају, спасемо Кеслера.

Бринкендорфове очи су избегавале Гаријеве. А онда, наглашавајући сваки слог, рече:

— Не мислиш, ваљда, озбиљно да се спустиш доле, дубље него што се икад ико досад спуштао и вратиш се жив?

Гари се загледа у њега. —

— Наравно! Имамо планове, треба само да их искористимо.

Очи му се засузише. — А на шта ти циљаш?

— Ти планови много вреде. Милион долара, можда.

— То ми се не допада, Бринкендорфе. Изјасни се.

Крупни, плавокоси научник се завали у столицу и накриви главу.

— Слушај, млади пријатељу — рече лагано. — Знаш исто тако као и ја, ако одемо до Кеслера имамо мало изгледа да се живи вратимо. Он се сам увалио у невољу, нека се сам из ње извлачи. Ми имамо планове. Продаћемо их и разићи се. Шта мислиш?

Лен Гари без речи приђе и извуче Бринкендорфа из столице.

— Боље се брзо губи — дахтао је. — И не враћај се више никад овамо.

Бринкендорф не рече ни реч, само га злобно погледа и изиђе да се пакује.

Полазак

Екам Макнаб био је дирнут понудом да постане члан посаде „Ротифера". Он је био одан пријатељ несталог океанографа и дао би и своју вољену лађу за прилику да помогне у његовом спасавању.

— Али, како то плови — мрштио се Макнаб.

— Да се одупре огромној снази воде потребно је нешто више од унутрашњег притиска. Да смо направили зидове толико дебеле да могу да се боре са снагом океана, то би било толико тешко да би падало као камен. Само једна ствар може све да обави: центрифугална сила!

— Да није то када се точак окреће тако брзо да иза њега отпада блато?

— Иза њега, и у сваком правцу — смејао се Лен. — Како притисак расте, маностати ће додавати силу, окрећући га све брже. Сила створена окретањем, и зидови од најчвршћег метала уграђеног у подморницу, надајмо се, спречиће да будемо здробљени.

— И када сиђемо доле, све што треба да урадимо је да нађемо Кеслера у највећем кањону на свету.

— То је све — климну мрачно Гари. — То је велик посао, али вреди труда.

Убрзо су исловили.

Лен дода нешто енергије. Свака игла је треперила на правом месту. „Ротифер" се кретао кроз воду као риба!

Сатима је размишљао о Бринкендорфу. Није се заваравао да ће тај човек, пошто је видео планове, остати миран. Знао је довољно о подморницама да једну и сам конструише. Али, шта би учинио са њом?

Успорили су и Лен учврсти контроле да испита мапе. Из својих опажања је закључио да се налази изнад „Великог кањона Атлантика".

— Изгледа да смо ту — објави. — Негде одавде је дошао позив. Добро удахни, Екаме, идемо пет пута дубље него што је ико икада раније.

Обојица дуго времена не проговорише.

Постепено, чудна плавичаста светлост ширила се кроз дубине.

— Небеса! — избаци Макнаб, бурећи напоље. — Шта је то?

— Светлост долази ниоткуд. Уосталом, то и није светлост.

Погледа манометар и трже се.

— То је. Налазимо се хиљаду метара дубоко.

— Хиљаду метара! — прошапта Макнаб и утиша се.

Док су се спуштали, метар за метром, постајало је све светлије! Необична плава светлост, налик на испарења живине лампе, продирала је у подморницу. После извесног времена Гари мирно рече:

— Шест хиљада метара. Седам пута дубље него што се човек икада спустио.

Без опомене, Лен викну.

— Гледај напред! Планине, долине и — Велики кањон.

Шапат изненађења пређе преко Гаријевих усана.

— Река! — прогута. — Река на дну океана. Јесам ли ја луд, Екаме?

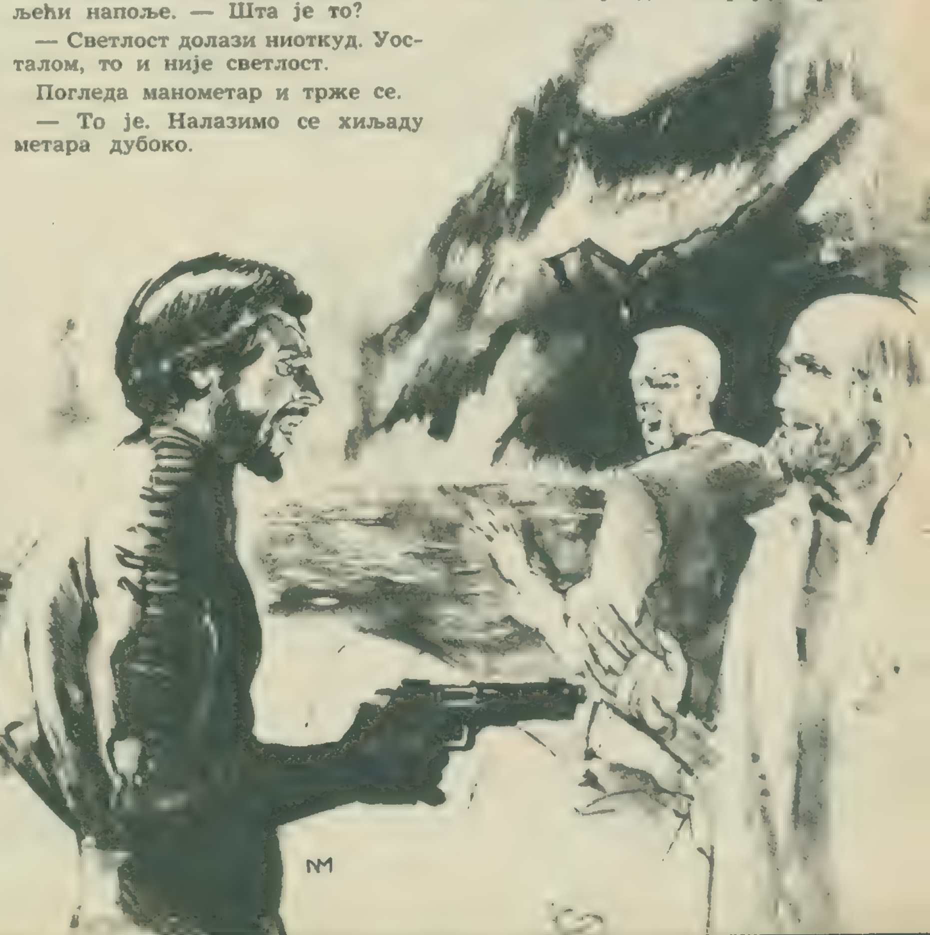
Ниси, сем ако нисам и ја. Видим је јасно као дан, промиче између обала као смрзнути поток беле воде. Нептуна ми, шта је то?

Лен је ћутао. Онда је промрмљао. —

— Не знам, ако није... Можда је течни кисеоник. Кажу да је вода ових предела богата кисеоником. Зашто тај гас не би могао, од притиска, да у овим дубинама постане течан?

Док је Макнаб подешавао скале и реостате, он се посветио проучавању феномена који их је окруживао.

Почео је да разумева светлост која га је у почетку толико збуњивала. Знао је да безбројне врсте

корала и велик број врста риба садрже високосветлеће материје у својим телима. Шта се догађа с тим материјама када риба угине, а корали се распадну? Можда зрнца светлеће супстанце не падају?

Сусрет

У тишину кабине продирало је зујање турбине и Макнабов глас који је говорио у микрофон:

— Позив Торнтону Кеслеру! Кеслеру, чујеш ли нас? Овде су Макнаб и Гари. Сишли смо доле и тражимо те. Чујеш ли нас, Кеслеру?

Из звучника се јави танани шапат:

— Позив „Ротиферу"! Кеслер позива „Ротифер"! Гари, Макнабе, ја сам у...

Обојица скочише. Гари се укочи.

— Чекај! Позив је дошао управо када смо прошли огромну рупу у стени са ове стране. Можда је у тој шупљини, Макнабе?

Кроз неколико тренутака ишли су према пукотини. Пред њима је била рупа коју је Лен приметио. Зауставили су дах када је радио прошапутао:

„Кеслер. У шпиљи са квадратним улазом. Не прилазите преблизу. Струја је сувише јака..."

Упозорење је стигло прекасно. Следећег тренутка су били увучени у мрачну чељуст брзином метка.

ИНАМА

Исто како је била увучена у пећину, подморница је прекинула свој луди пут. „Ротифер" се зауставио, подигао неколико метара, и бућнуо назад. Био је на површини!

Журно су се усправили и појурили према вратима. На око триста метара пред њима, обалу су запљускивали таласи. На обали је стајао одрпан човек и махао им... Њихови брзи погледи, док су трчали према њему, прелетели су преко бледих црта Торнтона Кеслера. Био је чио и срдачан упркос бледилу. Скоро су га оборили рукујући се са њим и тапшући га.

Нови глас, за њима, потпуно их ошамути.

— Заиста топао дочек, Кеслеру. Зар ти нисам рекао да ће се радовати?

Гари се окрену и скоро врисну од изненађења: Бринкендорф с револвером у рукама!

— Већ три дана чекам — смешкао се. — Били сте спори, пријатељи моји.

Зачу се Кеслеров тихи, суморни глас.

— Приморао ме да вас позовем — извињавао се. — Мој радио већ недељама не ради...

Несвесно, његови прсти додирнуше ружну модрицу преко чела.

— Бринкендорфе — рече Лен — ти си, некако ископирао планове „Ротифера"!

— А сада— Бринкендорф се окрену и погледа преко неравног поља црвенкасте мочваре — сада ћемо прошетати, не заборављајући да у овом пиштољу има довољно муниције за сваког од вас. Попећу се на сопствени брод „Еквилајзер." За десет минута одлазим. Нећу вас убити ни оштетити ваш брод. Ипак, кад пођем, осигураћу се минирањем улаза у ову шпиљу. У овој пећини има довољно кисеоника за неколико људи за више месеци. Али, овде се ваздух не обнавља. Плашим се почећете да се гушите кроз неколико недеља...

Док су корачали, Торнтон Кеслер им је причао о свом животу за последњих шест месеци.

— Пошто се кабл искидао, падао сам брзо као камен. Када сам се спустио на око седам километара, вода је почела да продире у батискаф. Ниво се брзо пео. Чекао сам крај. Тада су ме прихватиле дубинске морске струје. Угледао сам кањон и нагађао где сам. Од тада сам овде, у овом ваздушном џепу.

— Али, како си живео?

Кеслерове очи показаше мекану маховину.

— Ево моје хране.

Борба

Застали су пред „Еквилајзером".

— Морамо се растати — рече Бринкендорф опоро. — Враћам се у сунчани свет да покупим зараду од своје индустрије. Остављам вас ономе што морско дно може да вам пружи.

Пошао је до отворених врата и почео да их затвара.

— Сада је наш тренутак — викнуо је Гари. — Не може нас јасно видети. Престићи ћемо га и изићи док буде постављао експлозив!

Само је брзина могла да их спасе. Утрчали су у „Ротифер". Радио је био укључен.

— Пријатељи моји, били сте мудри. Но, јесте ли довољно мудри да се спасете од пламена који ћу вам послати?

Примакли су се прозорима. Истог тренутка угледали су мали мехур белог пламена на врху „Еквилајзера."

Кеслер је викао:

— Не дозволи да нас додирне, Лен. То је ацетиленски пламен!

Заронили су. Труп брода је шкрипао од невероватне брзине.

— Срљамо право у несрећу. Ако је река течни ваздух, пола километра воде изнад ње је замрзнуто!

Бринкендорф је, преко радија почео да се смеје.

— Јеси ли се уморио, Кеслеру? Требало би само...

— Угаси ту проклету ствар! — викну Лен. — Не, мора да постоји неки улаз!

Поглед на брзинометар му је открио да је брзина порасла на 65 километара на час.

— Нека ћудљива струја — промрмља.

Као моћна мрежа, струја је држала „Ротифер" у челичном захвату и успорила му кретање.

Лен је учврстио контроле и устао. Отишао је до прозора и погледао. Остали су му се придружили.

Иза њих, „Еквилајзер" се вертикално пео. Његово сребрно корито сијало је под зрацима мртвог пламена. Бацакао се и окретао у брзој струји. Лен прошапута:

— Сада!

Реч као да је била почетак пакла.

Када је подморница дошла изнад њих, угледали су дугачак језик ацетиленског пламена како се колеба и лелуја у брзој струји, враћа се уназад, као пламен свеће у ветру. Пламен је био, великом брзином, бачен уназад и истопио је труп брода!

Бринкендорф се коцкао и изгубио. Није било времена за радост, ни могућности за честитања.

укрштене речи

ВОЈСКОВОЂЕ 19. ВЕКА

1. Вођ првог српског устанка и главни управљач (вожд) ослобођене Србије; **2.** Руски војсковођа, генерал-фелдмаршал, натерао Наполеона да напусти Москву и да се повуче из Русије; **3.** Један од највећих војсковођа и завојевача света, цар Фрацуске.

1

2

3

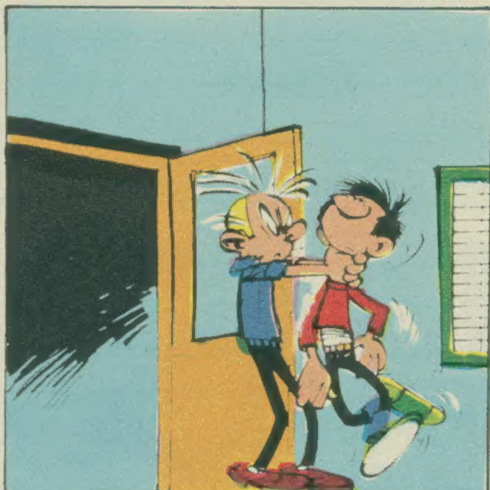
БРАЦО	ЕВР. ЗЕМЉА / 1		ГУЊ / ЈЕДНА ЖИВОТИЊА			ВРПЦА / СРЕДИШЊА ЛИНИЈА	ОБИМ / ТРЕЋЕ СЛОВО АЗБУКЕ		3
2 / МЕДИТЕР. БИЉКА								АЗОТ / ИНДИЈСКИ ФАКИР	
							НОТА / МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТ		
						ДЕО ТЕЧНОСТИ			
ЈЕЗЕРО У ЦРН. ГОРИ / ЛИЧНОСТ ИЗ РОМ. И. АНДРИЋА						ОРГАН ВИДА / МАШИНСКИ ЕЛЕМЕНТ			
КРУГ (ИТАЛ.)				МУРСКА СОБОТА	АМЕРИЧ. ГЛУМАЦ РАЈАН / ДВА СУГЛАСНИКА				
УЗВИК БОЛА / НОН-СТОП ПРОДАВНИЦА			ГРАД У ИТАЛИЈИ / МОПАСАН						
								КИСЕОНИК	
ШЕСТО СЛ. АЗБУКЕ / МАЈКА РОМУЛА И РЕМА		САМОГЛАС. / ЗБОРНИК.		ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТ	ВАЉЕВО / ИНДУСТРИЈСКА БИЉКА			АЗОТ / СВЕЗА	
			НА ДРУГОМ МЕСТУ (ЛАТ.) / САМОГЛ.						ВРСТА АУТОМОБИЛА
	ГРАД У ШВАЈЦАР. / МЕРА ЗА ХАРТИЈУ							12. СЛОВО АЗБУКЕ / ПЛЕМЕНИТИ ГАС	
ДЕО КОЊСКЕ ОПРЕМЕ			МАЛЕ ВИСИНЕ / ДОУШНИК						
ПОЗНАТА ВАЉКА АВИЈАТ. / НАША РЕКА					СУГЛАСНИК / ВРСТА ЦВЕТА		СВОЈЕРУЧНО / ЈЕДИНИЦА ЗА ЕЛ. СНАГУ (МН.)		
				АМЕРИЧ. ТВ ВОДИТЕЉ / УЗВИК НЕГОДОВ.					
АРАПСКИ ЕМИРАТ / РЕКА У ИТАЛИЈИ						ИМЕ ГЛУМИЦЕ ЖИРАРДО / ЛИТЛ ТОНИ			
	ЕНГЛЕСКИ ВОЈСКОВОЂА / ПРЕЧНИК								
		ВОЈНИЧКА ПРОДАВНИЦА							

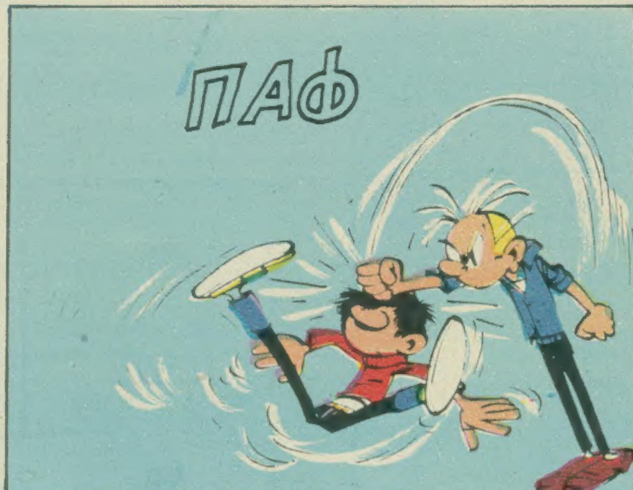
РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

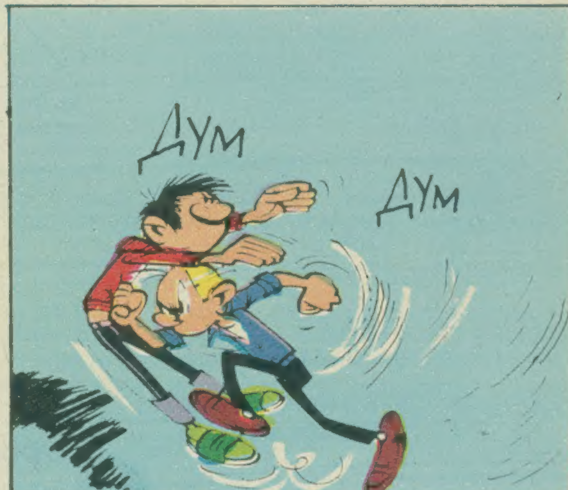
ВОДОРАВНО: Ђерданчић, улар, аула, рис, ирвас, Ђоконда, к, лето, сарма, В, РАИ, кит, ара, скути, кокотићи, д, Ивана, прибор, го, Ут, ЛАЛА, р, претити, ат, ЉУБИЧИЦА.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА", Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА" Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА" Живорад Стојановић. Уредници: Кринка Виторовић, телефон 324-191/525, Нурџихана Ђозић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523. Претплата за нашу земљу: тромесечна 66,00 дин, полугодишња 132,00 дин, годишња 264,00 дин. Претплата за иностранство: тромесечна 132,00 дин, полугодишња 264,00 дин, годишња 528,00 дин. Текући рачун за уплате из земље број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: Долар 29.—, ДМ 68.—, Ффр. 143.—, СФрс. 73.—, Шкр. 125.—. Девизне уплате слати преко Београдске банке — Београд, на рачун број 60811-620-292-32000-000-00054, са обавезном назнаком за „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК". Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез.

ПРИПРАВНИК ПЕЦА

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

ЖЕЛИМ ДА БУДЕМ...

МОДНИ КРЕАТОРИ

Ученица сам седмог разреда осмогодишње школе, волим да цртам одјевне предмете у желим да постанем модни креатор, али не знам у коју школу да се упишем.

Медиха Хаџиахметовић,
Сарајево

У Сарајеву, Змај Јовина 11, постоји Школа за примијењене умјетности у којој се, на одређеном одсеку, стичу знања потребна за овај посао. А да ли ћеш ти постати модни креатор, зависи, између осталог, од твог талента.

Снежана Протић из Земуна интересује се да ли са завршеним првим степеном усмереног образовања може да се упише у школу за модне креаторе. Таква школа не постоји, али ти, Снежана, можеш да се определиш за један од смерова који се уче у Школи за индустријско обликовање у Београду, Крупањска 3.

КАКО ПОСТАТИ ЦАРИНИК

Не знам коју школу треба да завршим да бих постала цариник, па те молим да ми одговориш гдје се налази та школа.

Хедвига Лисичин,
Пула

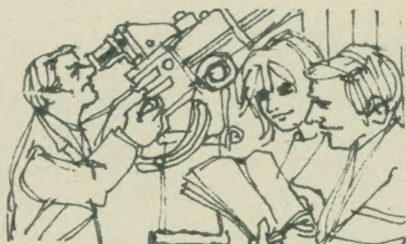
Готово иста писма послали су нам *Магдалена Нађ* из Новог Бечеја, *Снежана Петровић* из Косова Поља и *Влатко Владановић* из Земуна, па ево одговора за њих. Школа за царинике не постоји, а царинарнице, којих у нашој земљи има четрдесетак, расписују повремено конкурсе за пријем нових кадрова и објављују их у републичким дневним листовима. На те конкурсе могу да се пријављују лица са завршеном гимназијом, средњом економском, финансијском, машинском техничком и електротехничком школом; односно са завршеним електротехничким, машинским или економским факултетом... зависи од врсте послова за које су потребни нови кадрови. Сви са високом школском спремом раде на пословима прегледа и цариња робе коју, као стручњаци, познају. Свршени средњошколци раде, на граничним прелазима или аеродромима, као царинарници на прегледу пртљага.

ПУТ ДО ЗВЕЗДА

Моје другове и мене веома интересује астрономија. На којим факултетима код нас она може да се изучава и који су услови уписа?

Гордана Радоичић и Драгиша Јанковић,
Сурдулица

Једна од група на Природно-математичком факултету у Београду, Студентски трг 16, је и група на којој се изучава астрономија. Одговарајуће школе за упис у ову групу су: средња техничка школа грађевинског, геодетског, бродарског смера (навигациони одсек) и поморска академија, а уколико сте завршили другу школу, полажете диференцијалне испите.

ЗА УГОСТИТЕЉЕ

Да ли у Београду постоји нека виша школа за образовање угоститељских радника, где се налази и да ли могу да се упишу они који су завршили гимназију?

Вита и Ненад
Неготин

Виша економска школа у Београду, Господара Вучића 50, има и туристичко-угоститељски одсек на који сваке године прима одређен број нових студената. Крајем маја, а највероватније у току јуна, школа објављује конкурс, и то у дневном листу „Политика", па ћете тако сазнати све о условима уписа.

РАДНЕ АКЦИЈЕ НА СВЕ СТРАНЕ

Многи наши читаоци писали су нам у жељи да добију обавештење коме да се пријаве за учешће на некој радној акцији. Ове године има и доста прилика: организовано је чак 26 савезних добровољних омладинских радних акција у свим нашим републикама и покрајинама. Као и до сада има још много локалних акција... За савезне акције бригаде су већ формиране и готово свуда прва смена је већ почела. То не значи да нема изгледа за оне који су пропустили да се на време учлане у неку омладиску радну бригаду. Треба да се обрате **Општинској конференцији ССО** у свом месту. Ево списка овогодишњих савезних радних акција:

САП КОСОВО: ОРА „ИБАР — ЛЕПЕНАЦ", у близини Приштине. Уређење реке Ситнице у оквиру система Ибар — Лепенац.

СР МАКЕДОНИЈА: ОРА „МАРИОВО", у близини Прилепа. Припремни радови за асфалтирање пута. ОРА „ПЛАЧКОВИЦА", у близини Штипа. Изградња пута Штип — Турпела преко планине Плачковице, у дужини од 44 км. ОРА „АУТО-ПУТ БРАТСТВО — ЈЕДИНСТВО", изградња друге траке пута Куманово — Титов Велес.

СР СЛОВЕНИЈА: ОРА „ПОСОЧЈЕ", у близини Толмина. Санирање последица земљотреса, довођење струје и воде у станове. ОРА „КОЗЈАНСКО", у Бистрици на Сутли. Изградња путева, станова, електрификација и довод воде. ОРА „СУХА КРАЈИНА" близу Новог Места и Требња. Изградња путева, довод струје и воде.

СР ХРВАТСКА: ОРА „САВА". Уређење спортског центра „Јарум", изградња друге траке ауто-пута „Братство — јединство" и водопривредних објеката. ОРА „СПЛИТ". Изградња регионалног водовода Далмације. ОРА „СИСАК". Уређење града, водопривредних објеката и заобилазних путева. ОРА „ЈАСЕНОВАЦ". Изградња водовода и уређење спомен-подручја на месту бившег логора. ОРА „ОТОК МЛАДОСТИ", код Шибеника. Уређење спортског центра. ОРА „РИЈЕКА". Изградња заобилазних путева и спортског центра.

САП ВОЈВОДИНА: ОРА „ПАЛИЋ", крај Суботице. Уређење обала језера. ОРА „ПАРТИЗАНСКИ ПУТ", на Фрушкој гори. Изградња пута. ОРА „ДЕЛИБЛАТСКИ ПЕСАК", код Делиблата. Изградња одбрамбених насипа од шумских пожара и путева.

СР СРБИЈА: ОРА „ЂЕРДАП", у близини Кладова. Уређивање обале и саме Ђердапске бране, као и прилазни путеви до ње. ОРА „НИШ". Уређење града, обала еке Нишаве. ОРА „КРАГУЈЕВАЦ", изградња одбрамбених насипа на реци Лепеници. ОРА „МОРАВА", код Крушевца. Уређење водопривредних објеката. ОРА „БЕОГРАД". Урећење Топчидерске реке и зелених појасева у граду. ОРА „АУТО-ПУТ БРАТСТВО — ЈЕДИНСТВО", крај Умчара и Велике Плане. Изградња друге траке пута.. ОРА у краљевачком региону. Пошумљавање Пештери.

СР БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА: ОРА „САРАЈЕВО". Уређење града и изградња водопривредних објеката. **ОРА „ШАМАЦ — САРАЈЕВО", највећа омладинска радна акција у последњих 15 година**, која ће трајати до 29. новембра. Гради се други колосек пруге, деоница Добој — Зеница, у дужини од 90 км.

Walt Disney
МИКИ

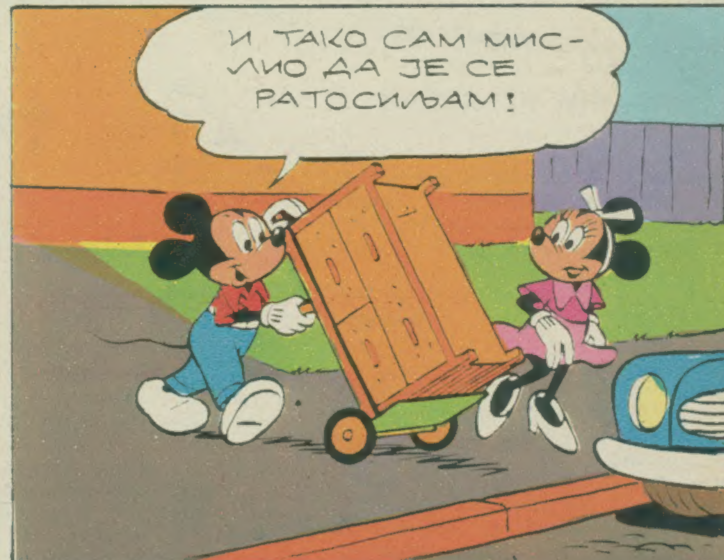

СИГУРНА САМ ДА ЋУ ИЗНЕНАДИТИ МИКИЈА!

СВРАТИЋУ КОД ЊЕГА САМО ДА МУ КАЖЕМ „ЗДРАВО"...

... НЕ ТРАЖЕЋИ ДА ДОЂЕ ДО МЕНЕ И НЕШТО МИ ОПРАВИ ИЛИ УРАДИ!
МИКИ

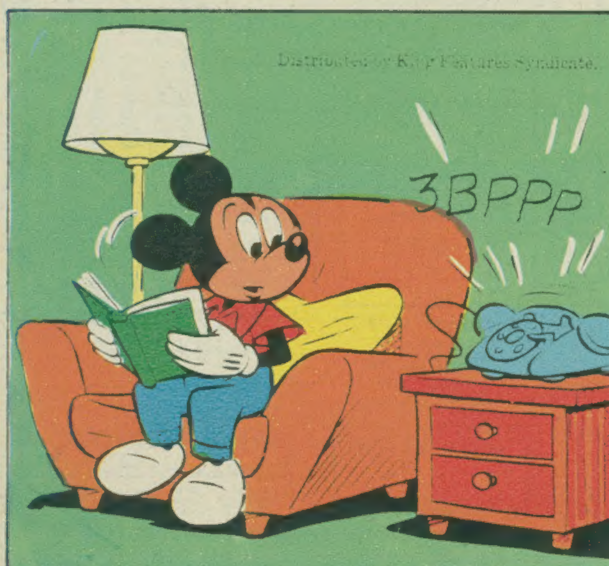

ОХ, МИКИ... ШТО ЈЕ СЛАТКА КОМОДИЦА!
ОВА?

УЗМИ ЈЕ АКО ТИ СЕ СВИЂА!

И ТАКО САМ МИСЛИО ДА ЈЕ СЕ РАТОСИЉАМ!

БАШ ТИ ХВАЛА!

ДОБРО ЈЕ! НИСАМ МОРАО ДА ЈЕ ВУЧЕМ НА ОТПАД!

ЗВРРР

МИКИ! ОВДЕ БЕЛКА!

МИНИ МИ ЈЕ УПРАВО ПОКЛОНИЛА ЈЕДНУ СТАРУ КОМОДИЦУ... ПА МИ ЈЕ ПОТРЕБАН **НЕКО** ДА ЈЕ ОФАРБА!